

klímop

Kwartaaltijdschrift van Natuur.koepel vzw
jaargang 26 nummer 1
januari - februari - maart 2016

natuur.koepel
zuid-west-vlaanderen vzw

4 OPSTAPJES	22 DE VORTE GROENE	40 PLANTEN
5 BELEID	• xxx	• twee boeiende plantenavonden
• <i>Kikkers en salamanders in Wevelgem</i>	24 VOGELWERKGROEP	42 PADDENSTOELEN
• <i>Compensatieplicht</i>	• <i>Vogels in onze streek: winter 2014 - 2015</i>	• <i>Bekerzwammen</i>
10 MILIEU EN BEDRIJVEN	• <i>Een roze spreek in Sint-Denijs? Jawaddedadde!</i>	44 UIT DE VERENIGINGEN
• <i>Nog iemand een wormpje?</i>	27 MAAK HET GROENER	• <i>Steenuilengroep</i>
13 GROENE APPS	• <i>Een houtkant als afscheiding: mooi en nuttig!</i>	• <i>Wilde bijengroep</i>
• <i>Veldgids</i>	29 TRAGE WEGEN	• <i>Natuurpunt Waregem</i>
14 UIT DE WERELD	• <i>Langs de Rugge van Lendeledede</i>	• <i>Natuurpunt Gaverstreke</i>
• <i>Onthaast Ierland</i>	34 IN BEELD	• <i>Natuurpunt Zuwegem</i>
19 UIT DE KUNST	• <i>winter</i>	• <i>Natuurpunt De Vlasbek</i>
• <i>Vliegwerk</i>	36 GEOLOGIE EN LANDSCHAP	54 TRANSITIEBEWEGING
20 HET DNA VAN DE BRAMENPLUKKER	• <i>De legendarische busuitstap van 2015</i>	• <i>Cohousing in Kortrijk</i>
• <i>Het menselijk tekort in een wereld vol vogels</i>	38 INSECTEN	55 STADSBOERDERIJ KORTRIJK
21 SCHEEF BEKEKEN	• <i>Insecten in de kijker</i>	• <i>Klimaatvriendelijk groenten en fruit kopen</i>
• <i>De lijdensweg van Moeder Aarde</i>		54 ACTIVITEITENKALENDER
		59 COLOFON

✿ Even voorstellen

/ SILKE CARLIER //

Als ze samen de natuur in trekken, staan ze bij ieder plantje stil: Silke Carlier en haar mama die herboriste is. Ze wonen op wandelafstand van de Leie, natuurgebied 't Schrijverke ligt bij manier van spreken aan hun voordeur. Hier deed Silke de biotoopstudie voor haar studies groenbeheer (Roeselare). Als expert in bermbeheer vindt ze het zo spijtig dat de mensen onze planten niet meer kennen. Het liefst zou ze alle straat- en laanbomen van Vlaanderen in kaart brengen en ze hoopt stellig een job te vinden in die richting. Silke en ik trekken onze laarzen aan en steken de straat over. "En toch ben ik verbaasd", zegt ze "dat sommige Markenaars 't Schrijverke niet kennen en geen weet hebben

van dit pareltje aan de Leie". Anderen geraken misschien niet verder dan de eerste zitbank... er liggen lege blikjes in het rond.

Silke is reeds een tijdje bezig met het inventariseren van dit gebied. Vandaag kijkt ze uit naar de inventarisatieronde van de Zoogdierenwerkgroep, want dat de eikelmuis hier zit, dat is ze al zeker! Als enthousiaste jonge dame doet ze mee aan natuurbeheer in het gebied en loopt ze regelmatig rond met een afvalzak om het gebied netjes te houden. Ze is in de wolken bij het vinden van plantensoorten als beemdkroon en bijenorchis.

De ooievaarspaal prijkt als een kroon op het natuurgebiedje maar Silkes favoriete pleisterplek is het brugje over het klaterende beekje dat van de hoge Leieberm naar beneden duikt. Waar dit klare water precies vandaan komt wil ze niet echt weten, trouwens geen mens geraakt heelhuids doorheen de wirwar van bramen en dood hout. Deze kleine wildernis mag zijn geheim behouden, dit is een plek voor diertjes alleen.

Els Deprez

//HEULEBEEK LEDEGEM

De Heulebeekmeersen tussen Ledegem en Moorsele lopen tijdens de winter steevast onder. Voor vogelkijkers is het ook tijdens de wintermaanden een interessante plek: als het in Nederland vriest dat het kraakt, kunnen hier grote groepen goudplevieren en meeuwen hun kostje bij elkaar komen scharrelen. Vanaf eind februari is het dan weer een pleisterplaats voor allerlei steltlopers zoals grutto's die al vroeg doortrekken.

foto: Jan Vanaverbeke

Vanaf 2016 gebruikt Natuur.koepel afneembare etiketten. Zo kun je nog meer genieten van deze mooie coverfoto!

Dag Klimoplezers,

We wensen jullie vanuit Natuurkoepel vzw weer een heel gelukkig en gezond nieuwjaar toe!

Ook in 2016 willen we jullie bedanken voor jullie trouwe lidmaatschap. Ondertussen tellen we bij Natuurpunt bijna 100.000 leden in Vlaanderen en bij Velt tellen we 15.000 leden. Met ons regionaal tijdschrift Klimop bereiken we momenteel 4.200 gezinnen. In 2016 willen we een grote ledenwerfactie actie organiseren waarbij we met Natuurpunt minstens 1000 nieuwe leden willen werven. Met meer leden willen we vooral meer impact hebben op het natuur- en milieubeleid in onze regio. Twee grote natuurdossiers blijven in 2016 onze aandacht vragen: de uitbreiding van het Preshoekbos en het Rivierherstelplan Leie. Dit zijn 2 dossiers die door onze Vlaamse regering meer dan 10 jaar geleden werden goedgekeurd maar nog steeds niet toe zijn aan realisatie! Minister Bourgeois heeft bij de goedkeuring van het winkelcomplex van Uplace door de Vlaamse Regering gezegd dat ons regeringsbeleid “geloofwaardig, betrouwbaar en consequent op langere termijn moet zijn”. Geldt dit dan enkel voor die projecten waarbij grote kapitaalkrachten hun eigen projecten kunnen realiseren ook al staan die haaks op een zo noodzakelijk milieubeleid? Zowel het Preshoekbos als het Rivierherstelplan passen volledig in een noodzakelijk klimaatadaptatie beleid. Waarom kan de overheid hier dan niet gewoon beslissen om dit beleid uit te voeren? Het klonk dan ook wat cynisch toen minister Bourgeois begin december kwam vertellen dat er dringend een Klimaattop in België en Vlaanderen nodig was, nét na de goedkeuring van Uplace en de beslissing om de kerncentrales van Electrabel langer open te houden. Dit soort projecten zal nog decennia lang een nefaste invloed hebben op ons energiebeleid en het klimaat.

En dan was er eindelijk dat mondiaal klimaatakkoord van Parijs. Onze politici zullen nu wel heel snel in actie moeten komen, want onze CO² uitstoot zal de komende jaren drastisch naar beneden moeten gaan, willen we onze internationale verplichtingen halen. Hopelijk worden onze milieueconomen, wetenschappers en verenigingen eindelijk betrokken bij de planning van dit zo noodzakelijk beleid. Ik ben zeer benieuwd hoe het allemaal zal opgenomen geraken in het beleid, want om in 2030 40% minder CO² uit te stoten, zal er een totaal andere richting noodzakelijk zijn. De volgende etappes moeten ons leiden naar een volledige CO² neutrale maatschappij tegen 2050. Op de klimaatbetoging in Oostende waren we met 15.000 aanwezig, er is dus voor dat ander beleid ook in België een groot draagvlak aanwezig. In onze regio hebben alle burgemeesters vorig jaar de convenant of Mayors getekend, maar zouden ze wel beseffen wat men eigenlijk getekend heeft? In elk geval zien we tot hiertoe weinig of geen acties. Een eerste testcase ligt al voor in Kortrijk: een aanvraag voor 4 windmolens in Bellegem: kiezen voor hernieuwbare energie of buigen voor de roep van een buurtcomité? Ik hoop ook dat er een sterk appél gaat naar onze jeugd. Het gaat over hun toekomst, laat ze meedenken en meehelpen en verantwoordelijkheid nemen zodat ze ook vertrouwen kunnen hebben in de toekomst. Van één ding ben ik zeker: in onze dolderaaiende wereld zullen we allemaal meer en meer nood hebben aan rust- en goed gevoel momenten in de natuur dicht bij huis. Daar proberen wij met acties voor meer natuur zeker voor te zorgen! Ontdek mee de natuur van “bie oes” met een gevarieerd aanbod van activiteiten in deze Klimop. Wil je ons persoonlijk nog wat beter leren kennen? Dan ben je welkom op onze jaarlijkse nieuwjaarsreceptie met uitreiking van onze Klimopaward op 31 januari. ■

KRISTINA NAEYAERT
VOORZITTER
NATUUR.KOEPEL.VZW

Zondag 31 januari NIEUWJAARSRECEPTIE EN UITREIKING KLIMOP.AWARD

meer inFo blz. 60

Geen gezwam!

GRIET SANTY

Griet is een enthousiaste natuurliefhebber uit Marke die je vaak tegen het lijf loopt op excursies en wandelingen. Ofwel gewoon met haar fototoestel in de regio.

Prachtig is de wereld van de zwam met zijn vruchtlichaampjes, de paddenstoel!

En wat een namen! Zwammenspecialisten hebben duidelijk een voetje voor bij het scrabblespel: langsteelfranjehoed, berkenschorskuifje, elzenkrulzoomzwam, dikvoetbreeksteeltje, kogelhoutskoolzwam, paarssteelschijnridderzwam,...

Net personages uit Het Grote Elfenboek.

Als de gids ze bij naam noemt, moet je het minstens nóg twee keer vragen: 'wa was 't nu weer?' En nog voor de naam bij de laatste man aan het (judas-)oor komt, klinkt het al helemaal anders. Er zijn piepkleine geweizwammetjes en nog minuscule breedsporige hangkommetjes, aabare hazenpootjes, stoere zilveren ridderzwammen, kliederige geschubde inktzwammen én sexy blote billettjeszwammen en gladde tepelkogeltjes. Indrukwekkend is de grote stinkzwam met zijn duivelsei. Maar ook de piepkleine wimperzwammetjes zijn heerlijk om te zien, die moet je écht eens met een loep bekijken. En de gestreepte nestzwammetjes. De prachtige kleuren van de roodstelige fluweelboleet...

Je kan begrijpen dat ik inmiddels wel wat moeite begin te krijgen met het klaarmaken van één van mijn lievelingsgroenten. Champignons en oesterzwammen begin ik plots op een heel andere manier te bekijken. Wanneer hun hoedjes al sissend verschrompelen in de hete olijfolie. Soit, ze moeten maar niet zo lekker zijn. Natuur moet je trouwens met alle zintuigen leren kennen. Het eekhoorn-tjesbrood dat we geplukt hadden om het beter te kunnen bestuderen - alles voor de wetenschap - nam ik maar al te graag mee naar huis. Dat wou ik toch wel eens proeven. Heerlijk was dat! Maar ik blijf het moeilijk hebben met dat gepluk en dat in schijfjes snijden.

Goed voor die ene keer. Kijken mag, aankomen niet. Handjes op de rug.

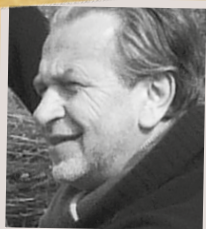
Nieuw engagement

Als een mens tegen zijn pensioen aankijkt komt steeds dezelfde vraag: wat ga ik doen met de tijd die vrij komt en hoe ga ik die zinvol invullen. Na een rijk gevulde loopbaan op de cultuurdienst van de gemeente Deerlijk, wou ik het graag eens over een andere boeg gooien.

Sinds mijn jonge jaren bij de scouts is de natuur en het openluchtlevens mij altijd blijven boeien. Die interesse werd ogenblikkelijk weer aangewakkerd toen ik eind mei naar een activiteit van Natuurpunt Gaverstreke trok: de heropening van het natuurgebied Wijmelbroek. Na deze bijzonder geslaagde activiteit en wat persoonlijke gesprekken, ging er een groen lampje branden. En kijk, daar was het antwoord op mijn vraag. Meteen sloot ik me aan bij Natuurpunt en het duurde niet lang voor ik er mijn nieuwe stekje vond waarvoor ik me ten volle kon inzetten.

Enkele maanden later heb ik al een waaier aan boeiende activiteiten meegemaakt: de natuur-wonder-wandelingen van Peter mét ervaren gidsen, de natuurbeheer in de Bonte Os, het opzetten van het prachtige bijenhotel in natuurgebied Wijmelbroek, de babyborrel van de bijeneters...

Telkens leerde ik er toffe en enthousiaste mensen kennen die dezelfde passie delen: graag meer en beter groen in onze regio. Op vlak van natuur ben ik misschien nog een groentje, maar ik ben ervan overtuigd dat ik bij de juiste mensen terecht ben gekomen die mij nog veel zullen bijleren. Hopelijk zal ook ik mijn steentje kunnen bijdragen voor wat meer groen in Zuid-West-Vlaanderen.

CHRIS BENOÎT

De cultuurfunctionaris van Deerlijk is pas op pensioen en hij heeft zijn diensten al aangeboden aan Natuurpunt. Als nieuwe bestuurder van afdeling Gaverstreke zet hij zich in voor meer en betere natuur in de regio.

Kikkers en salamanders in Wevelgem

Alle amfibieënsoorten zijn wettelijk beschermd in Vlaanderen. Wereldwijd behoren amfibieën tot de meest bedreigde soorten, vooral door biotoopverlies en klimaatverandering. De laatste jaren worden ze extra kwetsbaar door schimmelinfecties, die nu ook in Vlaanderen vastgesteld zijn. Het belang van biotoopbescherming wordt daardoor alleen maar groter.

Vrijwilligers organiseren op veel plaatsen in het vroege voorjaar overzetacties om het aantal verkeersslachtoffers op oversteekplaatsen te verminderen.

In Vlaanderen worden de cijfers van deze migrerende amfibieën door onze vrijwilligers netjes geteld en via het paddenportaal van de Hylawerkgroep van Natuurpunt bijgehouden. Hierdoor krijgen we een zicht op de toestand van de amfibieën in de regio en bij uitbreiding in Vlaanderen. Hierdoor viel voor Wevelgem toch iets merkwaardigs op.

Wuk?

Er komen 6 soorten amfibieën voor: bruine kikker, bastaardkikker (vroeger 'groene kikker'), Europese meerkikker, gewone pad, kleine watersalamander en alpenwatersalamander.

De aantallen van deze overstekende amfibieën fluctueren nogal sterk van jaar tot jaar. Bastaardkikkers worden zelden waargenomen tijdens de overzetacties. Dit is het gevolg van het vrijwel ontbreken van grote waterpartijen.

Er worden vooral grote aantallen kikkers en padden overgezet, geconcentreerd in een beperkt aantal straten. Zo werden bijvoorbeeld tijdens de overzetactie in 2015 in de Normandiëstraat en zijstraten 237 bruine kikkers en 451 padden overgezet. In de Moorselestraat en de Ezelstraat werden 178 ex. bruine kikker en maar liefst 1200 ex. van pad overgezet.

Maar vooral bij de **watersalamanders** zien we opmerkelijke resultaten.

KLEINE WATERSALAMANDER:

In heel West-Vlaanderen werd bij de overzetacties van 2015 op 32 plaatsen (65% van alle overzetplaatsen) de **kleine watersalamander** opgemerkt, wat dus lijkt te wijzen op een vrij ruime verspreiding. In zowat de helft van de gevallen gaat het echter om kleine aantallen (ongeveer 10 ex.). De echt 'goede' locaties vinden we in Damme (1), Ieper (1), Middelkerke (1), Izegem (1), Lichtervelde (1), Poperinge (1), Tielt(1), Wevelgem(3).

Voor de **kleine watersalamanders** springen de locaties in Wevelgem in 2014 en 2015 in het oog.

Op 795 kleine watersalamanders in de provincie - overgezette en dode samengeteld - blijken er 163 ex. of 20% afkomstig te zijn van Wevelgem.

De Normandiëstraat telt voor deze twee jaren het record voor de hele provincie: 19% en in 2015 zelfs 20% van het totaal.

ALPENWATERSALAMANDER:

De cijfers worden nog opvallender als we er ook de **alpenwatersalamander** in betrekken. In 2015 werden in West-Vlaanderen in totaal 1500 alpenwatersalamanders overgezet of dood teruggevonden. Wevelgem scoort met 195 ex. ook hoog. De Normandiëstraat alleen haalt er 193 ex. van of **13% van de hele provincie in één enkele straat**. Ook hier een opvallend beeld in de provincie: slechts 2 andere plaatsen met vergelijkbare cijfers (opnieuw dezelfde locatie in Tielt en 1 in Izegem).

Dergelijke cijfers zijn toch verbazend. Waarom komen die hier specifiek in zo'n grote aantallen voor? Maar het toont natuurlijk ook de **kwetsbaarheid van deze soorten aan**. In beide trajecten in Wevelgem gaat het telkens om slechts 4 voorplantingspoelen waarvan er 3 liggen in intensief gebruikt landbouwgebied. De belangrijkste ►

HERMAN NACHTERGAELE
NATUUR.KOEPELVZW

Kleine watersalamander
© Thijs Calu

ligt in de Normandiëstraat in de zone waar er al vele jaren plannen zijn van de gemeente Wevelgem om er een 'Groene Slinger' uit te werken.

De evolutie van de cijfers in Wevelgem Normandiëstraat spreekt voor zich:

↓ De amfibieën worden terug uitgezet in de poel
© Herman Nachtergaele

↓↓ De schermen worden geplaatst door Constructief
© Herman Nachtergaele

↘ Alpenwatersalamander
© Luc Clarysse

Helpen overzetacties?

Ondanks de paddenschermacties blijken er toch nog hoge sterftes te zijn tijdens de trek door het autoverkeer. Ongeveer 20% op het totaal voor de hele provincie. De efficiëntie van overzetacties met paddenschermen vraagt zeer veel inzet van de vrijwilligers. Zes weken lang elke dag 's avonds diertjes van de straten halen gedurende een paar uren en dan ook elke morgen de emmers ledigen en de paddenafsluitingen repareren betekent een flinke tijdsinvestering. In Wevelgem werken we hiervoor samen met een 10-tal zeer gemotiveerde mensen. Tot hiertoe werden de paddenschermen geplaatst in opdracht van de

provincie en de gemeente, waarvoor onze dank. Dit systeem werkt vrij goed, maar toch zijn er nog (te) veel verkeersslachtoffers en met de dreiging van toenemende schimmelinfecties bij amfibieën, zou het veel beter zijn om ze niet meer manueel te moeten overzetten. Dat houdt immers het risico in dat de vrijwilligers zelf schimmels doorgeven van één diertje naar andere.

Het tijdelijk afsluiten van de belangrijkste trekroutes voor het verkeer zou meer garantie geven. De lichte hinder die dit zou teweegbrengen voor het autoverkeer zou voor het gemeentebestuur geen probleem mogen zijn. De bescherming van deze kwetsbare diersoorten is ook wel wat waard, zeker als je let op de belangrijke rol die Wevelgem speelt voor enkele soorten.

Essentieel is ook een definitieve bescherming van de kleine biotopen waarvan ze afhankelijk zijn. Bij deze dus een sterk pleidooi voor een goede inrichting en effectieve realisatie van de beloofde Groene Slinger in Wevelgem.

Weet jij ook nog amfibieënoversteekplaatsen zijn in de regio? Of wil je helpen bij het overzetten van amfibieën? Geef dan een seintje aan ons secretariaat van Natuur.koepel vzw – hans@natuurkoepel.be ■

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

INFOAVOND AMFIBIEËN IEDEREEN WELKOM! 5 FEBRUARI 2016

We organiseren i.s.m. Stadlandschap Leie en Schelde een infoavond rond amfibieën op vrijdag 5 februari 2016 om 20 u. in de cafetaria van het Cultureel Centrum Guldenberg, Acaciastraat 1 in Wevelgem.

Er zijn 2 sprekers:

Dominique Verbelen werkt bij Natuurpunt Studie en is er als expert verantwoordelijk voor de coördinatie van de amfibieënacties in heel Vlaanderen. Hij komt ons praktische tips geven om te kunnen meewerken.

Elin Verbrugghe woont in Wevelgem en helpt mee met onze overzetacties. Zij werkt als wetenschapper aan de universiteit van Gent en onderzoekt momenteel het probleem van de schimmelinfecties bij amfibieën. Zij geeft graag een woordje uitleg over haar werk en de resultaten die ze hiermee boekt.

We sluiten de avond af met een drankje en een nababbel. Inkom gratis.

Compensatieplicht voor ontbossing

de MOL in het Vlaamse Natuur-, Milieu- en Landbouwbeleid

DIETER ANSEEUW
DOCENT GROEN-
MANAGEMENT AAN
VIVES EN ONDERZOEKER
AAN INAGRO

Tekort aan bos is één van de grote pijnpunten in onze streek. Onze eis voor méér bos, in de eerste plaats de volledige realisatie van het Preshoekbos in Kortrijk, is dan ook een rode draad door onze werking. Geld voor bebossing is er genoeg in Vlaanderen, dat weten we ondertussen dankzij Wouter Deprez en via de tragikomedie die minister Schauvliege opvoert rond het boscompensatiefonds. Een smak geld dat op een rekening geblokkeerd staat en dat maar niet uitgegeven raakt voor zijn doel: heraanplanten van bossen die elders gekapt werden. Het lijkt een goed idee om een status quo van natuur te bewaren.

Alhoewel... niets is wat het lijkt en ook hier zijn een aantal onverwachte bijwerkingen (zie het artikel van Dieter Anseeuw). Na vele jaren strijd is er misschien toch wat beterschap op komst. Tot recent konden ook biologisch zeer waardevolle bossen probleemloos gekapt worden omdat ze op de "verkeerde" plaats staan. Zelfs een Europees beschermingsstatuut gaf hier geen bescherming, het fameuze Esserdossier is daar een voorbeeld van. Er is nu eindelijk wetgeving op komst die een topselectie van die zonevremde bossen definitief zou beschermen.

NATUUR.KOEPELVZW

Dit jaar vieren we het 25-jarig bestaan van het Vlaams Bosdecreet, een realisatie van toenmalig CVP minister van Leefmilieu Theo Kelchtermans in 1990. Dat decreet heeft als doelstelling het behoud, de bescherming en het herstel van de bossen in Vlaanderen te regelen. Opmerkelijk en vernieuwend was dat ook (private) bossen in niet-groene bestemmingen een bescherming kregen via het Bosdecreet. Dit zijn de fameuze "zonevremde" bossen die op het gewestplan bijvoorbeeld als industriezone of woonzone zijn aangeduid.

Eén van die beschermingsmaatregelen is de veelbesproken compensatieplicht. Maar wat levert die maatregel eigenlijk op voor de Vlaamse natuurbescherming?

Compensatieplicht houdt in dat als een bos gekapt wordt, er in de stedenbouwkundige vergunning een compensatie voor de gekapte bosoppervlakte vereist zal worden. Compenseren kan op twee manieren: zelf een nieuw bos aanplanten of een financiële tegemoetkoming storten in het compensatiefonds van de overheid (1,98€/m²). Het geld kan dan later gebruikt worden

door de overheid om elders bos te creëren.

Niemand kan tegen de gedachte zijn om door compensatie een status quo na te streven van onze bosoppervlakte (en bij uitbreiding van onze natuuroppervlakte, middels de compensatieplicht uit het Natuurdecreet). De realiteit leert ons echter dat de gebrekkige invulling van de compensatieplicht, Vlaanderen op meerdere domeinen ernstig doet achteruit gaan, en ook de modale Vlaming is daarvan de klos.

Dat een oud bos veel soortenrijker is dan een jong aangeplant bos, en dat compensatie dus steeds een

achteruitgang in de biodiversiteit en in de kwaliteit van onze bossen met zich meebrengt, is een gekend zeer. Maar er schort veel meer dan dat.

Enquêtes tonen aan dat het merendeel van de Vlamingen de aanwezigheid van toegankelijk bos en groen zeer belangrijk vindt. Helaas, ondanks de decretale bescherming, telt Vlaanderen elk jaar 100 à 200 hectaren bos minder door het uitblijven van effectieve realisatie op het terrein. Jaarlijks blijkt er meer geld gestort te worden in het Vlaams compensatiefonds (ca. 3 miljoen euro) dan er uitgegeven wordt (ca. 1 miljoen euro) voor het heraanplanten ►

© Kristina Naeyaert

NIEUWE PUBLICATIE

Mycological Tree Assessment

Geen bomen zonder zwammen • Gerrit Jan Keizer

Hét referentiewerk voor iedere boomprofessional

- Mycological Tree Assessment
- relaties tussen schimmels en bomen
- 384 pagina's
- 137 soortenfiches met duidelijke kleurenfoto's

Te koop via www.inverde-shop.be

inverde
forum voor groenexpertise

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

inverde: forum voor groenexpertise | Koning Albert II-laan 20 bus 22 | 1000 Brussel • info@inverde.be • www.inverde.be

beleef de Gavers

Zondag 17 januari tussen 9.00 uur en 12.00
Vogels voeren en beloeren

Tijdens het grote Vlaamse vogeltelweekend organiseert Natuurpunt Gaverstreke het evenement 'Vogels voeren en beloeren' in De Gavers. Leer en ontdek met de [klein]kinderen de verscheidenheid aan vogels in de regio. Samen met ervaren ornithologen ontdekken, beloeren en tellen de deelnemers de tuinvogels op de voederplanken. Vanuit de kijkhut worden ook de watervogels gespot. Daarnaast zijn er nog tal van randactiviteiten. Een tentoonstelling van opgezette vogels valt te bekijken, of de bestaande vogellectuur kan worden ingekeken. Voor de allerkleinsten zijn er activiteiten in het 'mini-vogelnest', terwijl iedereen gezellig kan bijkletsen in het pop-up natuurcafé.

Wie: Gezinnen met kinderen
Prijs: gratis

Maandag 1 februari, dinsdag 9 februari
en maandag 15 februari
tussen 13.00 en 16.00
[vorming] Gidsen voor Kinderen

Ben je leerkracht of natuurgids? Zit je al dan niet beroepsmatig in tal van activiteiten met kinderen? Dan is de volgende lessenreeks zeker voor jou. Maak kennis met verschillende werkwijzen die creativiteit, improvisatie en materiaal kennis op een prettige manier met elkaar combineren! Je krijgt de kans zelf een activiteit uit te werken en dit concreet toe te passen met een groep kinderen. (Focus op kleuters en 1ste graad lager onderwijs). kan bijkletsen in het pop-up natuurcafé.

Prijs: €24 voor de 3 namiddagen samen (cursusmateriaal inbegrepen)
Inschrijven: verplicht via www.c-v-n.be
<http://www.natuurpunt.be/cursus-gidsen-voor-kinderen-harelbeke>

Vrijdag 19 februari om 19.30
Apps in natuurbelieving

Bestaat zoiets als digitale natuurbelieving? Zijn er groene apps? Wat wordt bedoeld met belevingsapps? Heb jij nu een smartphone, e-reader, tablet of een phablet? Tijdens de lezing kom je meer te weten over de innovatieve media die hun opgang beleven in de natuurbelieving en -educatie.

Prijs: €2 (consumptie inbegrepen)

Maandagen 7 en 21 maart tussen 19.30
en 22.30
Watervogels in het broedseizoen

Ben je ook geboeid door de vele watervogels op de plas? Wil je enkele speciale weetjes opsteken van de vogels? Dan is deze cursus zeker iets voor jou. Er zijn ook 2 excursiemomenten voorzien in samenspraak met de deelnemers.

Prijs: €12

Zaterdag 5 maart tussen 9.00 en 16.00
Leveln!de kunst i.s.m.
Stadlandschap Leie en Schelde

Snoeien hoeft niet enkel een vervelend winterkarwei te zijn dat een ongewenste berg snoeiafval oplevert. Creatieve geesten recyclen ook dit 'afval' tot originele, levende kunstwerken! Heb je groene vingers en ben je op zoek naar een leuke activiteit voor je klas, jeugdbeweging, of vereniging? Kom dan een kijkje nemen op de workshop 'Leveln!de kunst' waar ervaren lesgevers je wilgenconstructies leren bouwen.

Prijs: €10 (broodjes en soep inbegrepen)

Stadlandschap
Leie en Schelde

Inschrijvingen en info

PSNC De Gavers
Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
T 056 23 40 10
gavers@west-vlaanderen.be
www.west-vlaanderen.be/gavers

west-vlaanderen
de gedreven provincie

van verdwenen bossen. Met andere woorden, de compensatie op het terrein loopt achter en wel in die mate dat we nu 1300 hectare achterstand hebben volgens de berekeningen van Bos+. Maar daarmee is nog niet alles gezegd.

Projecten waarbij meer dan drie hectare bos of natuur verdwijnt, worden verplicht in natura gecompenseerd. Maar waar in natura gecompenseerd wordt, zitten we met een structureel probleem. Planologisch gezien kan men immers helemaal niet spreken van een compensatie. Integendeel, ik durf zelfs stellen dat – oh, ironie – de compensatieplicht voor bos en natuur bijdraagt tot de verstedelijking van Vlaanderen! Volg even mee...

Strikt genomen zou voor het kappen van een bos op industriegebied ter compensatie een bos op een ander industriegebied moeten gerealiseerd worden. Volgens dezelfde redenering zou voor de compensatie van bos in woonzone, een nieuw bos moeten worden aangeplant op een ander woongebied. Het Vlaams decreet legt echter op dat de compensatie in de eerste plaats in groen- en recreatiegebieden moet gerealiseerd worden, of – bij veelvuldig gebrek daaraan – door landbouwgebieden om te zetten naar groengebieden. En dit is in de praktijk bijna de vaste regel. Klinkt dat als een billijke compensatiemaatregel? Als je het aan de boeren vraagt, alvast niet.

(Die problematiek komt uitgebreid aan bod in het recente boek 'Dit is mijn hof', over de boerderijen die uit de Scheldepolders moesten verdwijnen voor compensatienatuur van de oprukkende haven. Helaas viseert auteur en landbouwerszoon Chris De Stoep geheel foutief de natuurbeweging als oorzaak van alle boerenleed, en niet het falend ruimtelijk beleid in Vlaanderen.)

Met een dergelijk beleid waarbij de Vlaamse open ruimte verdwijnt als sneeuw voor de zon, zijn noch de landbouw, noch de natuurbeweging opgezet. De enige die als winnaar uit deze strijd komt zijn de betonboeren die Vlaanderen verder dichtgieten. En terwijl de landbouw en de natuurbeweging zich in een onderlinge strijd verliezen, breidt de bebouwing genadeloos uit over Vlaanderen als een olievlek.

Vlaanderen verliest dus elk jaar bos- en natuuroppervlakte maar ook ettelijke hectaren landbouwgrond. In een steeds kleiner wordend buitengebied worden de conflicten tussen de verschillende gebruikers vanzelf alsmat groter en bitsiger (landbouw, groen, recreanten zoals mountainbikers en paardenliefhebbers maken allemaal aanspraak op dezelfde resterende ruimte.).

Tenslotte brengt die oprukkende verstedelijking heel wat nieuwe problemen met zich mee die wij als dagdagelijks zijn gaan beschouwen. Hevige regenval veroorzaakt jaarlijks nieuwe overstromingen, enerzijds doordat beton en asfalt geen water kunnen doorlaten en anderzijds doordat ook in oude meersen en overstromingsgebieden bebouwing toegelaten werd/wordt. Meer bewoners in eenzelfde gebied betekent ook drukker verkeer en toenemend fileel. Trouwens, wat is de bijdrage van dieselminnend Vlaanderen tot de stikstofdepositie in onze bos- en natuurgebieden? Hoogst waarschijnlijk moet het uitdelen van oranje en rode kaarten wegens stikstofuitstoot niet beperkt worden tot de landbouwbedrijven alleen en vormt verstedelijking een minstens even groot, zoniet groter, probleem voor de instandhouding van onze natuurwaarden...

Wat dus oorspronkelijk goedbedoeld was als een beschermingsmaatregel resulteert in werkelijkheid in een achteruitgang voor de Vlaming op vlak van Natuur (achteruitgang biodiversiteit, achteruitgang van het bos- en natuurareaal door achterstallige compensatie), **Landbouw** (achteruitgang van het landbouwareaal, meer conflicten met andere gebruikers van de open ruimte) **en Milieu** (minder open ruimte, oprukkende verstedelijking, meer conflicten rond luchtvervuiling en waterhuishouding).

Kortom, met het huidige beleid schiet onze Vlaamse minister voor Natuur, Leefmilieu en Landbouw zich in de voet op alle domeinen onder haar bevoegdheid. Na 25 jaar is de werking van één van Vlaanderens belangrijkste beleidsinstrumenten rond bossen, dringend toe aan evaluatie en bijsturing. ■

Aanplant Preschoekbos in 2002 en 2005.

© Kristina Naeyaert

MAARTEN TAVERNIER

Nog iemand een wormpje?

Een artikel in Trends van vorig jaar bracht mij deze keer naar Wingene. Het Mekka van de intensieve varkensteelt in Vlaanderen herbergt ook een bedrijf dat ons insecten wil laten eten: Deli Ostrich. Deli Ostrich specialiseerde zich tot vorig jaar vooral in exotische vleessoorten, zoals struisvogel, kangoeroe en krokodil.

Insecten eten is iets waar je tegenwoordig steeds meer en meer hoort over praten. De eerste producten liggen in de rekken van de supermarkten en het zorgt voor gemengde reacties, want sommige mensen vinden het maar een vies idee om insecten te eten. In andere culturen is dit echter heel gewoon. Insecten worden gezien als een ecologisch verantwoord alternatief voor vlees, een bron van eiwitten die kan geproduceerd worden met veel minder uitstoot van broeikasgassen, met minder ruimtebeslag en minder water en voedsel.

Los van het feit dat dit ook kan zonder dierlijke producten, lijkt de productie en consumptie van insecten inderdaad veelbelovend. Dat inspireerde bedrijfsleider Luc Deleersnyder al een 8-tal jaar geleden om hiermee aan de slag te gaan, vanuit de overtuiging dat dit ook hier gemeengoed

zou worden. Hij werd onder andere gevraagd voor 'Komen eten' op Vier, die op zoek waren naar 'speciallekes'. De start van de commerciële verkoop was vorig jaar, want pas in april 2014 gaf het federaal voedselagentschap groen licht om een 10-tal soorten insecten te verkopen voor menselijke consumptie.

Een kleine schets van de geschiedenis van het bedrijf geeft meteen een antwoord op de voorname vraag die mij bezighield: hoe past de ecologische drive om met insectenvoedsel bezig te zijn met de import van exotische vleessoorten uit verre landen? Tom Vercammen, sales-medewerker van het bedrijf: 'Luc nam eind de jaren '80 het bedrijf dat kippenvlees en ander gevogelte verwerkte van zijn ouders over. Omdat dit hard werken was voor beperkt rendement, werd uitgekeken naar alternatieven. En ze startten met een groter type vogel: de struisvogel. Het was een zoektocht naar bijproducten: struisvogels werden in landen als Zuid-Afrika gekweekt voor de pluimen en niet voor het vlees. Het idee was om dat bijproduct een nuttige bestemming te geven en zo verspilling tegen te gaan. En zo werd de specialiteit verlegd naar exotische vleessoorten. Krokodil, dat gekweekt wordt in functie van het leer, is een ander voorbeeld.'

Maar het kan nog vreemder: zo is kangoeroe een zeer kwalitatieve en gezonde vleessoort. Maar in thuisland Australië worden die niet gegeten. Daar worden kangoeroes gezien als een soort grote ratten. Er zijn er veel te veel, waardoor er vanuit de overheid een bestrijdingsprogramma loopt. Wist je dat in Australië iedereen een zwaar voorwerp in de auto moet liggen hebben? Aanrijdingen met kangoeroes zijn er immers schering en inslag, en wie een dier aanrijdt, is verplicht om het af te maken. Door het vlees te importeren, gebeurt er tenminste iets nuttigs mee.

Tom overloopt verder: 'ook extensieve teelten van nicheproducten zitten in ons gamma, zoals het Iberico varkensvlees. Die varkens worden lang gehouden, hebben veel ruimte, en leveren de beste hammen ter wereld.'

En het transport dan? 'We moeten inderdaad toegeven dat het transport de ecologische voetafdruk van onze activiteiten vergroot. Maar een belangrijk

Tom Vercammen
© Maarten Tavernier

deel daarvan gebeurt wel diepgevroren per boot, wat de meest verantwoorde keuze is. Vers vlees moet uiteraard wel aangevlogen worden. Toch is de globale impact daarom niet zoveel verschillend van ander vlees. Een kangoeroe is bijvoorbeeld een dier dat heel weinig water en voedingsstoffen nodig heeft, wat de ecologische voetafdruk sterk beperkt.'

Terug naar de insecten. Deli Ostrich verwerkt 4 soorten: meelwormen, buffalowormen, wasmotlarven en jonge sprinkhanen. Ze werken samen met een bedrijf dat al veel langer insecten kweekt, maar tot vorig jaar dus enkel als diervoeding. Beide bedrijven investeerden samen zo'n 85.000 euro voor dit nieuwe gamma voor menselijke consumptie. De (lokale) kweker komt oorspronkelijk uit de sector van de diepvriesgroenten. Het procedé lijkt immers op elkaar: net als groenten worden de insecten eerst gewassen, dan geblancheerd en meteen ingevroren.

De filosofie van Deli Ostrich is om producten aan te bieden met insecten in herkenbare vorm. Je kan bijvoorbeeld ook broodmeersels kopen met gemalen insecten, maar dan beseft je amper dat je insecten aan het eten bent. Sinds oktober vorig jaar wordt geleverd aan de supermarkten van Carrefour. Dit ging over bitterballen met (volledige) meelwormen, hamburgers met (volledige) buffalowormen en gebakken wasmotlarven, die je kan eten zoals chips of nootjes bij het aperitief. Momenteel blijft daarvan enkel het laatste product over om het in de rekken te houden. Het belangrijkste product is echter de diepgevroren insecten in schaaltes van 150 g in de groothandel voor verdere verwerking of voor de horeca.

En waarop worden die dieren gekweekt? 'De dieren leven op biologische groenten, zemelen en meel. Bio is nodig om te vermijden dat pesticidenresten in ons product terecht komen. Dat maakt het duurder dan industrieel diervoeder dat in de intensieve veeteelt aan varkens of koeien gegeven wordt. Momenteel is het aanbod voldoende voor de productie die er is, maar als de markt groter

wordt, kan dat natuurlijk veranderen.'

Wie de wasmotlarven van Deli Ostrich eens wil proeven, moet naar de merknaam 'Conbuggie' zoeken in Carrefour of kan ook terecht op onze nieuwjaarsreceptie op zondag 31 januari in Harelbeke. Smakelijk! ■

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Litouwen - Letland - Estland

Balticum, een unicum?

Tijd voor een nieuw fietsvakantieverhaal van Patrick Vandebussche en Geert Taelman: de Baltische staten. De voormalige satellietstaten van de Sovjetunie bieden genoeg troeven om verkend te worden. Dat het na vijf fietsreizen in Noord-Europa nog eens die richting uitgaat is geen toeval.

Op veel plaatsen is de natuur er in haar oorspronkelijke diversiteit behouden gebleven. Door de weidse kust- en merengebieden zijn de Baltische staten een waar vogelparadijs.

Bijna één op de drie boerderijen heeft een ooievaarsnest. De schoonheid van de kust is legendarisch.

Door de lage bevolkingsdichtheid heeft de natuur er nog erg veel ruimte. Bovendien zijn er talrijke natuurreservaten en nationale parken. Uitgestrekte bossen, ontelbare meren, rivieren, graslanden en kusten vol afwisseling, met kilometers lange zandstranden en indrukwekkende duinenrijen bieden nagenoeg onbegrensde mogelijkheden voor een natuurvakantie. We fietsten zo'n 1.100 km in natuurgebieden...

Aandacht voor landschap, de natuur en uiteraard ook het fietsavontuur...

Veel onverharde wegen, moeilijk contact met de plaatselijke bevolking en de nog overal aanwezige oude Oostblokinfrastructuur maken deze reis toch wel uniek.

Met schitterende beelden en bijpassende muziek vertellen Geert en Patrick in hun ludieke vertelstijl over hun belevenissen.

Kom dus zeker meegenieten!

zaterdag 20 februari 2016
om 20 uur
Stedelijk Ontmoetingscentrum
't Gaverke

Zeswegenstraat 120, Waregem

Inkom: €2 per persoon of €4 per gezin.
Natuurpunt Waregem

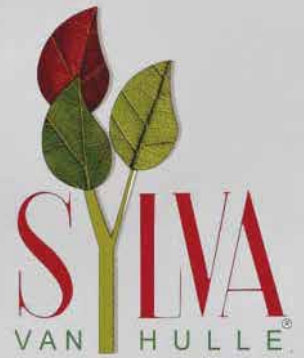
BOOMKWEKERIJEN SYLVA

't HAND 10

9950 WAARSCHOOT

Tel: 09 376 75 75 – Fax: 09 377 37 37

info@sylva.be – www.sylva.be

**Producent van bos- en haagplantsoen
Inheems en autochtoon plantgoed**

natuurkijkers.be
oog in oog
met de natuur

Natuurkijkers.be

Nederstraat 25, 9700 Oudenaarde

T +32 (0)55 61 33 13 www.natuurkijkers.be info@natuurkijkers.be

NIEUW!

Swarovski Optik's EL topverrekijkers

- Ergonomische draagriem
- Geïntegreerde objectieffbescherming
- Vernieuwd scherpstelsysteem

Verkrijgbaar in:

8x32, 10x32, 8,5x42, 10x42, 10x50 en 12x50

**SWAROVSKI
OPTIK**

**HOUTMAGAZIJN
Verdonck**

Bouwen of verbouwen? Sterk in hout en meer...

Ontdek ons ruim aanbod gecertificeerd hout
in constructiehout en tropisch hardhout.

PEFC®: Vuren, Grenen, Western Red Ceder, Douglas

FSC®: Padoek, Massaranduba, Tali, Afrormosia

Het houtmerk van
verdonck
Bouwen
CU-COC-00018-R

Doorniksesteenweg 202 • 8580 Avelgem • Tel. 056 64 40 42
www.houtmagazijnverdonck.be • www.outdoorwoodconcepts.be

Veldgids

Wie van jullie weet nog iets van zijn eerste veldgidsje waarmee hij of zij de natuur in trok?

Bij mij was dat de 'Elseviers basis natuurgids'. Een handig gidsje dat ik uren meezeulde en van voor naar achter en terug gebruikt heb om mijn eerste soorten te determineren. Zat ik niet op de oude 'route' achter het huis van mijn grootouders dan zat ik wel ergens in Ooigembos of op een ander groen plekje. Mijn Elsevier was mijn vaste maatje op die tochten. Tot op heden ligt hij nog steeds in mijn boekenkast. Hij ziet er wat verfromfaaid uit maar wat wil je.

De app die ik deze keer kort wil voorstellen is ook zo'n basiswerkje. Over de naam is blijkbaar niet veel nagedacht want de app heet gewoon 'Veldgids'. Hij is bijlange niet zo uitgebreid als mijn oude copain maar het kan voor beginnende natuurliefhebbers zeker een waardevolle app zijn. De app beperkt zich tot enkele grote groepen, namelijk: vogels, planten, zoogdieren, vlinders, libellen en paddenstoelen. Voor een beginner zeker meer dan genoeg. Voor elke groep wordt een eenvoudige manier van determineren gebruikt. Bij de planten is de kleur van de bloem bepalend, bij de vogels het biotoop waar je de vogel zag. Eenmaal je die eerste selectie gemaakt hebt geeft de app enkele mogelijke soorten op foto. Je kan daarin grasduinen om de juiste soort te zoeken. Ik hoor de 'echte groene' al denken: 'dat is wetenschappelijk niet juist, wat als de bloemen niet bloeien en dezelfde vogels komen in verschillende biotopen voor,...'. Jullie hebben natuurlijk gelijk maar toch blijft dit een leuke app om de kinderen mee op pad te sturen. Ze kunnen met hun tablet of smartphone in het veld iets opzoeken. Wees gerust, ze zullen snel genoeg aan je mouw komen trekken voor hun eerste ANWB vogelgids of hun eerste Heukels plantengids.

Een leuk extraatje aan de app is dat er een systeem ingebouwd is waarmee je kan bijhouden wat je al gespot hebt. Je kan op een kaartje aanduiden waar je de soort zag als je online bent natuurlijk, je kan een foto bijvoegen en alles wordt mooi bijgehouden onder het luikje gespot. Naast de locatie en eventueel een foto kan je ook het geslacht, het aantal en de datum toevoegen. Zeg maar een miniversie van waarnemingen.be.

Voor elke soort zijn één of meerdere foto's opgenomen in de app. Naast de foto krijg je ook een boel extra informatie zoals voorkomen, algemene uiterlijke kenmerken, op welke soorten de soort in kwestie lijkt, wanneer je ze kan zien, enz.... Als je de paardenbijter bekijkt merk je op de foto een bruine pijl op. Die pijl duidt een specifiek kenmerk van de soort aan. Zo kan je al wat nauwkeuriger determineren.

Om samen te vatten: is het een app voor doorgewinterde natuurliefhebbers? Nee, daarvoor is het aantal soorten te beperkt. Is het een leuke app voor beginners en kinderen? Zeker wel, het kan een eerste aanzet zijn om actief in de natuur op zoek te gaan tijdens een wandeling of fiets-tochtje.

Voor het serieuze determinatiewerk zal je je een andere app moeten aanschaffen, maar daarover later meer! Nu ga ik terug de bush in want in Zuid-Afrika artikeltjes schrijven over apps is eigenlijk een zonde. Ik moet nog mijn Pel's fishing owl vinden en de tijd begint te dringen ;) ■

KRISTOF WAELENS

volledigheid naar
soorten

Gebruiks-
vriendelijkheid:

Grafisch:

Prijs:

Downloaden via:

De app is zowel beschikbaar op de App Store als op Google play. Downloaden kan via deze link: <http://www.nature2u.nl/veldgids-app>

YANN FERYN

■ Onthaast Ierland

Ierland (2011) - Patrick Vandenbussche en Geert Taelman (beiden bestuursleden van Natuurpunt afdeling Waregem) durven wel eens samen op fietsreis gaan. In 2011 viel de keuze op Ierland. Nochtans verwelkomen ze uw Klimopreporter met een paar Schotse whisky's. Voor de kenners: een Lagavulin, een Bowmore en vooral ... een Laphroaig. Zegt het u wat?

WAT IS ONZE WERELD MOOI. MET DEZE RUBRIEK WILLEN WE ONZE HORIZON WAT VERLEGGEN. WAT IS ER QUA NATUUR TE BELEVEN BUITEN DE GRENZEN VAN ZUID-WEST-VLAANDEREN? WE KIJKEN EVEN MEE OVER DE SCHOUDELS VAN STREEKGENOTEN TIJDENS EEN BUITENLANDSE REIS.

Wie ook een mooie natuurreis maakte of iemand kent die een aangrijpend buitenlands natuurverhaal kwijt wil, kan dit mailen aan yann@natuurkoepel.be.

Foto's: © Geert Taelman en Patrick Vandenbussche

Enfin, Ryanair is goedkoop, maar ze zoeken spijkers op laag water, totdat ze je wat extra kunnen aanrekenen.

Klimop: Okee, de fiets mocht mee dus.

Patrick: Inderdaad, maar campingaz niet. Dat is dan altijd het eerste wat we zoeken als we geland zijn. Niet altijd evident. Toen we in Dublin aankwamen hadden we nog de trein genomen naar Killarney, een vergeten gat met amper één winkel-benzine-station. Daar vonden we gas.

Geert: We zijn altijd zwaar geladen want we proberen zo veel mogelijk te kamperen. Onze trekkingfietsen zijn voorzien van twee zakken aan het voorwiel, twee achteraan, aan het stuur hangt de stuurtas. In al die zakken steekt ons kampeermateriaal, kleren voor alle weersomstandigheden, wat eten, en bovendien had ik mijn 300 mm telelens bij mijn fotomateriaal gestopt.

Klimop: Wat is jullie doelstelling op zo'n reis? Waar ga je voor?

Geert: We genieten vooral van de natuur en het landschap. Cultuur laten we eerlijk gezegd wat aan ons voorbijgaan. Steden trekken ons niet aan. We gaan voor de éénwinkeldorpjes. De hele village komt dan in zo'n etablissement samen. Ook de opa's met hun strontbotten aan, zeg maar.

Patrick: Om de reisroute uit te stippelen nemen we de kaart met de nationale natuurparken. De route loopt dan langs kleine dorpjes door desolate streken.

Geert: De aandacht gaat naar de fauna, de flora en de landschappen. Contact met de lokale bevolking hebben we bijna niet. Eigenlijk bijna enkel om eens de

Klimop: Van Waregem naar Ierland. Dit lijkt me een uitdaging!

Geert: Ja, maar we gingen wel met het vliegtuig. Met het Ierse Ryanair, uiteraard.

Klimop: Met de fiets op het vliegtuig?

Geert: Waarom niet? De fiets gaat dan in een kartonnen doos. We staken er wel stiekem nog wat bagage bij. In het heengaan was dat nauwelijks een probleem, amper dertig euro boete hadden we aan ons been, maar bij de terugreis deden ze ferm moeilijk.

“DE FIETSENMAKER WOU ER DRIE DAGEN LATER EENS NAAR KIJKEN, WANT HET WAS VRIJDAG.”

weg te vragen.

Patrick: We hebben ook niet veel nodig van de mensen. We koken zelf en we kamperen. Eén op de twee keer – afhankelijk van het weer – durven we zelfs wild kamperen. Maar dat kan niet altijd natuurlijk. We willen toch nu en dan eens een douche nemen.

Daarom slapen we ook heel regelmatig op officiële campings. Vaak zijn dat caravancampings die nauwelijks uitgerust zijn voor fietstoeristen als wij. Soms voelen we er ons zelfs amper welkom. Op onze Ierlandreis hebben we ook twee keer in een jeugdherberg geslapen, een zaterdagavond na een restaurantbezoekje en die keer toen we als soepkikens uitgeregend waren in de Connemara.

Geert: Onze reis duurde een veertiental dagen. Elke dag fietsten we 70 à 100 kilometer. Een uurtje of vijf op het zadel, maximaal.

Woeste natuur

Klimop: Nu naar de natuur. Heb je speciale herinneringen aan de Ierlandreis?

Patrick: De Burren herinner ik me het meest levendig. Het is

een kalkplateau dat vroeger een zeebodem moet geweest zijn, maar geologisch opgestoken werd. De beestjes van vroeger vormen daar nu een zachte kalklaag. Er leven nu allerlei speciale planten, ook orchideeën.

Klimop: En vogels?

Geert: Daar niet. We bezochten wel een vogelrots, recht over de Cliffs of Moher. Daar leven alken en zeekoeten. We boekten er een boottocht in Doolin, het dorpje waar de ferry naar de Ierse Aran-eilanden afmeert. De vogelboottocht was echter rap voorbij, wegens het te zware weer. De mensen die uitstapten toen wij wilden vertrekken, verwittigden ons: “You’re crazy. Take a bag!”

Patrick: We zijn van daaruit ook naar de Aran Islands gevaren.

Klimop: Op zee moet je toch vogels hebben kunnen zien?

Patrick: Normaal wel, maar niet die dag. Er stond een geweldige zee, en wij hingen over de reling.

Geert: We bezochten er de twee eilanden: Inisheer en Inismor. ’s Avonds lagen we daar

in korte mouwen te fotograferen, ’s morgens werden we overal uitgeregend. Het weer is er vreselijk grillig. We vluchtten terug naar het vasteland, de Connemara. Dat is een merengebied, met venen waar nog turfstekers werken. Er leven ook meer schapen dan mensen. We spotten er grutto’s en wulpen tussen het veenpluisgras.

Fietsperikels

Klimop: Kunnen jullie dan heel jullie programma afwerken met zo’n weer?

Patrick: Er is niet alleen het weer. Ook het materiaal moet mee willen. Zo waren we van plan de Wild Atlantic Way coast trail te doen, een soort langeafstand-fietspad. Daar hadden we erg veel van verwacht. Het begon goed. Een nieuwe fietsroute, nog deels in aanleg, liep door golvende weilanden, bewoond door Galloway-koeien.

Geert: Plots begon mijn achterwiel te piepen. Ik vreesde dat het vast zou draaien in the middle of nowhere. Er zat dus niet veel anders op dan een fietsenmaker te gaan zoeken. Die zijn daar echter een erg zeldzame soort. We vonden wel fietsverhuurders, maar die kunnen aan geen fiets werken. Op de duur vroegen we naar een autogarage. De eerste gaf echter niet thuis wegens een begrafenis waar het hele dorp ►

drukta.

partner in print

ProPolis

Propolis + planten + essentiële oliën

**VOOR EEN WINTER
ZONDER ZORGEN**

ladrôme
LABORATOIRE

Basingrediënt Propolis extract: **100% BIO** moedertinctuur van propolis - Microbiologische zuiverheid gegarandeerd

info@mannavita.be - www.mannavita.be - www.propolis-winter.com

VERVAEKE FIBRE
flax for the industry since 1892

Kortrijksestraat 68
B-8520 Kuurne
Tel. 056 71 20 55
E-mail: flax@pandora.be

1892-2012

120 Years of Continuity through Quality

NEW
www.cartesius.be

Het cartografische patrimonium
van België en Centraal-Afrika

Abdij ter Kameren, 13
1000 Brussel
T : 02/629.82.82
Fax: 02/629.82.83
E-mail: sales@ngi.be
www.ngi.be

VERCRUYSSSE

YOUR RELIABLE WOOD CONNECTION

Houthandel, platen, fineer, isolatie
Boomzagerij
Akoestische materialen

FSC CU-COC-803341-AP

Zevenkaven 29, 8560 Gullegem
T 056 41 20 64 F 056 40 42 21
dan.vercruysse@houtvercruysse.be
www.houtvercruysse.be

Een positief domino-effect

Uit sympathie en dank voor de werking van Natuurpunt Zuid-West-Vlaanderen
Groeten van Peter Callewaert (tekening Julie Maes)

we hebben het voor u

op aanwezig bleek. De tweede, een dorp verder, wou ons wel helpen, maar beschikte niet over de juiste sleutels. De derde ook niet, maar die wou er wel nieuw vet in doen op één kant. We moesten dan 35 kilometer doorstampen tot de volgende grotere stad, Westport, voor een grondige reparatie. Daar waren twee fietsmakers. Nummer één wilde er drie dagen later eens naar kijken, want het was vrijdag. De tweede maakte er eindelijk werk van. Het was een boertje met een werkatelier in de vorm van een container. Die heeft de as geopend, hersteld, ingesmeerd en weer samen gevezen, terwijl wij genoten van onze barbecue.

Patrick: Dan leer je wel de typische spreuken van de streek: "We're very sorry about that" of "Er is niets zo dringend dat het niet kan wachten tot morgen". Tja, misschien hebben ze wel gelijk, maar daar hadden wij geen boodschap aan.

waar geen muren lijken te horen. De sfeer van het tien jaar oude conflict hangt er nog.

Klimop: Dus ben je weer de natuur in gevluucht?

Geert: We bezochten er inderdaad nog enkele mooie stukken natuur, meer bepaald in de noordoosthoek van het Ierse eiland. Daar heb je een meer agrarische natuur in een vreselijk mooi bocagelandschap vol hagen en boomgaarden.

Patrick: Het deed me denken aan de streek van Lysbourg, waar de Leie ontspringt.

Klimop: Oeps, dan zijn we meteen weer bijna thuis. Doe me nog een Laphroaig, als je wil.

Nazinderend conflict

Klimop: Jullie reisprogramma was naar de vaantjes?

Patrick: We zaten serieus achter op ons programma en hebben toen de bus genomen naar Londonderry. Het was de vooravond van de beruchte oranjemarsen, de feestdag van de Protestantse Ieren, de engelsgezinden.

Klimop: Iets ondervonden van het oude conflict?

Geert: Ik reed die dag toevallig rond in een oranje trui. Sommigen gesticuleerden dat ze me zouden neerknallen toen we door de katholieke wijken fietsten.

Patrick: Je ziet er wel nog restanten van de burgeroorlog: dichtgetimmerde deuren, afgebrande panden, hoge muren

TIPS

- Wie de Atlantic Drive op Achill affietst, ziet van het mooiste wat Ierland te bieden heeft, inclusief de spookstad Slievemore. Dat staat in niet veel reisdagen.
- Als je niet per se op een camping moet zijn, laat ze links liggen. Zoek je een plekje in de vrije natuur. Veel van de campings zijn niet echt uitnodigend voor tenttoeristen. Het zijn eerder veredelde caravandorpen. Op sommige campings voel je je nauwelijks welkom.
- Lekker koken is heel eenvoudig, als je veel fietst: alles is lekker of honger is de beste saus. "Maar we koken goed", weten Patrick en Geert.
- Ben je met twee op fietsreis, en kook je zelf, kook dan voor vier.

Internet

- www.achilltourism.com/atlanticdrive (het fietspad dat de reizigers hadden willen volgen)
- www.sustrans.org.uk (14.000 mijl fietspaden in Groot-Brittannië)
- www.connemaranationalpark.ie (het Nationaal Park Connemara)
- www.aranislands.ie (de Araneilanden)

contact reizigers

geert.taelman@gmail.com
patrick.vandenbussche2@pandora.be

KOOK OP HOUT

- ✓ Ecologisch
- ✓ Economisch
- ✓ Hoog rendement
- ✓ Modern design
- ✓ Individueel aanpasbaar
- ✓ Als centrale verwarming mogelijk
- ✓ Stralingswarmte
- ✓ De perfecte manier van koken

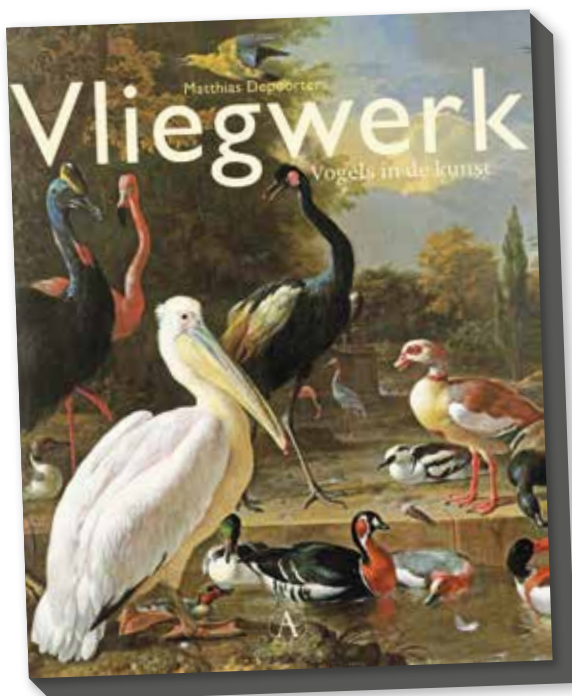
Stroomop

Kattestraat 81, B-8520 Kuurne

T: +32 (0)56 72 36 30 | info@stroomop.be
stroomop.be

Vliegwerk

RECENSIE OVER EEN BOEK OP HET KRUISPUNT VAN DE KUNST EN DE VELDORNITHOLOGIE

Waar is de tijd dat we onze R4'kes volstouwden met jonge autoloze JNM'ers? We trokken naar Zeeland om er vogels te spotten of waren op weg naar de Franse Argonne. We zouden terugkeren met een Lange Vogellijst. Vogels waren de rode draad door ons prille (en ook ons latere) leven. De passie voor wilde vogels was de brandstof voor onze inzet voor een mooiere, natuurrijkere, kortom een betere wereld.

Soms komt een mens later wel eens één van die jonge gasten weer tegen. Zo ook in 2011, toen ik onverwacht kunstkriticus en Knack-journalist Matthias Depoorter aan de lijn kreeg: of ik hem eens wou helpen met het determineren van wat vogelsoorten op schilderijen van de Kortrijkse kunstenaar Roelandt Savery. Ik moet het bekennen – hoewel ik zelf een halve Kortrijkzaan ben - had Matthias mij wijsgemaakt dat Savery een componist was, ik had hem ook geloofd. Toch deed ik alsof ik een kunstkenner was en ging op zijn vraag in. We trokken op vogelexcursie door oude schilderijen waarvan ik het bestaan nooit vermoedde. Mijn mond viel open van zoveel schoonheid. Onze fantasie lieten we de vrije loop. Waar haalde Savery al die soorten vandaan? Had hij veel gereisd? Of waren ze hem aangeleverd

in kooitjes? Enkele soorten bleven ongedetermineerd. Zo gaat dat ook in de veldornithologie.

Mijn interesse was gewekt. Het was dan ook met stijgend enthousiasme dat ik zijn boek "Vliegwerk – Vogels in de kunst" las. Waar ik tot voor kort ervan overtuigd was dat vogels in de kunst zich beperkten tot de kippen van Koen Vanmechelen en – ja hoor – Roelandt Savery, ben ik tot het besef gekomen dat vogels in de kunst en hun schilders helemaal geen zeldzame wezens zijn. Men vindt ze bij Vlaamse Primitieven of bij een vloot koningsschilders, ze beïnvloedden elkaar, sommigen zo goed als incognito, ze leefden in Europa en ver daarbuiten, in antieke tijden tot nu. Er ging een wereld voor me open.

Matthias beschrijft de dingen als veldornitholoog – tot en met uittreksels uit zijn excursieboekjes gebruikt hij - en dat maakt het zo herkenbaar voor ons. Hij spreekt onze taal als hij een oud fresco, een boek of een antiek schilderij beschrijft, op zoek naar kleurrijke soorten. Alsof hij zijn 10x50 rond de nek heeft. Als natuurminner leer je in het boek naar vogels kijken, je leest hoe ze door mensen werden behandeld, wat hun historie is, waar je ze kunt vinden. En voor je het zelf beseft, leer je naar kunst kijken. Oude en nieuwe. Tot en met de Zweed Lars Jonsson, de kunstenaar die onze determinatiegidsen zo onweerstaanbaar maakte.

Het boek is schitterend geïllustreerd, hoe kan het ook anders, met bladgrote prenten en schilderijen. Depoorter beheerst het onderwerp volslagen. Hij brengt zijn wetenschap met een woordenschat waar je gewoon vrolijk van wordt. Hij is een verdomd goed schrijver.

Is het dan ook te verwonderen dat ik het boek mateloos aanraad? Voortaan bevat elke vogelboekenkast naast de Jonsson en de Pettersson, ook een Depoorter. Ben ik duidelijk genoeg?

Nu ik toch enigszins kunstkenner ben geworden, eindig ik met een deskundig advies: het is zalig toeven op het kruispunt van de kunst en de veldornithologie.

Depoorter Matthias, Vliegwerk – Vogels in de Kunst, Athenaeum – Polak & Van Genneep, Amsterdam, 2015, 200 pp. ■

YANN FERYN
NATUURPUNT VOGEL-
WERKGROEP ZUID-WEST-
VLAANDEREN

YVES DE BOSSCHER

■ Het menselijk tekort in een wereld vol vogels

Nog maar pas was het oktober geworden. De herfst rekte zich lang en langzaam uit en de bladeren van de bomen kregen veel tijd om in duizend kleuren afscheid te nemen van een mooi jaar. Het overtal aan onplukbare appels lag reeds onder de boom te wachten. Op enkele winterse koperwieken of kramsvogels misschien. Onder een staalblauwe hemel vlogen hele stromen trekvogels doorheen Europa naar het zuiden. Overal waar ze kwamen kruisten ze ontheemde volkeren, onderweg naar het noorden. Op hoop van zege, op zoek naar een beter onderkomen.

Boven op de meidoornhaag die er voor de tijd van het jaar nog heel erg groen uit zag zat een nerveus vogeltje. Voortdurend zijn kopje tussen zijn schouders in trekkend en ondertussen zijn staartje omhoog peilend. Onmiskenbaar. De roodborst zijn reis was al afgelopen. Uit ik weet niet welk ver land was hij naar onze tuin gevlogen. Zijn rode borstje schitterde in de laagstaande ochtendzon.

De eerste tuinwaarneming in de herfst geeft me telkens het gevoel alsof een goede vriend die ik in jaren niet heb gezien weer voor mijn deur staat. Ik stond aan het raam en zag hoe hij zijn bekje tuitte. Ik hoorde vaag de mengeling van zoete en ietwat droeve klanken. Misschien maakt de winterzang van de roodborst wel mee deel uit van het mysterie waarom wij mensen ons in de winter zo met dit vogeltje vereenzelvigen? Ga het maar eens na: in elk rek met wenskaarten voor kerst en nieuw vind je er minstens één met een landschap of tuin met mooi sneeuwtafje en een obligaat roodborstje dat je met schattige kraaloogjes vertederend aankijkt vanop een vensterbank (onderwijl 'stille nacht heilige nacht' fluitend).

Terwijl ik daar, begin oktober, aan kerstmis dacht kwam me plots het beeld van het levenloze lichaam van het driejarige jongetje Aylan op het strand van het Turkse Bodrum voor de geest. Het is me een raadsel hoe associaties in onze hersenen tot stand komen en ze kunnen een mens behoorlijk uit koers slaan. Ook deze was hardnekkig. Een vreemd gevoel maakte zich van mij meester, een amalgaam van schuldgevoel en onmacht. De roodborst zette zijn weemoedig lied verder, maar weg was het warme gevoel van zonet.

Straks zou ik weer de voedertafel uitzetten en zou de roodborst, of bij uitbreiding de roodborsten in mijn tuin (symbool van vogelbescherming Vlaanderen) van mijn altijd rijk gedekte tafel komen smullen (ja, het 'voor één tuin - één jaarlijks terugkerende roodborst'-principe is een fabel, ik heb er zelf soms tot drie verschillende in de tuin). Ik zou weer gretig zonnebloempitten en bosvogel-mengeling strooien en de takken van de bomen en struiken zouden weer getooid zijn met lekkere vetbollen. Langs de warme kant van het raam zou ik genieten van de vele vinken, groenlingen, kepen, kool- en pimpelmezen, huis- en ringmus-sen,... En geen van hen zou in een kille rij hoeven aan te schuiven aan een Brussels kantoor om daar te horen te krijgen of ze dan wel of niet op enig mededogen zouden kunnen rekenen. Geen van hen zou zijn reis-weg-van-de-honger die in mijn tuin eindigde voor niets hebben aangevangen.

Op dat moment dacht ik er over na om deze keer geen wintervoedsel te voorzien en de centen aan de mensen op de dool te geven. Onder het motto 'alle beetjes helpen'. Wie dachten ze wel dat ze waren, die luxe-vogels-die-alles-in-hun-bekje-gepropt maar hoefden te wachten tot de lente weer in het land was?

Vanuit een onverwachte hoek counterde een grijs silhouet mijn gedachten. Een sperwer kwam geluidloos en bijna ongezien als een boven Syrië zoevende drone langs de haag, trok als een gevechtsvliegtuig scherp omhoog en plukte de zingende roodborst van boven op de meidoornhaag.

De daarop volgende uitbarsting van stilte hield nog de hele dag aan. ■

De lijdensweg van Moeder Aarde

Al van in den beginne was hij begonnen: de strijd tussen Adam en Eva en hun Moeder. Een appel eten, vechten met de slang en dan op reis gaan.

Met de kinderen was het nog erger gesteld: die maakten oorlog en sloegen mekaar dood. Inmiddels is het met de nakomelingen nog steeds hetzelfde liedje, vermenigvuldigd met een miljardenfactor. De littekens op de huid van Moeder Aarde zijn zo talrijk, dat ze amper nog kan ademen. De betonmolens rukken elke dag met duizenden uit om nog meer verhardingen te gieten, met ijzer versterkt, bovenop de versmachte grond. Miljoenen vrachtwagens transporteren appels, water en (vracht)wagens naar alle uithoeken van de wereldbol. De rusteloze mieren vinden lopen en rijden al lang veel te traag: ze willen vliegen.

Ze begonnen Frankrijk te doen, deden dan Turkije, en droomden van Afrika. Ze doen de Himalaya en ze doen de Andes: een selfie voor de vrienden, op de tepel van Moeder aarde! En hun to-do-lijstje wordt elke dag langer: een weekendje New York, een midweekje Marokko en een avondje Barcelona zijn populaire vluggertjes. Vogelen in Rusland, vlinderen in Brazilië en vissen in een poolijsgat, het geeft een kick, vooral als je het doen kan terwijl anderen moeten werken. Een lief gaan kopen in Vietnam, studeren in Australië, geopereerd worden in Washington en paarden melken in Mongolië, je moet het gedaan hebben. Het verruimt je blik, je wordt een wereldburger, je komt los uit je enge dorpsgevoel. Naar de haaien gaan in de Pacific, naar de dieperik in de Ganges en langs de wal vissen in IJsland, het is in. De planeet is te mooi om ze links te laten liggen. Met honderden bussen naar het voetbal, met duizenden caravans de renners achterna koersen en bij elk Olympisch spel een nieuwe stad uit de grond stampen... sporten is gezond. Op inleefreis naar Tanzania, veertien dagen armoede bestrijden in India en de valse indianen leren maïs kweken, het kan ook met meer idealisme.

En als ons Moeder een en ander niet zo leuk vindt, dan troosten we haar met een grote bijeenkomst in Parijs, waarop we beloven dat we voortaan waterdoorlatend beton zullen gieten, dat onze vrachtwagens elektrisch zullen rijden, onze terreinwagens op water door de Sahara zullen crossen, we windmolens in de zee zullen poten en ijsgatvissen verboden wordt, bij gebrek aan ijs dan.

Achteraf snappen we niet dat ze daar helemaal niet beter van wordt... het blijkt een ongeneeslijke ziekte. Pas als we die ook bij onszelf vaststellen en het water ons aan de lippen komt, valt onze frank.

Moeder, vergeef het ons... we wisten niet wat we deden. ■

LUC CAPELLE

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Zoogdieren zijn niet altijd even gemakkelijk waar te nemen. Om zich te beschermen tegen roofdieren worden ze vaak pas actief bij het vallen van de duisternis. Toch kan je deze meesters in onzichtbaarheid met een aantal trucjes spotten of hun aanwezigheid vaststellen.

Ben jij een echte speurneus en 'gebeten' door zoogdieren? Kom dan op 21 januari 2016 naar de infosessie over inventarisatie van wilde zoogdieren in Hoeve te Coucx in Kortrijk. Zoogdierexpert **Dirk Criel** brengt in woord en beeld een overzicht van de verschillende methoden om zoogdieren te inventariseren.

21 januari 2016 om 20u

Hoeve te Coucx
Marionetten 12
8500 KORTRIJK

Heb je na de infosessie de smaak te pakken en wil je zelf eens speuren naar zoogdieren of meehelpen met inventarisatie-activiteiten? Geef dan op 21 januari je naam op bij de lokale spoorzoekers van de zoogdierenwerkgroep of stuur een mailtje naar zwg@natuurkoepel.be. Ze nemen je graag mee op sleeptouw tijdens één van hun inventarisatie-activiteiten in de streek.

I am a poor lonesome cowboy, and a far way from home...

Foto's: © Dirk Libbrecht

Gloe..gloe..gloe.. Met een klokkend, oplopend notenbalkje stroomde de oude port in twee kristallen glaasjes. Het laagstaande zonnetje deed het spectrum ervan openbarsten in 50 flonkerende tinten mauve. De massieve, bedwelmende geur vulde langzaam de gelagzaal; wellustig kruipend, als een amazone bij nacht die je nooit meer loslaat. Opperste concentratie op Irma's gezicht tijdens het uitgieten, terwijl het café gebiologeerd toekeek. Niets doet mensen zo verstarren als het uitschenken van een drankje. Het plaatsen van een handtekening onder een gewichtig document is ook zoiets. Perfect tijdstip om een misdaad te plegen, wegens gegarandeerd geen getuigen.

't Was Onnozele Kinderendag rond apérotijd, zo'n godvergeten niemandslanddag tussen Kerst en Nieuw, waarop iedereen zonder reden in verlof is. Boer Georges en zijn Marcella waren recht van de notaris hier neergestreken, met de grootste zorgen afgezet door kleinzoon Filip en de stellige belofte opgehaald te worden rond 12 uur. Freel en deftig zaten beide oudjes daar aan het beste cafétafeltje, ze durfden bijna niet te roeren. Samen bijna 2 eeuwen oud glunderden ze mekaar voorzichtig toe terwijl ze even tikten en omzichtig proefden. Als je armoe, oorlog en zwarte sneeuw gezien hebt, blijf je genieten. Elke druppel een schat, iedere seconde quality time.

Buiten bedekte een loodzwaar sneeuwtaaij de Oost-Vlaamse vallei van de Schelde. Toevallig op één van die dagen dat de ijsstijddiepvriezer uit het oosten geen wolkje een kans gaf. Bewegingloos.. op wat sneeuw na die nu en dan uit een boom dwarrelt als er iets bruins of zwarts uit wegvloog boven het witte deken. Andere kleuren kende de natuur nu niet. De zon was heer en

meester en zette de gelagzaal in lichterlaaie, begeleid door de ronkende houtstoof, of was het de opgerolde terriër Jackie die er achter lag? Uit de radio strooide Bing Crosby met zijn White Xmas wat zoetgevooisde kerstglitters in het rond, abrupt opgeslorpt door het ijsbebloemde enkel vensterglas.

"Alles goed anders?" , glimlachte Irma het meer-dan-briljanten bruiloftspaar toe. Zeker hoor, verzekerde Georges haar. Geen zorgen buiten de kleine dingskes die je op hun leeftijd nu eenmaal hebt. Soms een groot, maar ja, dan is het even tanden bijten, niet?. Maar met wat geluk duik je onder de zeis van magere Hein, gelijk een kwartel hé. Maar je kan die niet blijven ontglippen. Dat weten we maar al te goed. We mogen zeker niet klagen hé, onze kinderen zijn ook al bejaard maar nog allemaal in leven. 't Is niet aan ouders om hun kinderen te begraven, nietwaar? Maar schenk me nog eens in aub, vóór dat ge weer naar de toog gaat. Georges had zijn eerste port bij de tweede aanhef zowat ad fundum achter zijn – resterende - kiezen geslagen, wat van een iets krachtdadiger inzet getuigde dan Marcella. Daar waren exact 2 mm weg. Ze keek hem warm aan. Hij had een lichte bloes op de wangen en zette zijn hoed, bij gebrek aan een hoedenplank, met een afgemeten gebaar voor zich op tafel.

Gloe.. gloe .. gloe.. , ging de fles een tweede keer.

Georges hief zich recht en begaf zich, voetje voor voetje, naar de koer.

Wij hadden de biljartkeus in hun rek laten staan. Sommige dagen smeken om wat achtergrondgeluid. Met kletsende ballen op een biljart schiet je dat doel vierkant aan flarden. Het dartsbord met de drie pijltjes erin lonkte echter. One hundred and eighty!

De deur zwaaide open en meteen stak Mister Noordpool zijn tentakels tot aan de toog. De binnentemperatuur tuimelde eensklaps richting absolute nulpunt. Na een eeuwigheid ging de deur dicht. Onze volgende bestelling begon in gedachten te gelijken op een warme chocolmelk. "Waff!!", klonk het waarschuwend vanachter de stoof.

Luk was gearriveerd en schoof in één vloeiende beweging tot de polepositie aan den toog. Irma had al automatisch een trappist klaar staan. Iets anders ging er toch niet in. Luk was net als Georges boer, zij het een kleine 50 jaar jonger. Onder zijn Aveve-pet glommen twee wangen in onvervalst couperose kleur. Het kleursel van de boerenbuiten. Krachtig wreef hij

zijn handen over mekaar. De binnengebrachte koude dreef gelukkig al wat uiteen.

“Geef ze hier allemaal eens iets van mij, Irma!”, bevrijdde hij de tooghangers van een moeilijke vraag in hun hoofd. Hij moest iets kwijt! Hij gaf nooit iets en ja, anders wordt er per definitie ook niet geluisterd. Irma tapte een professioneel rondje en begaf zich dan richting eenzame Marcella met de port.

Lang moesten we niet op onze honger blijven zitten.

“Aan de groenen heeft iet ’t verkocht, diene Georges!” klonk het luid, “aan de GROENE!”, twee maal groen in één zin en dan nog in crescendo. Zo, daar wrong het schoentje. Luk gebruikte veel gras- en weiland in de Scheldevallei; had veel eigendom maar pachtte ook hier en daar stukken. Georges, hier aanwezig doch op de koer, verpachtte heelder percelen grasland aan een boer of 3. Zijn natste stukken had hij de laatste jaren verkocht aan Natuurpunt. Daar kreeg hij de beste prijs voor, dacht men, zei men, beweerde men, geloofde men, was men kortom 99 % zeker.

“Verkoopt daar één van de beste stukken aan die vorte groene !! En zeggen dat ik het voorkeepsrecht heb, ik pacht dat stuk al meer dan 20 jaar!! Straks is die ganse vallei uitverkocht aan die gasten. Om wat te doen? Hé? Ik vraag het je, OM WAT TE DOEN ERMEE?? Ik zal het ulder zeggen: om het braak te laten liggen. Wat doen ze ermee. NIETS! Buiten wat distels kweken”. Een deel van de trappist-tripel verdween in zijn keelgat, in een tempo die de paters die dit edele nat brouwen ten stelligste zouden afraden.

Stilte.. niets zo dramatisch stil als het over geld en eigendom gaat bij ons, Vlamingen. Over het geld van onze bazen en onze leiders kunnen we genoeg lawaai maken maar in lager regionen klappt iedereen dicht als een oester. Het was nu niet anders, buiten wat geschuifel op de stoel en een beleefd slokje. Luk zag dat er, tot zijn verbazing, een paar gekke bekken aan het trekken waren.

Georges silhouet was immers opgedoken achter Luk, vanuit het niets, of liever, vanuit «vanachter». Luk schrok en draaide zich om, sneller dan zijn schaduw. Georges stond pal, monsterde Luk als Charles Bronson in de beroemde duelleerscène vlak voor het dodelijke schot in Once upon a time the West.

De stilte die er al was, werd nog doodser. Zelfs de spreekwoordelijke bromvlieg vloog niet nu. Uit de radiobox rolde het ijselijke geluid van een mondharmonica. Op de achtergrond zaten Irma en Marcella vertrouwelijk stil te keuvelen, zoals alleen vrouwen dat kunnen.

“Ik zal je eens iets zeggen, Luk”, begon Georges langzaam. Die hapte even naar adem maar geluid kwam er niet uit. “Ik ben laatst naar de diavoorstelling van Natuurpunt geweest en ik zag daar de ene dia na de

andere met hooiland vol bloemen, zoals het vroeger was. Ge kon ze bijna rieken tot in de zaal. Ik dacht van een keer één van mijn perceel te verkopen aan die mannen. Wat moet ik doen met al die grond? Meenemen naar het kerkhof? ‘k Heb gans mijn leven patatten, maïs, bieten, koebeesten gezien.. Ik zeg tegen Marcella, ’t wordt ne keer tijd voor een bloemenweide zoals vroeger, om het leven in schoonheid te eindigen. Die mannen klappen van pinksterbloemen, echte koekoeksbloem en dan nog een waarvan dat ik de naam kwijt ben, maar hij trekt op een grote boterblomme..”. Georges haalde even adem, zijn blik onveranderd op Luk gevestigd en vervolgde zijn weg naar de dames.

“Maar ik heb toch voorkeepsrecht..”, piepte Luk nog. Georges, reeds op weg naar zijn tafeltje draaide zich om, klaar voor het genadeschot: “Niets gij, voorkeepsrecht. Ge betaalde mij elk jaar seizoenspacht. Geen enkel recht hebde gij. Hun geld is evengoed als dat van een boer”. Ondertussen was Filip aangekomen om zijn kostbare lading mee te nemen. Arm in arm vertrokken ze richting auto, idem plaatje als bij het binnenkomen, zij het dat Georges zijn hoed iets schever stond en zijn schouders wat rechter naar achter getrokken. De polaire wind deed de kerstversiering met zijn vriesvingers even tingelen. Vanachter de stoof klonk gegrom.

Irma rekende ondertussen haar fameuze bierkaartjes uit. “Tweeëndertig euro in totaal, Luk”. “Wat??”, stamelde Luk lijkbleek. Irma keek hem vrank en verbaasd vlak in zijn ogen. Een dure blik, wisten wij uit ervaring, de amandologen van Claudia Cardinale. “Die laatste twee porto’s van Georges en zijn vrouw zitten erbij hé manneke, ge gaf toch een tournée?”. De mondharmonica zweeg abrupt, gevolgd door een dodelijk schot. Door het Mexicaanse woestijnstof rolde een stuiptrekkend lichaam in cowboy-kostuum... Einde van de film.

Wij bestelden voor de verandering maar eens een Pale-Ale en begaven ons richting dartsbord. Tijd voor revanche!

Morris en Gosciny

THIJS CALU

BETEKENIS AFKORTINGEN: EX. = EXEMPLAAR; KP = KOPPEL; M. = MANNETJE; W. = WIJFJE; JUV. = JUVENIEL OF JONG; NO = TREK NAAR NOORD-OOST; ZW = TREK NAAR ZUIDWEST; R. = RICHTING; TP = TER PLAATSE. DE LIGGING VAN DE TOPONIEMEN KAN PRECIES NAGEKEKEN WORDEN OP **WWW.VWGWZV.WAARNEMINGEN.BE**. DE REGIO TELT OOK EEN AANTAL ACTIEVE TREKTELPOSTEN (BAVIKHOVE, DE GAVERS (HARELBEKE) EN DE GEITENBERG (KOOIGEM)). DE RESULTATEN VIND JE TERUG OP **WWW.TREKTELLEN.NL**.

↓ rode wouw

✓ koereiger in Avelgem
© Emmanuel Desmet

Vogels in onze streek

WINTER 2014 - 2015

De highlights van een seizoen vogels kijken in Zuid-West-Vlaanderen.

*Dit artikel is een korte samenvatting van wat tijdens een seizoen werd gezien in onze streek. Het gaat hier enkel om zeldzaamheden of uitzonderlijke aantallen. De tekst heeft niet de ambitie volledig te zijn. Wie de volledige overzichten wil zien, kan terecht op ons eigen regioscherm van waarnemingen.be: **www.vwgzv.waarnemingen.be**. Zet gerust ook jouw waarnemingen op die website. Zowel opmerkelijke gegevens als waarnemingen van algemene soorten zijn er welkom, van Aalscholver tot Zwarte Mees.*

Op 28/12 werden 28 overtrekkende **toendrarietganzen** opgemerkt boven de Gaverplas (Harelbeke). Een **kleine zwaan** werd diezelfde dag en plaats waargenomen, eerst tp om daarna r.O te vertrekken. Op 6/2 zaten 6 **wilde zwanen** tp in Ledegem.

Er overwinterden max. 3 **roerdompen** in de Gavers (reservaat). Op 22/12 werden in Bissegem 2 NO-overtrekkende **kleine zilverreigers** waargenomen. Van 4-6/1 pleisterde een **koereiger** in Avelgem (Scheldegebied).

De hele winter werden verschillende **pontische meeuwen** van verschillende leeftijden gezien (o.a. op de Gaverplas, in Kerkhove Aalbeke en Ooigem). Ook verschillende **zwartkopmeeuwen** werden opgemerkt, vooral op de Gaverplas, maar ook in Kortrijk

en Waarmaarde (allen tp).

In de ruime omgeving van Sint-Denijs, Moen en Bossuit werd een overwinterende **rode wouw** een maand lang verschillende keren waargenomen (tussen 13/02 en 12/03). Op 14/2 trok een **velduil** r. NO over Moen.

Op verschillende plaatsen werden overwinterende bokjes gemeld (Gavers, Vichte, Kortrijk,...). Een **bonte strandloper** vloog op 7/2 rond over de Gaverplas.

Tot 3 **buidelmezen** waren bijna 2 maand lang de sterren van het Wijmelbroek, waar ze tussen 19/1 en 10/3 heel wat vogelaars lokten. Ook aan de Gavers werden sporadisch buidelmezen waargenomen. In de winterperiode werden een drietal **Europese kanaries** waargenomen (Kuurne, Vichte en Tiegem). Max. 3 **roodborsttapuiten** overwinterden in het Scheldegebied van Avelgem. In het stadsgroen Marionetten tekenden terug enkele **goud-**

vinken present. Ook op andere plaatsen werd af en toe een ex. opgemerkt (Gullegem, Avelgem en Aalbeke). Op 25/12 en 31/1 werd in resp. Bellegem en Moen een **rouwkwikstaart** waargenomen. In Kortrijk (Keibeekbekken) pleisterden enkele **baardmannetjes** gedurende een vrij lange periode (tussen 27/10 en 5/3 werden tot 3 ex. gemeld). Ook in Waarmaarde (31/12) werden 3 ex. opgemerkt. **Matkoppen** werden verschillende keren waargenomen langs de oude spoorweg in Avelgem (4/1 – 19/3). In Tiegem lieten 2 pleisterende **geelgorzen** zich een tijdje opmerken tussen een gemengde groep vinkachtigen op een veld Japanse haver. Vanaf 7/1 liet een **middelste bonte specht** zich de hele winter goed zien in Tiegem (Sint-Arnoldus). Een **zwarte specht** werd regelmatig gemeld in de Spitaelsbossen (Anzegem).. ■

waarnemers: zie www.vwgzv.waarnemingen.be

Een roze spreeuw in Sint-Denijs? Jawaddedadde!

FRANKY VANDORPE

roze spreeuw
© Francis Pattyn

Woensdag 4 november, ik ben net terug thuis van Lac Du Der en nog een beetje aan het uitpakken. Plots gaat mijn aandacht naar een bruine vogel die mij doet denken aan een grauwe Vliegenvanger. Maar daarvoor is het veel te laat op het jaar en is hij trouwens veel te groot (ongeveer de grootte van een merel). Voorlopig breek ik er mijn kop niet over. Die zit nog vol kraanvogels.

Op zondag merk ik de vogel opnieuw op in de es op onze weide. Allez, Franky, het kan toch niet dat ik deze vogel niet kan determineren. Ik besluit een camouflagevest aan te trekken en mijn hoed op te zetten om hem zo dicht mogelijk te benaderen en hem te fotograferen. Ik sluip langs de haag tot onder de notenboom vanwaar ik erin slaag om enkele foto's te nemen van de *mystery bird*. Aan de hand van de vogelgidsen probeer ik samen met onze dochter (inmiddels leidster in de JNM) de vogel te determineren. We krijgen er kop noch staart aan. Ik besluit deze vreemde vogel dan maar met foto's op 'waarnemingen.be' in te voeren als 'vogel onbekend'.

Samen besluiten we de beelden door te mailen naar den Djoni, die op dat moment klaar staat om naar een koffietafel te vertrekken, maar meteen

beseft dat het om 'een speciale' gaat.

Een bruine lijster, een zwartkeellijster, een roze spreeuw? Hij stuurt alles op zijn beurt door naar Manne die ook aan de famelietafel zit en de foto ogenblikkelijk op de whatsappgroep van trektellers Vlaanderen en vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen gooit. Onmiddellijk komt de bevestiging van de vermoedens: dit lijkt niet op een roze spreeuw, dit IS een juveniele roze spreeuw. Het nieuws gaat viraal: vogelaars laten hun gezelschap halsoverkop achter en trektelpost de Geitenberg in Kooigem loopt in een mum van tijd leeg.

Djoni waarschuwt me dat ik beter op straat kan gaan staan om het verkeer in goede banen te leiden: een roze spreeuw is een superspetter voor Vlaanderen en voor België in het algemeen. Nog maar de tweede waarneming voor België dit jaar. Ik verwittig alvast mijn vrouw en dochter, die van haar laatste vakantiedag nog graag een pyjamadag had willen maken. "Ge zijt weer aan het zeveren zeker?" antwoordt ze sceptisch, maar ik verzeker haar dat het menens is. Pyjama en *savatten* zijn nog maar pas geruild voor een meer geklede outfit of 'de bende van de Geitenberg' komt 'Bevergem' binnengestormd als halve zotten. ►

Inclusief Manne die de net opgediende coq au vin liet voor wat hij was. Zoals dat steeds gaat bij dergelijke zeldzaamheden, is de vogel natuurlijk net gaan vliegen. De toegestroomde vogelaars verspreiden zich in de buurt die minutieus wordt uitgekamd. Enkele minuten later een verlossend fluitsignaal: hij zit aan de overkant van de straat op het boerhof in een esdoorn. Gejuich en getier alom! Een juveniele roze spreeuw in Sint-Denijs! Hoe is het mogelijk? Jaarlijks worden in België wel enkele roze spreeuwen waargenomen, maar meestal aan de kust en ze pleisteren er normaal maar enkele uren.

Het beestje vliegt op naar zijn vertrouwde plekje in onze tuin. Ondertussen heeft mijn dochter er de vogelgids bij genomen: *de Roze Spreeuw (Pastor roseus) heeft zijn dichtstbijzijnde broedgebied in Zuidoost-Europa. Hij overwintert gewoonlijk in India. Da's serieus "uit de smete"* zoals ze dat bij ons zeggen.

Op maandagmorgen zijn de eerste waarnemers al om 8 uur ter plaatse. Ze komen van heinde en verre, mensen van allerlei rang en slag. Eentje zelfs met een lawaaijerige auto die voor mij al even zeldzaam is al de roze spreeuw zelf. Een Tesla? Nog nooit van gehoord. Op een moment dat

waarnemers roze spreeuw
© Franky Vandorpe

er niet te veel volk is, ga ik zoals gewoonlijk een pot koffie drinken bij de burelen en leg hen uit dat ik niet te lang kan blijven omdat ik nog een pak vogelkijkers verwacht. Reactie van een rasechte Bevergemenaar: *"Wa goan ze doarmee doen as ze da kunn' pakken?"* Tja, wat had je verwacht van een dorp waar het volgende gezegde als volkswijsheid wordt beschouwd: *"Beumen moet'n in 't bos en voss'n in Dardennen, maar zeker niet ier!"*

Het is een komen en gaan in ons tuintje. Zelfs een koppel uit Californië dat in Brussel verblijft, maakt een dag vrij om het beestje te observeren. Zijn favoriete stek is bovenop een dode knotwilg en in een dode haag. Hij blijkt bovendien heel fotogeniek: soms hoor je zelfs meerdere fotokliks per seconde! Ook in de weide zien we hem opwippen naar vliegjes die van de ezelsuitworpelen wegvliegen. Op 11 november spannen we een zwart-geel lint in de tuin om de bezoekers op een aanvaardbare afstand van de vogel te houden.

In het totaal komen er ongeveer 130 ornithologen over de vloer, uit alle hoeken van het land en uit Noord-Frankrijk. Op vrijdagmiddag staan we met een man of drie op het gazon als een regenzone onze contreien bereikt en onze 'Rosy Starling' vertrekt. Voorgoed zo blijkt. Na vruchteloos wachten op zijn terugkeer, druipten de laatste waarnemers af.

Ik besluit dan maar om eindelijk nog eens naar 'Ruddervelde' te gaan waar mijn moeder in 't oud-man-huis' zit. In die iets beschaafdere wereld vertel ik een verzorger dat ik er deze week nog niet was geraakt. De reden? "Er zat een uiterst zeldzame vogel in onze tuin." En hij, heel geïnteresseerd: "En hoeveel is die dan zo waard?"

Voor vogelaars van onschatbare waarde, maar hoe leg je zoiets uit... ■

DOE MEE MET DEZE WERKGROEP

VRIJDAG 22 JANUARI // ALGEMENE VERGADERING

Nieuwjaarsvergadering van de VWG met oa verkiezing bestuur 2016, overzicht van het voorbije jaar, voorstelling programma 2016,... en aansluitend nieuwjaarsdrink aangeboden door de VWG.

Afspraak: Om 19u45 in NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

ZATERDAG 20 FEBRUARI // RINGACTIVITEIT

Na enkele jaren een ringplaats te bezoeken tijdens de najaarstrek gaan we deze keer eens kijken tijdens de winter. Ideaal om de eigen tuinvogels beter te leren kennen en herkennen.

Afspraak: Om 8u30 aan Parking Syntra West, Doorniksesteenweg 220, Kortrijk

VRIJDAG 4 MAART // LEDENVERGADERING VOGELWERKGROEP

Iedereen welkom op de ledenvergadering met oa voorstelling Trektelresultaten 2015, opvolging van de ABV- en BBV- projecten.

Afspraak: Om 19u45 in NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

Info over deze activiteiten bij Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@telenet.be)

Een Flinke delegatie uit Zuid-West-Vlaanderen was erbij op de

klimaatbetoging van 6 december in Oostende

Zowat 15.000 enthousiaste, gemotiveerde maar ook bezorgde mensen kwamen daar bij elkaar. Een heel divers publiek, maar opvallend veel gedreven jonge mensen. Ook de groep die deze betoging heeft georganiseerd – de Climate Express – zijn bijna allemaal jongeren. Dit kan het begin zijn van een nieuwe actieve burgerbeweging die de politici voor de échte uitdagingen zal stellen: **dringend starten met een ambitieus klimaatbeleid dat onze toekomst veilig stelt!**

Foto's: © Dirk Verhaeghe (1 & 2) en Herman Nachtergaele (overige foto's)

STADSBADER

INFRA

BOUW

MILIEU

Stadsbader bouwt mee aan een duurzame toekomst

In Sint-Eloois-Vijve bouwde Stadsbader een gloednieuw winkelcentrum volgens de BREEAM regelgeving. De site behaalde daarmee het 'Very Good-label'.

BREEAM beoordeelt de **duurzaamheid van gebouwen in ontwerp, uitvoering en gebruik.**

Daarnaast investeert Stadsbader volop in een energiezuinig wagen- en machinepark, uitgerust met motoren die voldoen aan de strengste emissienormen.

Foto: Redevo Sint-Eloois-Vijve

Masschelein
golf / park / tuinmachines

Keiweg 121/A - 8551 Zwevegem
www.masscheleinbvba.be
info@masscheleinbvba.be

STIHL

VIKING

Langs de Rugge van Lendeledede

Afstand: 9,5 km - Verkorte route: 7,5 km

Verharding: afwisselend verharde en onverharde ondergrond.

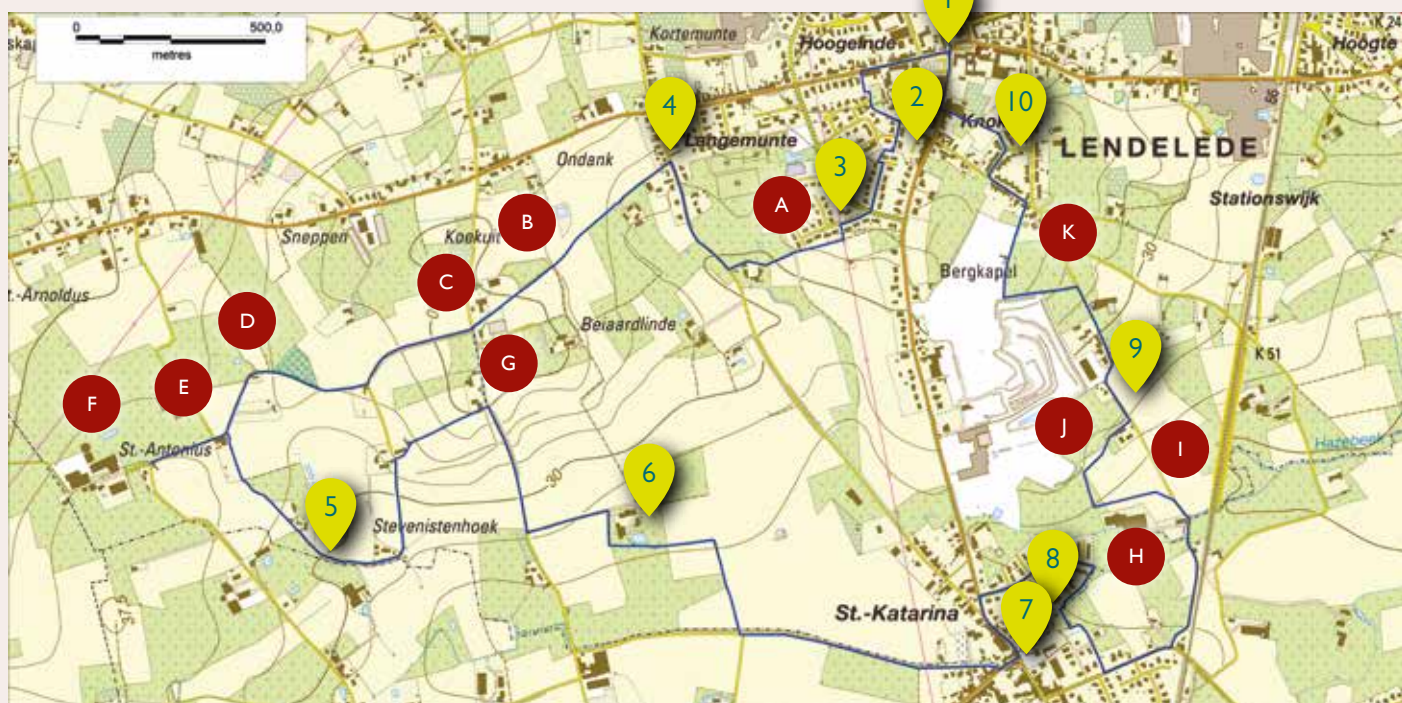
Start: Kerk Dorpsplein, Lendeledede (of kerk Sint-Katrienplein, Sint-Katharina)

Openbaar vervoer: lijnbus nr.60 Roeselare – Izegem
– Lendeledede – Kortrijk (beperkte dienst tijdens het weekend)

Lendeledede is altijd een plattelandsgemeente gebleven en beschikt over nog veel open ruimte. Het centrum bevindt zich op een rug die het Mandelbekken scheidt van het Leiebekken. Vanaf de zuidkant zijn er mooie vergezichten. Ten tijde van de wereldoorlogen kon men vanaf de Lendeledede hoogte het schouwspel van de bombardementen van de stad Kortrijk aanschouwen. En ook nu is er een goed overzicht van de stad beneden aan de Leie. Bovendien kan men van hieruit de Kluisberg, Hoog Kortrijk (Kooigembos, Argendaalbos) zien. En op een heldere avond of nacht kan je zelfs de lichtmast van de Catsberg zien.

KURT MEERSCHAERT

- 1.** We starten aan het Dorpsplein te Lendeledede waar er voldoende parking is.

De Sint-Blasiuskerk is een laatgotische kerk uit begin 16e eeuw met vroeggotische toren 13-14e eeuw en neogotische toevoegingen en herstellingen uit 19e en 20e eeuw. De toren werd tijdens de 2e wereldoorlog als uitkijkpost gebruikt.

Neem de Winkelsestraat richting Sint-Eloois-Winkel. We passeren de brandweerkazerne. Zo'n 50 meter verder aan de kant van de brandweerkazerne slaan we het Steckenbornpad in tussen de huisnummers 23 en 25. Volg het pad zo'n 200m tot het pad overloopt in een asfaltweg.

- 2.** Sla bij die overgang (waar een rode zitbank en vuilnisbak staat) direct af naar rechts. Zo kom je in een stukje straat (Hoog Einde). Loop zo'n 50m rechtdoor tot je op een wandelpad terecht komt. Sla rechts af op het einde. Sla bij een volgende vertakking (bij een driehoekig bosje planten) opnieuw links af. Op het einde ga je schuin

links af om zo op een nieuwe asfaltweg te komen (De Knok). Steek de Langemuntelaan schuin rechts over tot in Rodemont.

- 3.** We nemen na zo'n 100m het wandelpad links tussen de huisnummers 11 en 13. Aan de elektriciteitsmast sla je rechts af langs het Dackemaertspad. Volg de aarden weg. Sla op het einde van dit pad rechtsaf langs de Kortrijksestraat.

Dit zou mogelijk de oudste weg van Lendeledede zijn op de Romeinse verbinding tussen Kortrijk en Oudenburg.

- 4.** Tussen de huisnummers 49 en 53 slaan we links af. Dit is de Beiaardlindeweg, in de volksweg de "Zandstraete". Het brengt ons naar het oorspronkelijk hoogste punt van de gemeente vlak bij de Beiaardlinde. De asfaltweg gaat over in een aarden en halfverharde weg. Eenmaal boven kom je op de Beiaardstraat uit.

Hier stonden enkele huisjes waar volgens sommige bronnen de beruchte Ludovic Baekelandt geboren werd. Splitsing: Wil je de beiaardlinde zien, met het uitzicht over het Leiedal en verder, ga dan 50 meter naar links. Wie de kortere wandeling wil doet hetzelfde. Wie de langere wandeling neemt gaat hier schuin rechtdoor en neemt de Sint-Antoniusstraat. Volg de Sint-Antoniusstraat. Sla nabij de 'wijk' Piepe, de aardeweg links in naast huisnummer 7.

Wie dat wil kan hier eerst nog even 200m verder rechtdoor tot aan de Sint-Antoniuskapel uit de 19e eeuw. Deze was vooral gekend als bedevaartsoord voor ongehuwde vrouwen op zoek naar een levenspartner.

5.

De aardeweg komt uit op de Stevenistenhoek/Stevenistenwegel.

Deze wijk werd in het begin van de 19de eeuw bewoond door een groep Stevenisten. Dat was een sekte die zich had afgescheiden van de Katholieke Kerk (ze waren het niet eens met het concordaat van 1801) en verrichtten de goddelijke diensten thuis.

Ter hoogte van de kapel van "De Heiligen" (Claerbouts kapel) sla je de smalle aardwegel naar rechts in. Je komt uit in de Beiaardstraat een 100m van de Beiaardlinde af.

Van hieruit heb je ook het panorama op het Leiedal en de achterliggende omgeving. Je kan er de Kluisberg zien, de bossen van Kooigem en Argendaal, dichterbij zie je rechts ook het Heulebos en het Steenbeekbos.

Sla rechtsaf en daal langs de Beiaardstraat. Sla links in, langs de oprit van het Aerdgoed.

G

foto's: Kurt Meerschaert

6. Voor de hoeve draait de weg naar rechts. Blijf deze weg volgen rond de hoeve. Sla rechts af om zo in de Sentestraat terecht te komen. Sla linksaf de Sentestraat in en wandel richting de kerk van Sente. Sla op het einde linksaf, de Sint-Katharinastraat in. Steek op het kruispunt de straat over tot op het Sint-Katrienplein.

7. Je kan vanaf het Sint-Katrienplein in Sente vertrekken. Sla vervolgens links af. Loop langs de Heulsestraat. Sla rechts de burgemeester G. Dussartlaan in. Links kan je de Hazebeek terugvinden. (op het einde van elke zijstraat) met daarachter het Patrijzenbos en stort. Wandel rechtdoor tot het einde van de laan. Sla rechts af achter het laatste huis.

8. Nadat je terug in een eerste zijstraat van de G. Dussartlaan rechtekomt steek je de gracht over en steekt het grasplein over. Zo kom je terecht in Waubrechts. Ga je rechtdoor dan kom je in de Sint-Katriensteenweg uit. Sla links af. Nog voor de spoorweg sla je terug links af in de Lendeleedsestraat. Dit wordt de Kuurnsestraat.
Sla links af het Patrijzenbos in. De ingang is aangegeven met een totempaal en een infobord. Sla het eerste pad naar links in. Blijf volgen. Wanneer je terug op de hoofdas uitkomt ga je schuin rechtdoor. Passeer langs

het insectenhotel en de vijver door de boomgaard naast Hoeve Vercaemer.

Hoeve Vercaemer is een samenwerkingsproject tussen de gemeente Lendelede en vzw Buurt Initiatieven Kuurne (BIK)

9. Sla rechtsaf zodat je terug in de Kuurnsestraat rechtekomt. Sla hierbij links af en wandel zo verder naar boven. Enkele meters voor je boven bent is er een grasweg naar links. Deze leidt naar de Bergkapel.

De Bergkapel of Koortskapel is toegewijd aan O.L.V. der 7 weeën en dateert oorspronkelijk uit de 17e eeuw. Het was een gekend bedevaartsoord. Aan de andere kant van de omheining bevindt zich het stort van Lendelede. Dit was aanvankelijk een klei ontginningsgebied. Tussen 1982 en 2011 werd hier gestort.

Passeer langs de bergkapel. Op het einde kom je opnieuw in de Kuurnsestraat uit. Sla links af. Neem de eerste straat naar rechts (Dahliastraat).

10. Sla vervolgens links af in de Violierstraat. Wandel rechtdoor. Dit wordt de kloostertuin die overgaat in een smal pad. Eenmaal je in de Heulsestraat bent, sla je rechtsaf en wandelt terug tot aan het startpunt bij de kerk. Er zijn verschillende mogelijkheden tot een hapje en een drankje. ■

Bynnex

TOUCAN

8x42
10x42

UITZONDERLIJKE
LEDENKORTING!

SIGHTS OF NATURE

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature

Pieter De Conincklaan 108
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 68 47
www.sightsofnature.be

 VOLG ONS OP FACEBOOK
www.facebook.com/sightsofnaturebvba

*Uw
oud gerief
verdient
'n nieuw
lief*

SCHENK JE SPULLEN AAN DE
KRINGLOOPWINKEL
EN MAAK JEZELF ÉN EEN ANDER BLIJ
BEL 056 23 29 40 VOOR
GRATIS OPHALING

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

• Wij verwerken uw appels of ander fruit tot
een heerlijke vruchtensap (gepasteuriseerd)
• Verkoop van sappen op basis van appel
• Bedrijfsbezoeken

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (Ieper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Jouw
advertentie
hier?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

 Belfius
Bank & Verzekeringen

Belfius regio Menen-Wevelgem
Agentschap Wevelgem

Tel: 056/43 89 80 Fax: 056/43 89 99
Email: rik.vervalle@mandat.belfius.be

West-Vlaamse natuurstudiedag

zaterdag 5 maart 2016

9.00 - 16.30 uur (met receptie)

@ KU Leuven KULAK

Etienne Sabbelaan 53

8500 Kortrijk

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Vrijwilligers over hun onderzoek

tettings • puutn • muuzn • blommn • ehels • biejn
stekpietn • zwientjes • zwalms • kobbn • pollipn

Parallel: cursus
van start met
waarnemingen.be

www.wmfkoepel.be/natuurstudiedag

natuurpunt

KU LEUVEN

kulak

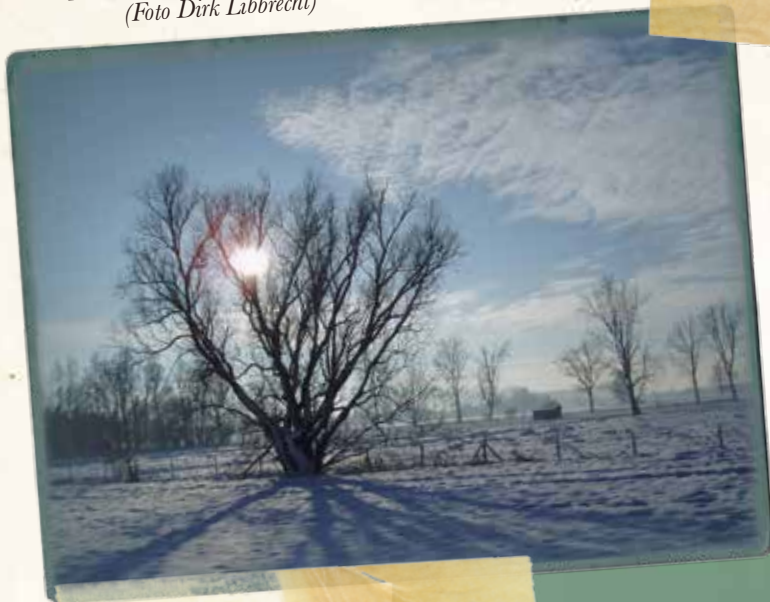
AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

WEST-VLAAMSE
MILIEU
FEDERATIE

In Beeld

In Beeld plukt voor deze jaargang seizoensgebonden foto's uit de rijkgevulde database van waarnemingen.be en het aanbod van onze regiofotografen. Heb jij zelf een beeld voor ons volgende lentenummer? Stuur het dan in zo groot mogelijke resolutie door naar klimop@natuurkoepel.be.

Een winterzonnetje werpt lange schaduwen over het sneeuwwitpijt van de Avelgemse Scheldemeersen. Het valt moeilijk te geloven, maar binnen een paar maanden fladderen oranjetipjes hier van pinksterbloem naar pinksterbloem.
(Foto Dirk Libbrecht)

Lange tijd barst de natuur van warmbruine herfsttinten, maar op een morgen heeft de nachtvorst onze tuinen omgetoverd tot een feeëriek wit paleis van ijskristallen (foto Sigfried Desmet).

De hele winter lang laten de bruine sigaren van de lisdodde hun zaadpluisjes los. En laat die nou net een lekkernij zijn voor rietvogeltjes als de buidelmees. Een koppeltje was de hele winter aanwezig in het Wijmelbroek in Deertijk. Of waar een klein gebied groot in kan zijn.
(Foto Bernard Dekimpe)

Winter

Veel zoogdieren doen een winter-slaap maar verlaten af en toe hun warme nestje om de energiereserves weer aan te vullen, zoals deze bosmuis in de Venning in Kortrijk.
(Foto Bernard Dekimpe)

In de wintermaanden lopen overstroomingsgebieden stevast onder. Deze knotwilgen in de Ledegemse Gavers in Rollegem-Kapelle staan tot hun enkels in het water. De steenuiltjes die er broeden, zijn maar wat blij dat ze zich diep in de stronk kunnen nestelen. (Foto Emmanuel Desmet)

Een winterklassieker voor de kijkhut in de Gavers: een roerdomp schrijdt behoedzaam voort in de opening van de rietkraag. Zelfs in de winter is hij prima gecamoufleerd tussen de verdroogde rietstengels. Meestal overwinteren hier meerdere exemplaren en met een beetje geluk kun je getuige zijn van een territoriaal opstootje.
(Foto Francis Pattyn)

ERWIN DECOENE
WERKGROEP GEOLOGIE
EN LANDSCHAP

De Legendarische Geologische Busuitstap van 2015

Foto's: © Dirk Libbrecht

De Geobustocht 2015 ging door tijdens Gent-Wevelgem, de wielerklassieker die dit jaar doorging bij Windkracht 10 en ganse horden coureurs in de baangrachten deed belanden. In echte Flandrienstijl echter, konden wind noch regen ons van onze ronde afhouden.

Al op de bus gaven gidsen Dirk, Koen en Erwin een woordje uitleg over het thema van de dag nl. het 'Massief van Brabant' in het Kortrijkse, beter bekend als den 'Sokkel'. De 'Sokkel', vooral bestaande uit leisteen en kwartsiet, is in ons dagelijkse leven van groter belang dan je zou denken. Ieder van ons heeft wel al eens iets gegeten, gedronken, gebruikt of gedragen dat gemaakt is met het supergoede grondwater uit de 'Sokkel'. De 'Sokkel' is ook een heel stuk dichterbij dan je denkt. Minder dan 250 m onder onze luie zetel voor de meesten van ons.

Vanuit Kortrijk vertrokken we naar de eerste stop nl. Lembeek bij Halle. Lembeek aan de Zenne – de bakermat van lambiekbier – is zowat de enige plek in Vlaanderen waar we de gesteenten uit de Sokkel aan het oppervlak vinden. Een goede plek om te beginnen dus. Lembeek is ook een knap dorp met een bijzonder verleden als een soort middeleeuwse belastingenclave tussen het graafschap Henegouwen en het hertogdom Brabant.

In de bouwmaterialen van de oude gebouwen en de straten vinden we de weerslag van de streekgeologie en de economische ontwikkeling van de laatste eeuwen. Van het kerkplein gaat het via het kanaal Brussel-Charleroi naar de Malakofftoren.

De toren is een 19de eeuwse folie gebouwd uit sokkelgesteente dat vrijkwam bij de bouw van de eerste versie van het kanaal.

De Malakofftoren behoort tot de resten van een kasteelpark dat aangelegd is met geld van een jeneverbaron in een inmiddels afgesneden meander van de Zenne. In een eerste versie van het kanaal is een ondergrondse kanaaltunnel onder het kasteelpark gebouwd. Deze tunnel is verdwenen door de aanleg van het moderne kanaal. Het kasteel is grotendeels door Colruyt gesloopt. Er resten nog wat stukken van het park, de Malakofftoren aan de overkant van het kanaal en een paar lokalen voor de jeugdbeweging. Al met al, een omgeving vol landschappelijk en ecologisch interessante dingen.

Eens de verkwikkende eerste wandeling achter de rug, stapten we op de bus voor een bezoek aan het porfiermuseum in het mooie Rebecq. Het museum geeft een goed beeld van het ontstaan van een ander element in de voorjaarsklassiekers nl. de kasseien. Veel kasseiwegen zijn gebouwd met één van de taaiste, hardste en duurzaamste bouwmaterialen die we kennen nl. porfier uit Quenast. Het museum zelf is gevestigd in de oude Molens van Arenberg op de Zenne. Mooie gebouwen met o.a. een biermuseum dat we echter niet bezochten. Een mens moet nog wat te ontdekken hebben bij een later bezoekje – niet waar?

Onze charmante gids – een 79 jarige kranige dame luisterend naar de naam José Riviére - gaf de nodige uitleg en leidde ons vervolgens naar de grote en diepe groeve van Quenast waar de porfier gewonnen wordt. Ondanks de regen was het uitzicht over de groeve de moeite waard.

Bij een groeve als deze, verkeer ik in tweestrijd. De geoloog in mij heeft ogen te kort maar de ecooloog in mij betreurt de schade aan landschap en natuur. Ik troost me met de gedachte dat zowat alle kasseien die ooit uit dit gat in de grond kwamen, nog intact en bruikbaar zijn. Porfierkasseien zijn zowat onverwoestbaar en volwaardig te recyclen. Alleen jammer dat ze nog te vaak bij het puin in het containerpark belanden. Vandaag wordt het gesteente haast uitsluitend gebruikt als spoorballast.

Na de lunch - in het carnaval vierende Braine Le Compté - bussen we door het Houssièrebos omhoog langs oude zandgroeven en weer omlaag naar het Bois des Rocs in Ittre. In dit bos vol meters hoge rotspartijen, komt een oud begraven landschap te voorschijn van onder de zand- en kleilagen die het elders bedekken. Dit begraven landschap is het oppervlak van de 'Sokkel'. In het Kortrijkse ligt de 'Sokkel' begraven onder honderden meters zand en klei, maar was er nog geen 20 jaar geleden nog levensbelangrijk voor de textielindustrie die er zijn proceswater uit pompte..

Vanwaar toch die naam 'Sokkel'? Het gaat effectief om de basis of sokkel van een oude bergketen die hier ontstond en weer weg is geërodeerd. Bij het ontstaan van die bergketen kwam er magma uit de diepte omhoog. De porfier van het Bois des Rocs (en Quenast) is een restant van dit magma. Het goede water van de sokkel zit gevangen in de spleten van het verbrokkelde gesteente. Het gesteente zelf bevat eigenlijk niet veel water! In het Bois des Rocs zien we dan ook een charmant beekje met mooie voorjaarsflora over de rotsen klateren. Het water kan immers niet gemakkelijk verder de grond indringen vanwege de slecht doorlatende rotsen.

Eens de glibberige klim uit het dal van het Bois des Rocs achter de rug, gaat het richting Ronquières. In Ronquières, waar gids Dirk ooit een geologische opdracht vervulde, passeren we onder het Hellend Vlak alvorens de bus ons dropt voor de laatste etappe. Die vatten we aan in het zicht van het Hellend Vlak op het plateau boven de oude versie van het kanaal Brussel-Charleroi. Met een loeiende zuidwester en striemende regen in de rug dalen we snel af naar de luwte rond het oude kanaal.

De vele sluizen langs het oude kanaal, het gebrek aan water en het plaatsgebrek om het kanaal te moderniseren waren de reden voor de aanleg van een nieuw kanaaltracé met als technisch hoogtepunt het Hellend Vlak van Ronquières.

Om een of andere reden heeft men de sluizen van het oude kanaal ontmanteld en volgegaten met beton zodat zelfs pleziervaart niet meer mogelijk is. Veel bruggen en het spoor over het kanaal zijn verdwenen zodat doorgaand verkeer sterk is gereduceerd. Het oude kanaal is als het ware een tijdcapsule geworden. De oude groeves en andere verlaten terreinen zijn overgenomen door een magnifieke natuur.

Hoewel het weer echt niet meezit, nemen we ons voor om hier nog eens terug te komen. ■

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Het verslagje van de Geobustocht 2015 is natuurlijk ook een smaakmakertje voor de volgende editie. De **GEOBUSTOCHT 2016** gaat door op zondag 20 maart 2016 van 8u tot 19u (het weekend voor Pasen). Deze keer gaan we terug naar het zuiden. We brengen een bezoekje aan de klinkusten van Pas-de-Calais en omgeving. Tegenwoordig is er veel actieve erosie langs die kust. Dat wordt toegeschreven aan de klimaatverandering. We zullen zien of we een inzicht kunnen verschaffen in de activiteit van allerlei landschappelijke processen onder invloed van de verwachte klimaatveranderingen. Daarnaast krijgen we een beeld over nieuwe gesteente-ontsluitingen te Cap Blanc Nez een oude duin, maar ook hoe men vroeger te voet naar Engeland kon.

Gidsen: Dirk Libbrecht (hydroloog-geoloog), Erwin Decoene (geoloog) en Koen Himpe (landschapshistoricus).

Info: Inschrijven: door overschrijving van 17 euro/persoon op de rekening van Natuurkoepel Zuid-West-Vlaanderen (BE45 7755 7540 1189) met vermelding "geo 2016" en aantal personen.

Praktisch: Stevig wandelschoeisel en picknick voor ganse dag. Over de middag wordt een stop voorzien in een café

Info: Hans Vermeersch (056/36 28 04 of hans@natuurkoepel.be) en Dirk Libbrecht (056/64 79 26 of wggj@natuurkoepel.be).

ROELAND LIBEER

Insecten in de kijker

Een jaar rond speuren naar kriebelbeestjes brengt soms wel eens een leuke verrassing. Soms valt m'n oog op een zeldzaam beestje, dan weer op een heel fraai getekend exemplaar en af en toe eentje met een speciaal weetje er bij.

Hieronder vind je enkele van deze wat minder gekende juweeltjes die begin 2015 in de regio geobserveerd zijn.

borstelbekboorvlieg (Leiebos Wevelgem)

Begin januari was ik verrast om zo'n teer, maar actief boorvliegje aan te treffen. Dit blijkt een soortje te zijn dat naar onze contreien aan het oprukken is en inderdaad als volwassen vorm (imago) overwintert. Boorvliegen zijn te herkennen aan de meestal fraaie tekening van de vleugels al komt die ook wel bij nog een aantal andere families voor.

Andere boorvliegen die ik op de plaat kon zetten dit jaar: akkerdistelgalboorvlieg, gebandeerde composietenboorvlieg en de mooie groenogige gesterde vederdistelboorvlieg. Die namen alleen al!

kleine winter- vlinder en grote wintervlinder (Leiebos Wevelgem)

Nog steeds in januari kon ik speuren naar de vleugellose vrouwtjes van de kleine- en grote wintervlinder. Deze kruipen op boomstammen omhoog en verspreiden feromonen (geurstoffen) om de gevleugelde mannetjes te lokken. En dan maar wachten op die venten...
Op dezelfde bomen als de vleugellose vrouwtje vond ik ook een kwintet meeldauwlieveheersbeestjes. Altijd een leuke winterwaarneming.
Als het echt koud of heel slecht weer is dan moet er heel gericht gezocht worden. Dit doe ik door te kijken onder de schors van

dode of levende bomen, vooral plataan want de afschilferende schors is een ideaal schuiloord voor heel wat klein grut, in de bladschedes van riet en lisdodde en in holle overblijvende stengels van kruidachtige planten.

behaard lieveheers- beestje, plataanrid- derwants en Soronia grisea (Bergelen Gullegem)

Bij het afspeuren van platanen langs de rijksweg ter hoogte van het Bergelendomein trof ik onverwacht dit kleine lieveheersbeestje aan. Enig opzoekwerk leerde mij dat het gaat om het behaard lieveheersbeestje, een soortje dat nooit eerder in onze regio werd waargenomen. Wat verder zoeken leverde nog meerdere exemplaren op.
De plataanridderswants is een mooie roodzwart gekleurde wants die heel moeilijk van een dubbelganger te onderscheiden is. Voorlopig nemen de specialisten aan dat als je de soort vindt op plataan het inderdaad om de plataanridderswants gaat. De look-a-like is te vinden op zwarte els.
Mooi aangepast aan het leven onder de schors van de plataan, is de platte, goed gecamoufleerde kever Soronia grisea. Een

glanskever die ook nog niet veel aangetroffen werd in onze regio is de geelzwarte ribbelboktor (Bellegem bos).

Deze forse boktor vond ik onder de schors van een dode naaldboom in het Bellegem bos. De boktor kent een larvale ontwikkeling van 2 jaar in de boomstam en de volwassen exemplaren verschijnen na het verpoppen net voor de winter. Ze overwinteren net onder de schors om bij goed weer in het voorjaar tevoorschijn te komen.

gevekt rietka- poentje en negen- tienpunt- lieveheers- beestje (Preshoekbos)

Dit zijn 2 soorten lieveheersbeestjes die gebonden zijn aan waterplanten en die je 's winters gemakkelijk kan aantreffen in de bladschedes van de halfvergane lisdoddes. Het gevlekt rietkapoentje zou niet zo algemeen zijn maar is volgens mij ferm onderbemonsterd. Ik vond het diertje al bij de meeste vijvers met voldoende lisdodde maar wie haalt het nu in zijn hoofd om daar in putteke winter op zoek te gaan naar 'hemelbeestjes'? ■

geelzwarte ribbelboktor

1. gesterde vederdistelboorvlieg
2. borstelbekboorvlieg
3. akkerdistelgalboorvlieg
4. vrouwtje kleine wintervlinder
5. mannetje grote wintervlinder
6. behaard lieveheersbeestje
7. plataanridderswants
8. Soronia grisea
9. gevlekt rietkapoentje
10. meeldauwlieveheersbeestjes
11. 19-puntlieveheersbeestje
12. insecten op schors

© Roeland Libeer

AlpenFlora is Werelderfgoed, kom ze ontdekken!

→ → Edelweiss
© Michael Schmid

Kostprijs: 3 euro te betalen aan de ingang.

marco.tegelaar@natuurpunt.be
We nodigen je dan uit voor een infosessie in Kortrijk.

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

Lesavond Kruisbloemigen

Kruisbloemigen of Cruciferen behoren tot één van de grotere plantenfamilies. Ze omvatten meer dan drieduizend soorten! De familie is goed herkenbaar voor iedereen want de bloemstructuur met 4 kroonbladeren en 6 meeldraden, in combinatie met tweekleppige vruchten met tussenschot, sluit verwarring uit.

Een aparte soort op naam brengen en determineren blijkt veel ingewikkelder. Het doel van deze avond is een helpende hand te bieden bij het op naam brengen van soorten binnen de familie van de kruisbloemigen. Botanische begrippen, noodzakelijk voor de determinatie, komen eerst aan de beurt en worden haarfijn uitgelegd. Veel aandacht gaat ook naar de hoofdkenmerken van de geslachten. Met een handige sleutel leer je de kruisbloemigen in het veld zó van elkaar te onderscheiden! Het belooft een leerrijke avond voor plantenvrienden te worden.

Wanneer: Vrijdag 19 februari 2016 van 19.30 u. (stipt) tot 22.30 u.

Waar: Hof te Coucx, Kortrijk, inrit via Cannaertstraat (tegenover nr. 33)

Lesgever: Hans Vermeulen, medewerker bij Natuurpunt CVN.

Inschrijven: Per mail aan dheyne.erika@scarlet.be

Kostprijs: Leden van Natuurpunt betalen 7 euro (mét lidnummer aub). Niet-leden van Natuurpunt betalen 9 euro, op rekening Plantenwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen IBAN BE15 9790 7934 8530 p.a. Standaardmolen 20, 8520 Kuurne. Begeleidende syllabus van 60 blz. is te verkrijgen voor 5 euro (mee over te schrijven). Downloadbare PDF versie is na inschrijving gratis te krijgen.

Meer info: Erika D'heyne (056/71 95 44 of 0477/56 66 64) en Dirk Dubois (056/35 57 75).

↖ Vroegeling
© Bioweb

↑ Gewoon barbarakruid
© Bioweb

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

// CURSUS: KIK OP NATUUR

Zoek je echte natuurbeleving? Wil je jouw basiskennis over natuur vergroten? Draag je graag een steentje bij aan meer natuur en een beter milieu? Dan is deze cursus iets voor jou. We dompelen je onder in de natuur in je eigen buurt. Daar is zeker meer te beleven dan je kon vermoeden!

Een fraai handboek laat je toe om wat in de les of op excursie is behandeld, nog eens rustig thuis na te lezen. Enthousiaste en deskundige lokale vrijwilligers begeleiden en verzorgen de lessen en excursies.

Locatie? Hoeve Te Coucx, Marionetten 12, 8500 Kortrijk (ingang Cannaertstraat)

Wanneer? Van 5 maart 2016 tot en met 18 juni 2016, telkens van 9u tot 12u.

Data? 5, 12, 19 maart, 9, 16, 23 april, 1, 21, 28 mei, 4, 11 en 18 juni

Organisator? Natuurpunt CVN in samenwerking met Natuurpunt Kortrijk, Natuurpunt Gaverstreke, Provinciaal Sport- en Natuurcentrum De Gavers en Stad Kortrijk.

Inschrijven? www.natuurpunt.be/cursus-kijk-op-natuur-kortrijk

Kostprijs? 80 euro, leden van Natuurpunt betalen 72 euro

De cursus "Kijk op natuur" is een opstapcursus. Op zaterdag 17 september 2016 start de vervolgmodule met de cursus natuurgids in Kortrijk.

Contactpersonen:

Natuurpunt CVN Ann D'heenede, ann.dheenede@telenet.be
050/82 57 26

Natuurpunt Kortrijk Trees Deprest, natuurpuntkortrijk@telenet.be
056/20 05 10

Natuurpunt Gaverstreke Jean-Pierre De Roo, jp.deroo@telenet.be
056/22 63 16

© Nik Dooms

CHRISTINE HANSSENS

OVER GROTE, MIDDELGROTE EN PIEPKLEINE **bekerzwammen**

Meestal doen paddenstoelen ons denken aan de soorten met hoed en steel. Toch bestaan er heel wat die er anders uit zien. Hierbij denk ik aan elfenbankjes, korstzwammen en bekervormige zwammen.

Eind november vond ik on-verwacht, op een half-vergane grashoop, verschillende groepen prachtige **bruine bekerzwammen** (afb.1). De jonge exemplaren waren net bolvormige kommetjes met een smalle opening bovenaan, de oudere waren afgeplat schotelvormig. Binnenin waren ze glimmend bleekbruin, terwijl de buitenkant licht ruw, tot zemelig was. De rand vertoonde lichte scheurtjes. De naam, "vroeg bekerzwam" (*Peziza vesiculosa*), deed me raar opkijken. Nadien vond ik in de boeken dat ze vanaf maart praktisch gedurende geheel het jaar te vinden zijn.

Een andere soort, de **ceder-grondbekerzwam** (*Geopora sumneriana*) (afb.2) moet je wel gaan zoeken van december tot maart. Hij groeit in de nabijheid van de Atlasceder. Jonge exemplaren zien eruit als een bekertje met bleke binnenzijde dat 1 à 2 cm in de grond verzakt zit. Met het verouderen vertonen ze scheuren in de rand zodat ze zich als bloemen open spreiden.

Een van de opvallendste soorten heet **grote oranje bekerzwam** (*Aleuria aurantia*) (afb.3). Het is onze grootste oranje gekleurde bekerzwam. Hij bezit bijzonder prachtige sporen en is regelmatig te vinden op recent verstoorde bodem.

Heel speciaal en bijzonder groot is de **grote aderbekerzwam** (*Disciotis venosa*). (afb.4). Eigenlijk is het onze grootste inheemse bekerzwam. Soms bereikt hij de afmetingen van

een dessertbordje. Hij is zeer zeldzaam en goed te herkennen omwille van zijn gerimpelde oppervlak. Zijn onderzijde is wittig en enigszins korrelig. Hij ruikt wat naar chloor.

Krulhaarkelkzwammen (*Sarcoscypha austriaca*) (afb.5) vinden we sedert enkele jaren meer en meer. Deze prachtige, intens rode bekertjes moet je gewoon gaan zoeken op liggende stammetjes en takjes. Soms staan ze te pronken tussen de mosjes. Ze ontleen hun naam aan de prachtige gekrulde haartjes op hun onderzijde, maar deze zijn spijtig genoeg slechts met de microscoop waar te nemen.

Iedereen kent wel de zwarte els die jaar in jaar uit met katjes en elzenpropen beladen is. Wel, tijdens het voorjaar groeien prachtige bleekbruine bekerzwammetjes op de halfvergane katjes van het voorbije bloeijjaar, dit zijn "**elzenkatmummiekelkjes**" (*Ciboria amentacea*) (afb.6). In doorsnede zijn deze bekertjes ongeveer 0,5 cm groot. Om ze te vinden moet je gewoon op de vochtigste plekken zoeken onder de Els. Raap voorzichtig zo'n minibekertje van de bodem, en je ziet het half-vergane katje waarop het groeide.

We vonden de **lentebekerzwam** (*Caloscypha fulgens*) (afb.7) voor het eerst op 2 april 2003 in het Kennedybos te Kortrijk. Typisch bij deze soort is dat ze bij beschadiging opvallend blauw-groene vlekken vertoont. In Wallonië kende men tot dan toe slechts 3 plaatsen waar ze ooit gevonden werd...en ze blijft uiterst zeldzaam. Toch vond José Vandeplancke de soort opnieuw op 4 april 2011, deze keer in het Gaverdomein... Wie doet de volgende vondst?

Slechts één enkele maal vonden we in het Kennedybos **populierenschijfzwammetjes** (*Encoelia fascicularis*) (afb. 8). Deze donkerbruine tot zwartbruine schijfjes met zwarte buitenzijde groeiden op een dode tak van ratelpopulier.

Heel bijzonder is de **anemonenbekerzwam** (*Dumontia tuberosa*) (afb.9). Eigenlijk parasiteert deze op de wortelstokken van de bosanemoon en vormt er zwarte knolletjes. Tijdens het voorjaar kan men ze met wat geluk in de nabijheid van de jonge bosanemonen vinden. Het zijn van die stevige donkerbruine bekertjes. We vonden ze in Ooigemboos en in Bassegemboos maar ook in het voortuintje van José waar een groot aantal bosanemonen groeiden. De bosanemonen zijn er nu praktisch verdwenen... en de anemonenbekerzwammetjes ook.

Op rottend hout prijken soms tientallen heldere oranje-rode schijfjes met stevige zwarte haartjes, als wimpers, op hun rand. Dit zijn **wimperzwammetjes** (*Scutellinia scutellata*) (afb.10). Een ander uiterst zeldzaam wimperzwammetje groeit op naakte bodem: de **stekelsporige wimperzwam** (*Scutellinia trechisporea*) (afb.11).

Op het terrein kunnen we nog verschillende andere soorten bruine bekerzwammen aantreffen, elk met typische kenmerken. Een tamelijk algemene soort is de **wasgele bekerzwam** (*Peziza cerea*) (afb.12). Deze is bleekoker tot zeemleerkeurig. Ze bezit een witachtige, fijn-korrelige buitenzijde. Deze kan gewoon op de bodem voorkomen, op houtresten en zelfs op steen. Zo trof ik hem reeds tweemaal aan binnen op een vochtige keldermuur.

Foto's: © Christine Hanssens

De **bruine bekerzwam** (*Peziza badia*) (afb.13) bezit een donkerbruine schijf en roodbruine buitenzijde. Bij beschadiging komt waterig sap te voorschijn.

Tot een bijzondere groep behoren de varkensoren en hazenoren. Bij deze bekerzwammen vertoont de beker een

scheur met randen die wat naar binnen of naar buiten gekruld zijn. Met wat verbeelding lijken ze hierdoor op oren van één of ander dier. Afb. 14 toont enkele **gewone varkensoren** (*Otidea onotica*).

Heel veel succes bij het speuren naar bekerzwammen! ■

DOE MEE MET DEZE WERKGROEP

WOENSDAG 20 JANUARI, 17 FEBRUARI, 16 MAART // MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN

We werken met de microscoop en ontdekken wat niet meer zichtbaar is met het blote oog, maar wel onontbeerlijk is voor determinatie. Algemene leiding: Christine Hanssens. Ook paddenstoelen uit eigen tuin of omgeving mogen meegebracht worden voor determinatie.

Afspraak: Om 13u30 in NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WOENSDAG 3 FEBRUARI // SPEUREN NAAR PADDENSTOELEN IN HET DOEIN WALLEMOTTE IZEGEM

Wandeling met gids Jimmy Desmet

Afspraak: Om 13u30 aan de parking van het domein, Kokelarestraat, Izegem

WOENSDAG 2 MAART // VOORJAARSPADDENSTOELEN IN OOIEMBOS

Paddenstoelenwandeling in Ooigembos.

Afspraak: Om 13u30 aan de ingang van het bos, Eerste Linie Regimentstraat Ooigem (Wielbeke)

WOENSDAG 6 APRIL // PADDENSTOELENWANDELING IN HET KENNEDYBOS IN KORTRIJK

Paddenstoelenwandeling met gidsen Luc Pinoy en Joseph Iserbyt

Afspraak: Om 13u30 in de Munckendoornstraat in Kortrijk.

Info over deze activiteiten bij Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

GUIDO DESMARETS

LUDO BRAECKMAN

■ Steenuilen in goede handen

Het is nu ongeveer een jaar geleden dat onze werkgroep uit de start-blokken schoot. Over heel Vlaanderen was 2015 een jaar 'in mineur' voor steenuiltjes, maar dat lieten we niet aan ons hart komen. Allemaal samen zijn we nu met ongeveer 20 actieve medewerkers.

'Onze' uiltjes beschikken inmiddels over niet minder dan 107 nestkasten en dat worden er beslist 140 voor het einde van deze winter. Onze werkgroep heeft een secretaresse: Roos Deman. We hebben ook een penningmeester: Guido Desmarets. En we beschikken zelfs over een spandoek van 275 volledige centimeters dat we graag ter beschikking stellen van lokale medewerkers voor het aankleden van een standje op één of ander evenement.

Naast onze 'buis-nestkast' hebben we nu ook de 'box-nestkast'.

We zijn en blijven op zoek naar gemotiveerde medewerkers. Iedere keer weer als iemand zich meldt hebben we het gevoel dat we er op vooruitgaan. Sommigen zetten hun enthousiasme graag op papier om het met jullie te delen.

Ik ben fier op de pennevruchten van Guido Desmarets hieronder en ik hoop oprecht dat ze opnieuw enkelen onder jullie zullen aanzetten om bij ons aan boord te stappen.

■ Een steenuilenwerkgroep aan het werk in Wevelgem en Menen

Sinds eind vorig jaar werd er nieuw leven geblazen in de sluimerende steenuilenwerkgroep van de vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen. Onder de enthousiaste leiding van Ludo Braeckman, coördinator werkgroep ZWVL, wordt sindsdien met grote gedrevenheid gewerkt aan de bescherming van ons kleinste uiltje: de steenuil. Wat is er specifiek in regio Menen-Lauwe-Wevelgem-Gullegem gebeurd? Na de vergadering van de

vogelwerkgroep in december 2014 werd voor onze regio een kleine werkgroep opgericht met Herman Nachtergaele, Yves Gevaert, Roos Deman en mezelf. In de kick-off vergadering van januari werd beslist te starten met de inventarisatie van de oude nestkasten en van de bezette territoria. We hoopten toen op een 10-tal steenuiltjes in onze regio...

■ Nog steenuiltjes in Wevelgem en Menen?

In februari-maart werden 's avonds meer dan 150 potentiële territoria bezocht met

behulp van een geluidsrecorder. Op 21 plaatsen in Lauwe-Rekkem-Menen werd de lokroep beantwoord! Ook in Wevelgem-Gullegem waren er een 10 tal positieve resultaten. Ons aanvankelijk geraamd aantal van 10 steenuilen was dus duidelijk onderschat.

In het verleden werd al heel wat werk verzet voor steenuiltjes. Ik denk hier aan pioniers zoals Michel Lagae die ons een schat aan informatie verschaftte over de vroeger opgehangen nestkasten en het gedrag van de steenuiltjes. In onze regio heeft hij in de jaren '90 eigenhandig een 30-tal nestkasten geplaatst. Ook van Luc Vandeghinste kregen we heel wat informatie over mogelijke locaties van nestkasten uit die periode en later. Ongeveer 30 nestkasten werden op die manier gerecupereerd, de ene al in een betere staat dan de andere. Sommige ervan worden nog steeds actief door steenuiltjes gebruikt.

■ Ophangen nieuwe nestkasten

Ludo had heel wat informatie verzameld over nestkasten en ook verschillende prototypes gemaakt. Aanvankelijk werd geopteerd voor een buismodel met marterslot. Gezien de opmars van de steenmarter, ook in West-Vlaanderen, is dit beslist geen overbodige luxe. Een eerste reeks van 30 kasten werd in januari-februari gemaakt en uitgedeeld. Daarvan werden er 8 opgehangen in Lauwe-Menen. Bij het plaatsen van de nestkasten waren alle (grond)-eigenaars zeer enthousiast. Steenuilen hebben blijkbaar een hoge aaibaarheidsfactor.

Tot nu toe echter werden onze buisnestkasten nog niet gebruikt voor het broeden. In slechts één

→ Vooraanzicht box
→ → Bovenaanzicht anti-marter-sluits
© Ludo Braeckman

**DOE MEE MET
DEZE WERKGROEP**

**ZATERDAG 20 FEBRUARI // NACHT VAN DE STEENUIL TE
AVELGEM**

We starten in de Spikerelle voor een uiterst boeiende voordracht over het leven en biotoop van onze kleinste nachtroofvogel. Daarna gaan we hem - onder leiding van ervaren gidsen - al wandelend zoeken in de Scheldemeersen en proberen we zijn mysterieuze, klagelijke zang en roep te herkennen. Spreker: Ludo Momerency, Steenuilenwerkgroep West-Vlaanderen. Een organisatie van de Steenuilenwerkgroep, Natuurpunt Avelgem en de Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen
Afspraak: Om 18u30 in de Spikerelle, Scheldelaan 6, Avelgem

Info over deze activiteit bij Katrien Vandenbergh (056164 62 15) en Dirk Libbrecht (056164 79 26)

ervan hebben we weet van bezoek en/of verblijf van de steenuil. Vermoedelijk werden de kasten te laat in het voorjaar geplaatst? Maar het zou ook kunnen dat de anti-marter-sluis de uiltjes wat afschrikt, daarom zullen we deze winter bij enkele kasten het marterslot verwijderen en dan achteraf weer terugplaatsen van zodra de kast in gebruik is genomen. Benieuwd wat dat zal geven?

Ondertussen hebben we in een fabrieksverkoop alweer een aantal betonflex platen op de kop getikt die we zullen gaan gebruiken voor het maken van ongeveer 40 nieuwe nestkasten.

Ludo heeft inmiddels ook een tweede type nestkast ontworpen dat we de "box"-nestkast hebben gedoopt. Deze kast kan makkelijker bevestigd worden aan de stam van hoge bomen en de gevels van gebouwen. Het buis-type leent zich dan weer meer voor bijvoorbeeld plaatsing in jonge knotbomen, die nog geen natuurlijke nestholtes hebben ontwikkeld.

Uiltjes ringen

Eind mei hebben we in Lauwe een bezoek gebracht aan 3 nestkasten waar we de steenuilen gezien hadden. In één nest hebben we vier jongen en het vrouwtje kunnen ringen. Dit was een hele leuke en motiverende ervaring voor de werkgroep. In een andere nestkast was het hele nest geroofd en dat was natuurlijk minder leuk. Dringt een "mensenslot" zich op? De uiltjes waren in een naburige nestkast al wel met een tweede broedsel bezig, maar ook dat mislukte helaas jammerlijk.

Opvolging van het broedsucces

Alle nestkasten in Zuid-West-Vlaanderen worden geïnventariseerd en de verzamelde gegevens worden bewaard in een database (coördinaten, adressen, wie volgt op, enz...). Roos heeft zich akkoord verklaard om de

database op punt te stellen en bij te houden. Momenteel hebben we al gegevens binnen van 107 nestkasten.

In de database zal ook per jaar bijgehouden worden wat het broedsucces was en het aantal geringde steenuilen, zodat we later analyses kunnen gaan doen. Ik merk graag op dat analyses via observaties ingevoerd op www.waarnemingen.be voor ons niet altijd echt bruikbaar zijn. Als iemand dagelijks dezelfde steenuil ingeeft op een zelfde locatie krijg je al snel een vertekend beeld van de werkelijkheid.

Verdere acties

Tegen eind dit jaar plannen we nog zeker een 20-tal bijkomende nestkasten in onze regio. De eigenaars van geschikte locaties worden momenteel aangesproken. We willen nestkasten hangen op plaatsen waar de steenuil al broedt en zo uitbreiden naar aanpalende gebieden met minder broedgelegenheid.

We werken aan het verhogen van het broedsucces en anderzijds creëren we voldoende nestgelegenheid voor de nieuwe generatie steenuilen. We weten immers dat de jongen meestal nieuwe territoria bezetten niet ver van de plaats waar ze geboren zijn. Op die manier hopen we het aantal steenuilen in de regio te vergroten. Zoals hierboven reeds uiteengezet zullen we aanvankelijk een aantal kasten plaatsen zonder anti-marter-sluis. Waakzaamheid blijft echter geboden want we weten met zekerheid dat marters in onze regio steenuilenkasten bezoeken en zelfs in bezit nemen. Yves Gevaert vond bij een controle zelfs een afgebeten konijnenkop in één van zijn kasten.

Vanzelfsprekend worden al onze nestkasten verder nauwkeurig opgevolgd, we hopen dat het volgend jaar een beter steenuilenjaar zal worden. In 2015 hebben we in onze regio immers niet echt veel kleintjes mogen verwelkomen. ■

↑↑ Eén van de kleintjes in Lauwe © Yves Gevaert

↑ Vrouwtje na het ringen © Yves Gevaert

Help je mee?

Het zou best kunnen dat je graag wil meehelpen in de steenuilenwerkgroep? Misschien wil je ons een helpende hand toesteken bij het inventariseren van territoria in het voorjaar? Of wil je graag nestkasten ophangen en verder opvolgen?

Het is perfect mogelijk en je hoeft slechts contact op te nemen met Roos (demanroos@gmail.com) of Ludo (ludo.braeckman@hotmail.com).

En daarna gaat het allemaal vanzelf. Gewoon doen!

TIM DE BLANCK

ARNE DESCHEPPER

Wilke bijenwerkgroep

OPGERICHT IN ZUID-WEST-VLAANDEREN

Bijen, het zijn drukke, mooie en interessante insecten die de laatste jaren onder sterke druk kwamen te staan. Niet alleen omdat hun voedselaanbod steeds meer in het gedrang komt, maar ook omdat nestgelegenheid, insecticiden en de onwetendheid van mensen hun tol eisen.

In samenspraak en met de hulp van Natuur.koepel en Aculea werd door de enthousiaste bijenliefhebbers Tim De Blanck en Arne Deschepper een nieuwe bijenwerkgroep opgericht.

niet ontbreken. Deze drie inventarisatiedagen zullen plaatsvinden op 23 april, 21 mei en 18 juni 2016 telkens van 14 u tot 17 u. De juiste locaties vind je binnenkort op de website en in de volgende Klimop.

Daarnaast zal de bijenwerkgroep ook meewerken aan de gezamenlijke inventarisatie van alle werkgroepen in Zuid-West-Vlaanderen in het Preshoekbos, deze zal doorgaan op 7 mei, 4 juni, 9 juli en 13 augustus 2016.

Iedereen met interesse in wilde bijen is hierop ook welkom - we leren van elkaar! ■

Het doel van de werkgroep?

Deze werkgroep wil zich in de eerste plaats toespitsen op het volgende:

- ///- Bijen meer kansen geven door te ijveren voor meer nestgelegenheid en waardplanten.
- ///- 'Meten is weten', dus vinden we het heel belangrijk om gebieden in de regio te inventariseren om zo een zicht te krijgen op de bijensoorten en waar die voorkomen. Deze verspreidingsgegevens vormen de belangrijkste basis voor de beschermingsmaatregelen die de werkgroep verder wil uitwerken.
- ///- Sensibiliseren van mensen en besturen rond bijen en op die manier zoveel mogelijk mensen enthousiast maken om zich mee in te zetten voor de bijen.

↓ grijze zandbij
© Diane Appels

↓↓ boomhommel
© Diane Appels

Activiteiten Inventarisaties

De inventarisaties in 2016 splitsen we op in twee delen. Eerst en vooral zullen we ons tijdens 3 inventarisatiedagen toespitsen op een aantal specifieke gebieden in het Kortrijkse. Stad Kortrijk heeft namelijk de ambitie om een bijenplan op te maken en zich actief in te zetten voor de bijen. Verzamelde info over welke bijen waar voorkomen is in dat opzicht heel waardevol. De exacte locaties worden binnenkort vastgelegd, maar gebieden als het Warandespeelplein, Leikant 't Schrijverke, de Kleiputten en een aantal stadsparken in Kortrijk zullen

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

// 'OOG IN OOG MET WILDE BIJEN' MET JOERI CORTENS

Op **dinsdag 24 maart** kun je in Hof te Coucx naar de lezing 'Oog in oog met wilde bijen'. Joeri Cortens brengt ons het verhaal over verleiding en bedrog, metselaars en behangers, pluimvoeten en slobkousen, macho's en huisvrouwen. Wist je dat deze zachtmoedige dieren niet steken? En dat ze solitair leven en elk een eigen nestje maken? Dat ze als geen ander bessenstruiken, fruitbomen en andere gewassen bestuiven? Een reden te meer om het deze dieren ook in je eigen tuin naar hun zin te maken. Met onze praktische tips is het een koud kunstje om je eigen tuin of natuurgebiedje bijenvriendelijk in te richten.

Op **zondag 1 mei** toetsen we de theorie aan de praktijk en gaan we op verkenning in vlindertuin de Venning.

Alle info over deze activiteiten vind je op: <http://www.natuurpunt.be/lezing-oog-oog-met-wilde-bijen-kortrijk> en <http://www.natuurpunt.be/wandeling-oog-oog-met-wilde-bijen-kortrijk>

Contacteer de werkgroep

Ben je geïnteresseerd om mee te inventariseren of je mee in te zetten voor de bijen in Zuid-West-Vlaanderen? Je kunt ons bereiken via email op aculeawaregem@aculea.be. Meer info over de werkgroep en onze activiteiten vind je op <http://bijenwerkgroep.natuurkoepel.be>

natuurpunt

WAREGEM

Dag van de natuur 2015

Na een hele poos mooi weer met heerlijke temperaturen had Moeder Natuur op haar feestdag, de Dag van de Natuur, net iets anders in petto. We stonden op met sneeuw en kregen op de koop toe een hagelbui en regen over ons heen. Wat een verschil met de voorgaande dagen... Toch daagden niet minder dan 9 goedgegemutte vrijwilligers op om de handen uit de mouwen steken.

In 'de Weymeersch', het weilandje van Natuurpunt Waregem, verwijderden we wilgenopslag en werd langsheen de beek een grote knotwilg van zijn te wilde haardos verlost. Na de middag verplaatsten we ons naar de oude spoorwegberm waar we in het talud jonge en minder jonge ratelpopulieren grondig

aangepakt hebben. Nu krijgen de levendbarende hagedissen weer veel zonlicht op de rails. Ik wil dan ook iedereen van harte danken voor de goede moed

en courage, de enthousiaste en volgehouden medewerking, op deze net niet in het water gevallen Dag van de Natuur. MERCIKES! ■

foto's © H. Vanhaverbeke

Wilgenhoek in Deerlijk

EEN SCHOOLVOORBEELD VAN NATUUR IN DE BUURT

Geschiedenis

Bij de aanleg van de woonwijk diende een deel van de oppervlakte als groene ruimte te worden ingericht. Aanvankelijk graasden er koeien. Het gemeentebestuur van Deerlijk besliste in 2004 om het terrein in te richten als natuurgebied, de opvolger van het Wijmelbroek in de Pontstraat. In 2005 werden de poelen gegraven. In 2006 werd het gebied ingericht en was het planten en zaaien aan de orde. Op 27 mei 2006 werd het gebied officieel opengesteld voor wandelaars.

Doelstelling

Enkele rijen knotwilgen, droog weiland, vochtig weiland en een verlande poel waren de aanwezige ingrediënten om een interessant leefgebied te scheppen voor dieren die zich in open woonwijken thuis voelen zoals zangvogels, salamanders, padden en vlinders. De weiden hadden potentieel om zich te ontwikkelen tot natuurlijke bloemenweiden. Er waren dus geen grootschalige ingrepen nodig om deze restgrond terug te geven aan de natuur. Er moesten wel paadjes worden aangelegd. Op wandelafstand van de woonwijk kunnen de bewoners nu ervaren wat puur natuur zonder pesticiden nu eigenlijk inhoudt.

Flora

Pinksterbloem

Door de verarming van de bodem zal de pinksterbloem flink uitbreiden. In het voorjaar zal de vochtige hooiweide meer en meer paarswit kleuren. De pinksterbloem is de waardplant voor tal van insecten onder andere het oranjetipje, een witte vlinder met oranje vleugeltoppen.

Middelste waterranonkel

In het bloeiseizoen kleurt het wateroppervlak van de poelen wit van de waterranonkels. Deze planten zijn familie van de boterbloemen en leven uitsluitend in of bij het water. Waterjuffers verdedigen hun territorium tussen de bloempjes. Salamanders zetten hun eitjes af op de onderwaterstengels.

Pijptorkruid

Dank zij goed beheer en het uitblijven van bemesting kan het pijptorkruid zich hier goed ontwikkelen. Het wordt een forse plant die zich in de vochtigste delen van het hooiland verspreidt. Zweefvliegen en kevertjes komen graag voedsel zoeken op de witte schermbloemen.

Fauna

Kleine Watersalamander

Deze salamanders paren in het voorjaar in de poelen. Dan zijn er veel larven te zien. 's Zomers verlaten de dieren de waterbiotoop en zijn ze te vinden onder de houtmijt, onder struiken en in de tuinen van de wijk. Ze voeden zich met allerlei klein grut. Zelf zijn ze de gegeerde prooi van blauwe reigers die hier vooral 's ochtends vroeg bij de poelen de wacht houden.

Egel

Het sympathieke egeltje vindt hier zijn voorkeursbiotoop: een kleinschalig, divers landschap. Ze zijn vooral 's avonds en 's nachts actief. Met knorrende geluiden gaan ze op zoek naar voedsel. Deze nuttige zoogdieren planten zich dikwijls voort onder houtmijten. Bij gevaar rollen ze zich op, spijtig genoeg is die stekelige bal niet bestand tegen autowielen.

De Kikkerpoel met achter de wilgen de hoogstamboomgaard
© Patrick De Clercq

Pad

In het vroege voorjaar tijdens vochtige nachten trekken padden uit Deerlijkse tuinen met zijn allen naar de poelen van de Wilgenhoek. Op die manier zijn ze vaak slachtoffers van het verkeer. In de poelen zetten ze hun eitjes af: lange eisnoeren van soms 3 m lang waarin de eitjes paarsgewijs in een dubbele streng naast elkaar liggen. In de zomer zijn ze overdag vaak te vinden op vochtige plaatsen onder stenen of planken. Ze trekken dan door tuinen op zoek naar voedsel. 's Winters graven ze zich meestal in voor de winterslaap.

Beheer

Jaarlijks maaien we het hooiland en de bloemenweide. We voeren het maaisel af zodat de soortenrijkdom kan toenemen. De bloemenakker wordt elk jaar geploegd en opnieuw ingezaaid.

Indien nodig knotten we de wilgen. De takken worden dan grotendeels op de houtmijt geplaatst. Als de poelen te sterk dreigen te verlanden of dicht te slibben dan komt er een graafkraan aan te pas. ■

PATRICK DE CLERCQ

↖ De Kikkerpoel met achter de wilgen de hoogstamboomgaard
© Patrick De Clercq

↑ Het knuppelpad brengt je wel heel dicht bij de Kikkerpoel
© Patrick De Clercq

1. Vochtig hooiland

Dit is de laagste weide van de Wilgenhoek, de planten staan er vaak met de voeten in het water. Sedert het weilte niet meer wordt bemest en het hooi na elke maaibeurt afgevoerd, krijgen planten als pinksterbloem, pijptorkruid en egelbortbloem nieuwe kansen. Vroeger kwamen die planten overal voor in onze streek. Binnenkort kijken we hier elk voorjaar uit op een bloemenzee. Vogels komen hier hun buikje vullen, ze nestelen in de omliggende tuinen, de houtmijt of in de knotwilgen.

2. Bloemenweide

Op dit hoger en droger gelegen perceeltje zaaiden we een mengsel van gras en inlandse bloemensoorten. Het maaisel wordt afgevoerd waardoor de bodem verarmt en de flora verrijkt.

Dit beheer zorgt voor een bloemenpracht in het voorjaar en zelfs een nieuwe bloei in de nazomer. Het perceel is belangrijk voor vlinders, zweefvliegen, sprinkhanen, waterjuffers en andere insecten.

3. Bloemenakker

Hier zaaien we elk jaar een mengsel van graan en bloemensoorten die vroeger veel in graanvelden te zien waren: korenbloem, klaproos, bolderik en gele ganzebloem. De combinatie van graan en bloemen is op zijn best in mei en juni. De uitgebloede stengels blijven staan. Ze vormen een prima biotoop voor insectjes en spinnetjes. Onder andere de grote maar goedaardige tijgerspin komt hier voor, een zuidelijke soort die met de klimaatopwarming ook onze streek heeft weten te bereiken. 's Winters is het graanveldje een belangrijke voedselbron voor de vogels in de wijk.

4. De Kikkerpoel

De oude poel die helemaal was dichtgegroeid en dreigde te verdwijnen werd in 2005 heraanlegd. Het is een belangrijke voorplantingsplaats voor groene kikkers, bruine kikkers en padden. In het voorjaar zijn er duizenden kikkervisjes te zien. Vanaf de late zomer trekken de volwassen diertjes de wijde omgeving in op zoek naar slakjes, insecten, rupsen en wormen.

Er leven enkele soorten kroos in het water zoals klein kroos en puntkroos. En in de bloeitijd kleurt het wateroppervlak wit met de bloempjes van de middelste watteranankel.

Vissen uitzetten is verboden, deze zouden het water omvormen tot een dode modderpoel.

5. De Salamanderpoel

Dit is een nieuwe poel, gegraven in 2005. Reeds het eerste jaar waren hier vele honderden larven te zien van de kleine watersalamander en de alpenwatersalamander. Deze mooie diertjes verlaten al vrij vroeg het water op zoek naar voedsel. Bij droog weer zijn ze dan vaak te vinden op vochtige plekken: in composthopen, tussen het strooisel onder een haag of struik, onder planken, achter platen, enz. Bij de aanleg was de poel kaal maar gaandeweg ontwikkelt zich een natuurlijk evenwicht tussen waterplanten, waterinsecten, salamanders, en kikkers.

natuurpunt

ZWEVEGEM

Over trage en... heel trage wegen

Het open landschap van Zwevegem wordt doorsneden door een groot aantal trage wegen. Frans Dejonghe was voor veel natuuritems in onze regio een pionier, en dat was zeker ook het geval voor de trage wegen. Van de vele wandelingen die hij uitstippelde was er geen die niet over een bekende of in eer te herstellen trage weg liep. De traditie van de 'Dag van de Trage Wegen' wordt, ook nu Frans er niet meer is, in ere gehouden. Op 18 oktober verzamelden wel 120 wandelaars op de boerderij van Guy en Annie Verhelst in Sint-Denijs voor wat een memorabele editie zou worden.

Heynholwegel

Eerst het goede nieuws. Na een twintig jaar lang (!) aanslepende procedureslag voor de rechtbank kon de Heynholwegel op de flank van de kamlijn Schelde-Leie officieel worden ingewandeld. De nieuwe eigenaar van het traject waarover discussie werd gevoerd stelde zich heel constructief op en zocht, met steun van de gemeente Zwevegem en een betrokken landbouwer, naar een oplossing – die hij bovendien zelf financierde. Dikke pluim! De gemeente engageerde zich om de rest van het traject opnieuw aan te leggen, zelfs de traditionele 'blauwe schorren' worden weer in ere hersteld. Alhoewel de voormalige eigenaar nog stokken in de wielen probeerde te steken konden we nu opnieuw van het landschap genieten vanop deze mooie weg.

Mortagneweg – weg?

De teneur van de wandeling sloeg echter helemaal om toen de wandelaars wat verder op in

de Marberstraat de voetwegen 143 en 90, ook wel gekend als de 'Mortagneweg', wilden inslaan. Dat traject werd in het verleden meerdere keren bewandeld en Frans had de weg enkele jaren geleden ook in één van zijn gepubliceerde wandelingen opgenomen. Op het traject kom je een woning tegen. Deze woning heeft officieel toegang via de Vinkestraat, maar de eigenaar, notaris Vermeulen uit Menen, wou liever een toegangsweg via de Marberstraat en rooide daarvoor zonder vergunning enkele honderden meters waardevolle kleine landschapselementen (waar in het voorjaar 2015 nog een roodborsttapuit vertoefde) en legde er een al even onvergunde toegangsweg aan. Zelfs nadat op klacht van Natuurpunt de werken werden stil gelegd werd er nog naarstig verder gewerkt. In de week vóór de Dag van de Trage Weg werd er nog een compromis afgesproken over het gebruik van de weg op 18 oktober. Maar om onbegrijpelijke redenen was notaris Vermeulen blijkbaar plots veranderd van mening. Ter hoogte van de plaats waar de weg zijn eigendom kruiste had hij in allerijl dwars over de weg

afsluithekken laten plaatsen die op die bewuste zondagnamiddag zelfs werden bewaakt door 2 gerechtsdeurwaarders. Nooit eerder gezien. Uiteindelijk komt de politie ter plaatse vaststellingen doen en ploeteren de wandelaars door het aanpalende landbouwveld. De eigenaar beweert dat de weg al lang niet meer wordt gebruikt, maar dat is helemaal niet zo. Alhoewel Natuurpunt nog steeds voorstander is van een constructieve oplossing heeft notaris Vermeulen de informele communicatie stop gezet. Natuurpunt zal onverdroten verder ijveren voor het verdere gebruik van deze voetweg.

Lage Gaaiweg

Verderop, aan de Lage Gaaiweg aan de oude school van Sint-Denijs, is de situatie nu wél verbeterd. Op 9 mei werd hier nog tegen de afsluiting geprotesteerd binnen de 'Doorgang voor iedereen!' -actie, maar ook hier kon, na bemiddeling van de burgemeester van Zwevegem, de wandeling zonder problemen worden vervolgd.

Gemeentelijke inzet voor trage wegen

De inzet van de gemeente voor zijn trage wegnen is een voorbeeld van hoe het wel kan. In het meerjarenbudget van Zwevegem wordt er jaarlijks 55.000 EUR voorzien voor de aanleg en de heraanleg van trage wegen. Deze inzet wordt erg geapprecieerd.

Dag van de Trage weg

↓ © Gunther Van Schelvergem

↘ © Sarah Vandenbroucke

1279 soorten geïnterpreteerd in Zwevegem

Tijdens het voorbije zomerseizoen hebben alle thematische werkgroepen van Natuur.koepel vzw in de streek bijzondere inspanningen geleverd voor het inventariseren van het natuurgebied van de Vaarttaluds in Zwevegem. Op vrijdag 27 november werden aan een 50-tal geïnteresseerden de resultaten voorgesteld te Otegem.

Hierbij een overzicht:

- 18 zoogdieren, met onder meer ree, vos, rode eekhoorn, eikelmuis, laatvlieger en watervleermuis
- 7 soorten amfibieën, waaronder gelukkig nog steeds de kamsalamander, een doelsoort voor het gebied - 4 soorten reptielen, waarvan 1 inheems, namelijk de hazelworm, wellicht nog de enige vindplaats in de regio
- 15 soorten vis, onder meer snoek, snoekbaars en zonnebaars
- 97 soorten vogels, waaronder woudaap en de laatste (...) zomertortels
- 238 soorten paddenstoelen, waaronder de bijzonder giftige groene knolamaniet, de zwartwordende wasplaat en het zilveren boomkussen
- 376 soorten planten, onder meer natuurlijk de vele soorten orchideeën, maar ook zomerbitterling en de klunhoornbloem
- 321 nachtvlinders, waaronder de purpermot, de wegedoorn- en de meidoornhoekmineermot
- 20 dagvlinders, waaronder een waarneming van grote vos (maar geen zwartsprietdikkopjes?)
- 13 libellen, onder meer zowel grote als

- kleine roodoogjuffer
- 9 sprinkhanen, onder andere de grote groene sabelsprinkhaan
- 73 soorten bijen, wespen en mieren, waaronder de donkere wilgenzandbij en de hoornaar
- 57 vliegen en muggen zoals de harige langsprietwapenvlieg
- 22 kevers, onder meer het twaalfvlekkeheersbeestje
- 12 wantsen en cicaden en 2 'andere insecten'

In totaal goed voor 1279 soorten! Het werkelijke aantal soorten ligt nog een stukje hoger, niet alles werd ingegeven op waarnemingen.be en soorten als glimworm, stekelbaars, koekoek, enz... zijn wel degelijk in het gebied te vinden maar werden niet genoteerd in het voorbije jaar. In elk geval is de uitzonderlijke natuurwaarde van dit beschermde Europees habitatgebied in onze regio hiermee nog maar eens bewezen. In Zwevegem mogen ze best trots zijn met dit natuurgebied. ■

Afsluitmoment soortendag
© Danny Deceukelier

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

// ROMMELMARKT TEN VOORDELE VAN
NATUURPUNT DE BUIZERD
VRIJDAG 12, ZATERDAG 13 & ZONDAG 14 FEBRUARI
In de voormalige OLV Kerk, Kortrijkstraat 4, Ingelmunster
Alle info: www.debuiserd.be

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

//START LESSENREEKS ECOLOGISCH MOESTUINIËREN VOOR BEGINNERS - VOLTZ DONDERDAG 18 FEBRUARI

- Wanneer:** Vanaf 20:00
Waar: Vergaderzaal Groep Ubuntu, Blokkestraat 29, Zwevegem (achteraan parking gemeentepunt)
Wat: Start lessenreeks ecologisch moestuinieren voor beginners: basisprincipes van de ecologische werkwijze, het hoe en het waarom. Inschrijven voor 10/2 bij martin.raepsaet@skynet.be; kostprijs Velt-leden 20 € - niet-Velt 26 € (incl. documentatie en het Velt-boek 'Ecologisch moestuinieren voor beginners'). De andere lesdagen vinden plaats op donderdag 3 maart en 17 maart.
Info: Martin Raepsaet (056/75 77 56 of martin.raepsaet@skynet.be)

JAN VANAVERBEKE

NATUURPUNT DE VLASBEK EN DE PROVINCIALE TUINBOUWSCHOOL KORTRIJK:

samen werken voor een betere natuur in Kuurne!

Kuurne is een sterk verstedelijkte gemeente waar slechts weinig stukjes waardevol groen resten. Toch mag het reservaat van de Oude Leiearm best gezien worden. Dankzij een uitgekiend beheer evolueert het reservaatje tot een paradijs

leerkracht en pionier Vlasbekker bood ons enkele jaren geleden aan met zijn leerlingen mee te helpen aan het beheer van het Oude Leiereservaat. Wat alles nog specialer maakt, is de vrij jonge leeftijd van die leerlingen. Redenen genoeg voor een gesprekje met Ronny!

Vlasbek: Ronny, vertel eens, hoe ben je op het idee gekomen om je leerlingen kennis te laten maken met natuurbeheer?

Ronny: Een hervorming binnen het agrarisch onderwijs verplichtte alle land- en tuinbouwscholen om zowel plant, dier als milieu in de lessen te integreren. Leerlingen meenemen naar een natuurgebied om er vooral psychomotorische vakvaardigheden aan te bieden resulteert gegarandeerd in de kennismaking met dieren en milieu. Daar waren we al langer van overtuigd. Pas na het vormen van een wettelijk en praktisch haalbaar kader konden er lessen op verplaatsing gegeven worden. Dit is ondertussen al vier jaar geleden. Vanuit de provincie krijgen we voldoende middelen om te differentiëren op het terrein. Natuurbeheer wordt gebruikt om vaardigheden aan te leren met in het kielzog sociaal engagement, respect, samenwerking, kennis, verwondering.

Vlasbek: Je leerlingen zijn vrij jong. Welk type beheerswerken voeren jullie dan uit?

Ronny: Tijdens het eerste bezoek ligt de nadruk op snoeitechnieken: verantwoord omgaan met snoeischaar, takkenschaar, snoeizaag en zo meer. Eerstejaars hebben pas hun snoeigereedschap ontvangen en leren er op een veilige manier mee omgaan. De technieken kunnen aan de Oude Leie ruim geoefend worden.

In het voorjaar leren ze inheemse struiken en bomen aanplanten. Plantenkennis is hierbij belangrijk. Ze leren er de spade en schop hanteren

voor dagvlinders. Het biedt als één van de laatste biotopen in de regio kansen voor het hooibeestje. De sleedoornpage plant er zich sinds kort voort en ook kleine vos doet het goed.

Dit is het resultaat van een vrij intensief beheer. Op een kleine oppervlakte worden zo veel mogelijk leefgebiedjes gecreëerd. Denk maar aan een vlinderweide, een gevarieerde bosrand, zonovergoten plekken in schaduwrijke omgevingen. We houden rekening met de periodes waarin de vlinders hun eitjes afzetten en we zorgen ervoor dat de waard- en voedselplanten niet sneuvelen in een al te enthousiast maaibeheer. We verjongen het bos en houden de sleedoornhagen in toom. Kortom, we laten er vele druppels zweet.

Gelukkig moeten we dat werk niet alleen doen. De beheersploeg van Natuurpunt verzet heel wat werk, waarvoor dank. We zijn ook trots op een bijzondere en unieke samenwerking met de Provinciale Tuinbouwschool Kortrijk. Ronny Herreman,

↑ Ronny geeft uitleg over de werken van zijn leerlingen op de opendeurdag van het reservaat
© Jan Vanaverbeke

→ Leerlingen van het PTI oefenen het snoeien
© Ronny Herreman

→ → Leerlingen van het PTI planten struiken en bomen
© Ronny Herreman

en maken kennis met verschillende bodems en bodemprofielen. We proberen ook elk jaar een derde bezoek te brengen dat dan in het teken staat van 'maaïen en afvoeren'. Vorig jaar hadden we geluk en konden we met onze groep samenwerken met de beheerploeg van Natuurpunt terwijl ze aan het maaïen waren op de vlinderweide. Daar spreken de leerlingen nu nog over.

Vlasbek: Probeer je hen dan ook te betrekken in de opvolging van de resultaten van jullie werk?

Ronny: Uiteraard! In het tweede jaar krijgen ze ook les van mij en dan bezoeken we het reservaat opnieuw. Deze keer niet om te werken, maar om de evolutie van de voorbije beheerswerken te bekijken en te evalueren. Niet zelden komen er determinatechnieken en veldgidsen aan te pas. Telkens is er wel één of andere bijzondere waarneming die voor de nodige verwondering zorgt. Zo kwam er eens een sperwer op een paar meter naast ons in de struiken gedoken. Iedereen stond als aan de grond genageld.

Vlasbek: Wij van de Vlasbek zijn zeer enthousiast over deze samenwerking. Wat vinden de leerlingen daar eigenlijk van?

Ronny: Zij zijn ook laaiend enthousiast. Koude

en regen kan hen niet deren. Daarvoor de les afgelasten is not done! Alhoewel hier en daar wel enkele leerlingen zichzelf wat beter leren kennen en ondervinden dat dit niet helemaal hun ding is.

Vlasbek: Betekent deze samenwerking ook een meerwaarde voor de schoolwerking? Zou je het collega's aanraden?

Ronny: Natuurlijk, en dat probeer ik ook. Het vraagt wel heel wat extra voorbereiding en inzet van de leraar. Engagement en motivatie zijn nodig vooraleer dergelijke lessen op verplaatsing worden georganiseerd. Sedert dit schooljaar krijgen we hiervoor de ondersteuning van een collega leraar uit de derde graad. Hij kan samen met zijn leerlingen grotere werken aan omdat er met gemotoriseerd materieel mag en kan gewerkt worden. Laat ons vooral niet vergeten dat onze directie stevast achter onze initiatieven staat en ook het materiaal daarvoor beschikbaar stelt. Het is een perfecte symbiose tussen de Vlasbek beheerploeg en het PTI- Kortrijk.

Vlasbek: Natuurpunt De Vlasbek is heel tevreden over jullie hulp. Het Oude Leiereservaatje vaart er alleszins heel wel bij. We hopen dat we je nog vele jaren mogen verwelkomen, samen met je enthousiaste leerlingen! ■

*De Oude Leie-arm, een
waardevol gebied in het
verstedelijkte Kuurne
© Jan Vanaverbeke*

INGRID THYS

Cohousing in Kortrijk - iets voor jou?

Overall in Vlaanderen starten er nieuwe cohousing-projecten. Om ook in Kortrijk zo'n project te kunnen realiseren werd hiervoor een coöperatieve vennootschap opgericht met een groep geïnteresseerde burgers. De stad Kortrijk is zo'n project zeer genegen en heeft in 2013 beslist dat het terrein Prado, nu een parking, gelegen aan het rond punt Zwevegemsestraat en St.-Denijsestraat, bestemd wordt voor cohousing. Het heeft wat tijd gevergd eer de Kortrijkse coöperatieve cohousing-groep een concreet ontwerp kon indienen voor invulling van dit project, maar nu is het zover. In januari stelt het Stadsontwikkelingsbedrijf van de stad Kortrijk (SOK) de beoordelingsfiche op. Spannend!

Wat is Cohousing?

Cohousing is een moderne woonvorm waar de bewoners naast hun eigen private woning, ook een aantal ruimtes en faciliteiten delen. In cohousing heeft elk gezin, en elke alleenstaande, zijn eigen appartement of huis, dat volledig uitgerust is met keuken, eetplaats, zithoek, slaapkamer(s), badkamer, terras. Maar ruimtes die je niet dagelijks nodig hebt, worden gedeeld: logeerkamer, extra ruimte voor een feestje, atelier. De bewoners spreken met elkaar af over het gebruik ervan. Er wordt af en toe, min of meer regelmatig, samen gegeten – naargelang de individuele agenda's. Het is geen verplichting hieraan deel te nemen, maar 't is natuurlijk wel leuk, en nog praktisch ook!

Elk gezin heeft zijn eigen apparaten, maar deze die je niet continu nodig hebt, worden ge-

deeld: wasmachines, grasmaaier, auto, bakfiets. Je kan deze apparaten uiteraard ook persoonlijk aanschaffen, afhankelijk van de individuele noden.

Betaalbaar en duurzaam

Onze cohousing-groep streeft zoveel mogelijk naar betaalbaar bouwbudget. Nieuwbouw is echter niet goedkoop. De uitgaven zijn moeilijker te spreiden in de tijd in vergelijking met een renovatie. Maar de betaalbaarheid van 'het wonen' zelf, zal wel veel gemakkelijker zijn met een lage energiefactuur, gedeelde apparaten en minder verplaatsingen.

Cohousers onderzoeken ook voor elk onderdeel van het ontwerp de duurzaamheid: ligging, bouw, energie, water, wonen. Zo wordt dit een gewoonte die ook bij het co-wonen zijn nut zal hebben.

De groep bestaat uit een mix van gezinnen en alleenstaanden van verschillende leeftijden. Dat is werkelijk een meerwaarde.

Korte termijn

De groep organiseerde onder meer een architectenwedstrijd. Het resultaat hiervan zijn 4 mooie concepten, waaruit nu de beste ideeën en mooiste prentjes kunnen geplukt worden.

In februari zal bekendgemaakt worden of het kandidaatsdossier van de Coöperatieve Cohousing wel voldoet aan de criteria en de verwachtingen van de stad Kortrijk.

Ondertussen blijven we nieuwe leden/ gezinnen werven ook tijdens het verder uitwerken van dit concept de komende maanden.

Cohousing iets voor jou?

Er zijn nog enkele woonunits vrij. Wil je meer weten of aansluiten, contacteer Cohousing Kortrijk via facebook, website of email. <http://www.cohousingkortrijk.be/> <https://www.facebook.com/CohousingKortrijk> ■

ingrid@cohousingkortrijk.be

Eén van de voorstellen is van de hand van Groep III

Klimaatvriendelijk groenten en fruit kopen in de Kortrijkse regio?

Voedsel is één van de belangrijkste sleutels tot een klimaatvriendelijker levensstijl en het verminderen van onze milieu-impact. 20 tot 30% van onze milieubelasting komt namelijk voort uit de productie en consumptie van voedsel, zowel op basis van energiegebruik als broeikasgasemissie. De energiebehoefte van de voedselketen is sinds de jaren vijftig met 80% gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een verhoogde consumptie van dranken en dierlijke producten, gecombineerd met een groeiende behoefte aan 'ready to eat' en 'ready to prepare' voedsel en constante levering van voedingsmiddelen het ganse jaar door, waardoor transport, bewaring en kasgewassen ook toenemen.

Biologisch voedsel en klimaat

Het klimaat vormt een onderdeel van de belangrijke duurzaamheidsdiscussie. Door meer praktijkonderzoek naar de effecten van biologische landbouw op het klimaat moet duidelijker worden waar biologisch beter scoort op het gebied van klimaat en waar niet. De klimaatdiscussie sluit aan bij het holistische langetermijndenken van de biologische landbouw, en bij het streven om kringlopen lokaal te sluiten.

Met deze achtergrond is in 2014 in Kortrijk onze Coöperatieve Stadsboerderij opgestart, die inmiddels 90 aandeelhouders telt. Met onze coöperatieve willen we de bioboeren uit de regio helpen om een grotere afzetmarkt te bekomen. We werken ondertussen reeds met een 8-tal bioboeren uit de streek samen.

Biologisch, streekgebonden – en economisch leefbaar?

Met voldoende klanten die samen geloven in een eerlijke prijs voor producent en gebruiker, zou onze coöperatieve financieel leefbaar moeten worden. Met de expertise in logistiek en distributie die we ondertussen opgebouwd hebben, willen we ons blijven inzetten ten behoeve van alle geïnteresseerde lokale producenten die de missie van de stadsboerderij mee onderschrijven. Via betere samenwerking en teeltafspraken willen we vermijden dat we allemaal hetzelfde kweken en oogsten op hetzelfde moment en hebben we ook een afwisselend aanbod voor onze klanten.

“Voedsel als verbindende kracht”

Van bij de opstart is het verhaal van de stadsboerderij echter veel meer dan het louter opzetten van een succesvol economisch verhaal. We willen mensen ook opnieuw met elkaar in contact brengen. Voor het educatieve en verbindende verhaal werd dan ook een vzw opgericht. Vorige zomer hebben we in de boerderij van het Armengoed aan de Ghellinck in Bissegem reeds heel wat leuke activiteiten opgezet en konden we veel vrijwilligers werven voor onze projecten. Zelf zin om vrijwilliger te worden? Dan kan je contact met ons opnemen.

Waar kan ik die producten kopen?

Je kan ons bezoeken in onze winkel in de Watermolenstraat in Kortrijk of gewoon bestellen via onze webshop. ■

Meer info: www.stadsboerderijkortrijk.be en www.stadsboerderijkortrijk.be/vzw
Watermolenstraat 69, Kortrijk

VANYA VERSCHOORE

← Bio boer Thierry Beaucarne uit Luigne. Hij levert kolen en prei voor de Stadsboerderij

↓ De winkel in de Watermolenstraat
© Saar Vanwallegheem

↓↓ De winkel in de Watermolenstraat
© Saar Vanwallegheem

Activiteitenkalender

Legende

NK Natuurkoepel zvw
NPA Natuurpunt Avelgem
NPDB Natuurpunt De Buizerd vzw
NPDV Natuurpunt De Vlasbek vzw
NPGS Natuurpunt Gaverstreke
NPK Natuurpunt Kortrijk
NPKA Natuurpunt Krekel Anzegem
NPWZ Natuurpunt Waregem
NPWM Natuurpunt Wevelgem-Menen
NPZ Natuurpunt Zwevegem

VELTH VELT Harelbeke-Kuurne-Waregem
VELTK VELT Team Eetbaar Kortrijk
VELTW VELT Wevelgem-Menen
VELTZ VELT Zwevegem-Kortrijk

HYLA Amfibieën- en reptielenwerkgroep
IWG Insectenwerkgroep
GEO Werkgroep Geologie en Landschap
MYC Werkgroep Mycologia
PWG Plantenwerkgroep
VWG Vogelwerkgroep
ZWG Zoogdierenwerkgroep
WGTW Werkgroep Trage Wegen
BWG Bijenwerkgroep
SOL Sol Suffit

Zaterdag 9 januari

//WERKEN IN DE NATUUR - NPA

WANNEER: 08:30 - 12:00
WAAR: Vissershuisje, Meerstraat 45, Avelgem
WAT: Halve natuurklusdag in een diverse waaier van natuurgebieden. We sluiten af rond de middag met een praatje en een drankje.
INFO: Frans De Leersnijder (056/64 54 47)

//BEHEERSWERKEN MANDELHOEK, INGELMUNSTER - NPDB

WANNEER: 13:30-16:30
WAAR: Mandelhoek, Waterstraat Ingelmunster
WAT: Vooral hakhoutbeheer, wilgen kappen rond de poelen

//BEHEERWERKEN IN BASSEGEMBOS - NPKA

WANNEER: 9:00 - 12:00
WAAR: Bassegembos
WAT: Iedere zaterdag in januari trekken we braam en maaian we vlier in Bassegembos. Graag stevige handschoenen en aangepast schoeisel meebrengen.
INFO: info@natuurpunt_anzegem.be

Zondag 10 januari

//MOSSENWANDELING - NPK

WANNEER: 9:30 - 11:30
WAAR: infobord Argendaalwandeling, Doornikerijksweg (kruispunt Beerbostaat) in Bellegem.
WAT: Groene sponzen in het bos. Mossenwandeling. Van op een afstand lijken ze allemaal eender, maar dat zijn ze helemaal niet. Ontdek de rijke verzameling aan deze kleine, onmisbare juweeltjes met specialist Silvano.
INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

Zaterdag 16 januari

//BEHEERSWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER: 08:00 - 12:00
WAAR: Loods Natuurpunt, Sint-Pietersbrugke, Kraaibosstraat, Moen
WAT: Beheerswerken aan de spoorweg te Moen. Daarna is er de jaarlijkse receptie voor alle natuurwerkers!
INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

//BEHEERSWERKEN MANDELHOEK, INGELMUNSTER - NPDB

WANNEER: 13:30 - 16:30
WAAR: Mandelhoek, Waterstraat Ingelmunster
WAT: Vooral hakhoutbeheer, wilgen kappen rond de poelen
INFO: Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Zondag 17 januari

//VOGELS LOEREN EN BELOEREN - NPGS

WANNEER: 09:00 - 12:00
WAAR: Natuureducatief Centrum de Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke
WAT: Tel met ons mee! Een voormiddag vogelplezier voor jong en oud. Met een kinderhoekje en vanzelfsprekend live observaties van de gevleugelde bezoekers aan de welvoorzien voeder tafels. Verrekijkers en telescopen staan ter beschikking van iedere bezoeker; Deze activiteit gebeurt i.s.m. met N.M.E.
INFO: Patrick De Clercq (0475/865666 - gaverstreke@natuurpunt.be)

//ROOFVOGELWANDELING MET YVES - NPZ

WANNEER: 14:00 - 17:00
WAAR: Café de France (oud station), Helkijnstraat Sint-Denijs (Bevergem)
WAT: Op zoek naar kiekendieven, buizerd, sperwer, torenvalk, smelleken,... en andere speciallekes.
INFO: Yves De Bosscher (0478/23 12 33 of yves.debosscher@gmail.com)

//VOGELTELWEEKEND - NPK

WANNEER: 9:00 - 11:00
WAAR: NEC De Steenoven, Schaapsdreef, Kortrijk
WAT: Help de vogels tellen op onze voederplaats. Hoe doe je dat? Hoe herken je ze? Demo stand met info over het voederen van tuinvogels.
INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

//NIEUWJAARSWANDELING TE OOI GEM - NPW

WANNEER: 14:00 - 17:00
WAAR: Kerkplein Ooigem
WAT: Deze keer gaat onze klassieke nieuwjaarswandeling via Ooigem en passeren we diverse oude Leiearmen die stilaan uitgroeien tot mooie stukjes natuur...
INFO: Patrick Vandenbussche (056/60 92 28 of patrick.vandenbussche2@pandora.be)

Woensdag 20 januari

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOLEN - MYC

MEER INFO op blz. 43

Donderdag 21 januari

//INFOSESSIE INVENTARISATIE VAN WILDE ZOOGDIEREN - ZWG
MEER INFO op blz. 21

Vrijdag 22 januari

//ALGEMENE LEDENVERGADERING NATUURPUNT WEVELGEM-MENEN - NPWM

WANNEER: 19:30
WAAR: Dorpshuis in Rekkem
WAT: Algemene ledenvergadering Natuurpunt Wevelgem-Menen

//ALGEMENE VERGADERING - VWG
MEER INFO op blz. 26

Zaterdag 23 januari

//NIEUWJAARSWANDELING MET ALGEMENE VERGADERING - NPA

WANNEER: 14:30 - 19:30
WAAR: Natuurklas Avelgem, Coupure Marcel Deweer, Meersstraat 45, Avelgem
WAT: Wandeling doorheen meersengebied met specifieke aandacht voor beheer. Aansluitend om 17h30 geven we onze jaarlijkse, algemene vergadering. We voorzien een warm, winters hapje en drankje.
INFO: Katrien Vandenbergh (056/647926) en Dirk Libbrecht (056/647926)

Vrijdag 29 januari

//VOORDRACHT "ALPENFLORA" DOOR DIRK DUBOIS - PWG
MEER INFO op blz. 40

Zaterdag 30 januari

//BEHEERSACTIVITEITEN OUDE SPOORWEGBERM - NPW

WANNEER: 09:00-12:00
WAAR: Achterkant parking ziekenhuis Waregem
WAT: Een aantal knotwilgen, gelegen aan de achterzijde van de Vlinderweide, moeten terug van hun haardos verlost worden, anders dreigen de bomen open te scheuren. Met een aantal grotere stammen wordt een brug samengesteld over de beek. De organisatie zorgt voor versnapering + drank.
INFO: Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

//WERKNAMIDDAG MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Mandelhoek, natuurreserveaat, Waterstraat Ingelmunster
WANNEER: 13:30-16:30
WAT: Herstellen afsluiting, maaian struweel en afvoeren maaisel

Zondag 31 januari

//NIEUWJAARSRECEPTIE NATUURKOEPEL & UITREIKING KLIMOPAWARD - NK
MEER INFO op de achterflap.

//OP WINTERSE VOGELKIJKTOCHT NAAR DE KOMGRONDEN TE LAMPERNISSE - NPDV

WANNEER: 12:30-19:30
WAAR: Parking Vlaskouter, Vlaskouter 1, Kuurne
WAT: We gaan een namiddag vogels kijken en determineren aan de Komgronden te Lampernisse. Er is kosten delend vervoer.
INFO: Dirk Desmet (056/70 14 07 of deedeedesmet@skynet.be)

Woensdag 3 februari

//SPEUREN NAAR PADDENSTOELEN IN HET DOMEIN WAL-
LEMOTE TE IZEGEM - MYC

MEER INFO op blz. 43

//DOORHEEN DE IJSTIJDEN NAAR HET HUIDIGE SCHELDE-
MEERSENLANDSCHAP - NPA

WANNEER: 20:00 - 22:00

WAAR: Zaal Ter Biest, Openbare Bibliotheek, Doorniksesteenweg 77a,
Avelgem

WAT: Kleurrijke diareeks en lezing over het ontstaan - vanaf de
ijstijden tot op heden - van het vlakke meersenlandschap met
zijn huidige natuurwaarden. Of hoe een verwilderde Schelde
langzaam evolueerde tot een traag stromende rivier met lang-
durige winteroverstromingen en zo ons landschap vormde.

INFO: Dirk Libbrecht (056/64 79 26 of dirk.libbrecht@scarlet.be)

Vrijdag 5 februari

//INFOAVOND AMFIBIEËN EN OVERZETACTIES - HYL A & NK

MEER INFO op blz. 6

Zaterdag 6 februari

//ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN VZW NATUUR-
PUNT DE VLASBEK - NPDV

WANNEER: 17:00-19:00

WAAR: NEC Het Slot, Oudstrijderslaan 1, Kuurne

WAT: Alle leden van Natuurpunt de Vlasbek Vzw worden uitgenodigd

om deel te nemen aan de algemene ledenvergadering. De
agenda van de vergadering zal ten gepaste tijde per brief aan
de leden worden medegedeeld. Na het officiële gedeelte is er
een gezellig samenzijn voorzien met koffie en gebak.

INFO: Deelname bevestigen aan Dirk Desmet (056/70 14 07 of desmet@skynet.be)

Zondag 7 februari

//NATUURWANDELING MOSSEN & KORSTMOSSEN - NPWM

WANNEER: 15 uur aan het

WAAR: NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem.

WAT: Natuurwandeling mossen & korstmossen gids ; Joseph Iserbyt

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

//ALGEMENE VERGADERING EN RECEPTIE VOOR ALLE
LEDEN - NPK

WANNEER: 14:00-19:00

WAAR: NEC De Steenoven, Schaapsdreef, Kortrijk

WAT: Vanaf 14u kan wie wil langs het Spijkerpad (5,2 km) wandelen.
Algemene vergadering om 17u. Deuren open vanaf 16u30.

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

//NIEUWJAARSWANDELING - NPKA

WANNEER: 10:00 - 12:00

WAAR: Diesveltstraat, Deerlijk (aan drankendepot HLS)

WAT: Nieuwjaarswandeling, erna wacht een hapje en een drankje.

INFO: info@natuurpunt_angezemb.be

Vrijdag 12 februari tot en met

Zondag 14 februari

//3 ISTE ROMMELMARKT - NPDV

MEER INFO op blz. 51

Zaterdag 13 februari

//WERKEN IN DE NATUUR MET NATUURPUNT AVELGEM -
NPA

WANNEER: 8:30 - 12:00

WAAR: Vissershuisje, Meerstraat 45, Avelgem

WAT: Halve natuursdag in een diverse waaier van natuurgebieden.
We sluiten af rond de middag met een praatje en een drankje.

INFO: Frans De Leersnijder (056/64 54 47)

Zaterdag 14 februari

//KLIMAATWANDELING - NPK

WANNEER: 14:30-16:30

WAAR: Stadsgroen Venning Vennestraat, Kortrijk

WAT: Klimaatwandeling langs interessante voorbeeldprojecten

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

Woensdag 17 februari

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

MEER INFO op blz. 43

Donderdag 18 februari

//START LESSENREEKS ECOLOGISCH
MOESTUINIEREN VOOR BEGINNERS - VELTZ

MEER INFO op blz. 51

Vrijdag 19 februari

//DIGITALE NATUURBELEVING: WEGWIJS IN DE NATUUR
APPS VOOR SMARTPHONE EN TABLET - NPGS

WANNEER: 20:00 - 22:30

WAAR: Natuureducatief Centrum de Gavers, Eikenstraat 131, Harel-
beke

WAT: Kristof Waelkens maakt ons wegwijis in de vele natuur-apps.
Naast de verschillende soorten, wordt er een onderscheid
gemaakt tussen waarnemings- en belevings-apps. Niet te missen
voor de digitale natuurliefhebber, zowel voor beginners als
gevorderden. In samenwerking met NME.

INFO: Patrick De Clercq - 0475/865666 - gaverstreke@natuurpunt.be

//MODULE KRUISEBLOEMIGEN DOOR HANS VERMEULEN -
PWG

MEER INFO op blz. 41

Zaterdag 20 februari

//RINGACTIVITEIT - VWG

MEER INFO op blz. 26

JAN FERYN BVBA
milieucounselant

Wij helpen bedrijven die in orde willen zijn met de milieuwetgeving.

De passie voor natuur vertaalt zich in diverse opdrachten uit de natuursector.

- ▶ natuurinrichtingsplannen
- ▶ natuurvisienota's voor landschapsinrichting
- ▶ passende beoordelingen voor werken met natuurimpact
- ▶ ontwerp streekeigen groenschermen, natuureducatieve borden en teksten
- ▶ erkend MER-deskundige fauna & flora

Dessselgemstraat 75 | 8540 Deerlijk
T. 056 724679 | F. 056 726486
jan@ferynjan.be | www.ferynjan.be

//BEHEERSWERKEN NATUURPUNT

ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER: 8:00 - 12:00

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske, Kraaibosstraat, Moen)

WAT: Beheerswerken in het Braebos te Moen. We maaien riet, doen aan wilgenbestrijding en planten een gemengde haag aan ter hoogte van de poel.

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

//NACHT VAN DE STEENUIL TE AVELGEM - NPA & VVG

MEER INFO op blz. 45

//REISVERSLAG VAN FIETSTOCHT IN DE BALTISCHE STATEN - NPW

MEER INFO op blz. 11

Zondag 21 februari

//SAMEN LATEN WE HET PRESHOEKBOS GROEIEN - NPK

WANNEER: 10:00 - 12:00

WAAR: Preshoekbos, Aalbeeksesteenweg 49, Menen

WAT: Samen laten we het Preshoekbos groeien. Kom en plant een boom!

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

Vrijdag 26 februari

//ALGEMENE VERGADERING NATUURPUNT-DE BUIZERD - NPDB

WANNEER: 19:30 - 22:30

WAAR: JOC Bollewerpstraat 3, Ingelmunster

WAT: Iedereen is welkom, zelfs niet-leden. Na een voordracht (thema nog nader te bepalen) nakeuvelen met een drankje en een versnapering aangeboden door NP-DB.

INFO: Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Zaterdag 27 februari

//LEDENFEEST NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER: 16:00 - 20:00

WAAR: Banhoutbos (kasteel), Zwevegem

WAT: Ledenfeest: Wandeling in en rond Banhout. We gaan ook op zoek naar steenuilen. Daarna een uitgebreide receptie met lekkere hapjes.

INFO: Eddy Loosveldt (056/64 50 07 of eddy.loosveldt@gmail.com)

Woensdag 2 maart

//VOORJAARSPADDENSTOELEN IN OOGEMBOS - MYC

MEER INFO op blz. 43

Vrijdag 4 maart

//LEDENVERGADERING VOGELWERKGROEP - VVG

MEER INFO op blz. 26

Zaterdag 5 maart

//BEHEERSWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER: 08:00 - 12:00

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske, Kraaibosstraat, Moen)

WAT: Beheerswerken: Heraanplant van het Biesbos.

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

//WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG - NK

MEER INFO op blz. 33

//AANPLANT HEULEBEEK KORTRIJK - NPK

WANNEER: 09:00 - 11:00

WAAR: Warande (straat), aan het bruggetje. Entree via private weg, terrein bevindt zich op het eind van de private weg.

WAT: Aankleden van het coulissenlandschap langs de Heulebeek: aanplan-

ten camouflagebosjes, en groepjes meidoorn en els.

INFO: Lander Vander Bauwhede (0498/52 66 52)

Zondag 6 maart

//LANDSCHAPSWANDELING GEOLOGIE - NPWM

WANNEER: Vanaf 15:00

WAAR: NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem.

WAT: Landschapswandeling geologie gids; geoloog Erwin Decoene.

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelegem-menen.be)

Vrijdag 11 maart

//PADDENOVERZETACTIE - NPW

WANNEER: 20:00 - 22:00

WAAR: Meirestraat, Zulte (brug over de E 17)

WAT: Eind februari, begin maart, ontwakken amfibieën uit hun winterslaap en trekken ze massaal naar beken en poelen om zich voort te planten. Tijdens hun tocht moeten ze vaak een straat of een weg oversteken en lopen de padden en kikkers een groot risico om overreden te worden. Met de paddenoverzetactie helpt Natuurpunt de amfibieën om hun geboortepoel veilig te bereiken. Ook jij kan meedoen!

INFO: Frederic Piesschaert (0472/525.974)

Zaterdag 12 maart

//WERKEN IN DE NATUUR MET NATUURPUNT AVELGEM - NPA

WANNEER: 08:30 - 12:00

WAAR: Vissershuisje, Meerstraat 45, Avelgem

WAT: Halve natuurklusdag in een diverse waaier van natuurgebieden. We sluiten af rond de middag met een praatje en een drankje.

INFO: Frans De Leersnijder (056/64 54 47)

Lidverenigingen & werkgroepen

//NATUURVERENIGINGEN

JNM AFDELING KORTRIJK

Matthias Strubbe, Goethalslaan 13, 8501 Heule, Tel: 056/37 24 47
matthiasstrubbe@hotmail.com
Rek: 001-0959176-19

NATUURPUNT DE BUIZERD VZW

Hendrik Debeuf, Bruggestraat 195, 8770 Ingelmunster, Tel: 051/31 21 62
hendrik.debeuf@telenet.be
Rek: 751-2037233-79

NATUURPUNT DE VLASBEK VZW

Jan Vanaverbeke, Kouterstraat 38, 8520 Kuurne, Tel: 056/71 34 07
Jan.Vanaverbeke@UGent.be
Rek: 979-9404896-72

NATUURPUNT WERVIK

Marc Kina, Sint-Maartensplein 7, 8940 Wervik, Tel: 0473/51 46 39

NATUURPUNT GAVERSTREKE

Yann Feryn, Desselgemstraat 75, 8540 Deerlijk, Tel: 0495/21 57 72
yann@ferynjan.be
Rek: 001-3554678-92

NATUURPUNT KORTRIJK

Trees De Prest, Maandagveld 5, 8500 Kortrijk, Tel: 056/20 05 10
cats@telenet.be
Rek: 385-0522418-39

NATUURPUNT KREKEL ANZEGEM

Patriek Vaneekhout, Olenbosstraat 36, 8570 Vichte, Tel: 056/77 50 22
patriek.vaneekhout@telenet.be
Rek: 462-1105061-35

NATUURPUNT WAREGEM

Peter Depodt, Aststraat 35, 8790 Waregem, Tel: 056/61 04 55
depodt@scarlet.be
Rek: BE04 5230 8062 2031

NATUURPUNT AVELGEM

Bart De Clercq, Kaphoekstraat 12, 8580 Avelgem, Tel: 056/71 10 21
dcbart@hotmail.com
Rek: BE31 7775 9651 8855

NATUURPUNT WEVELEGEM-MENEN

Jozef Bousse, Generaal Lemanstraat 68, 8930 Menen, Tel: 0476/47 78 31
jozefbousse@natuurpuntwevelegem-menen.be
Rek: BE27 7380 3844 6273

NATUURPUNT ZWEVEGEM

Eddy Loosveldt, Lindelos 2, 8551 Heestert, Tel: 056/64 50 07
eddy.loosveldt@gmail.com
Rek: BE72 9731 1343 0016

VELT HARELBEKE-KUURNE-WAREGEM

Robert Schouttetens, Wijdhagestraat 128, 8530 Harelbeke, Tel: 056/71 86 12
robert.schouttetens@telenet.be

VELT WEVELEGEM-MENEN

Wilfried Samaey, Neuvillestraat 34, 8930 Rekkem, 056/41 23 55
wsamaey@edpnet.be

VELT ZWEVEGEM-KORTRIJK

Martin Raepsaet, Oude Bellegemstraat 89, 8550 Zwevegem, Tel: 056/75 77 56
martin.raepsaet@skynet.be

//THEMATISCHE WERKGROEPEN

AMFIBIEËNWERKGROEP 'HYLA'

Maria Desloovere, Torrestraat 137, 8560 Wevelegem, Tel: 0477/75 58 52
hyla@natuurkoepel.be
Rek: 733-0563762-28

WERKGROEP GEOLOGIE EN

LANDSCHAP

Erwin Decoene, G. Gezellestraat 15, 8560 Wevelegem, Tel: 056/41 68 22
erwin.d@telenet.be

INSECTENWERKGROEP

Roeland Libeer, Kleine Bissegemstraat 6, 8560 Wevelegem, Tel: 056/42 69 60
roeland.libeer@pandora.be
Rek: 778-5966094-67

BIJENWERKGROEP

Secretariaat: Natuurkoepel vzw, Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk, Tel: 056/36 28 04
bijenwerkgroep@natuurkoepel.be

SOLSUFFIT VZW

Kristina Naeyaert, Normandiëstraat 178, 8560 Wevelegem, Tel: 056/40 19 79
info@solsuffit.be
Rek: BE32 0688 9963 3702

PADDENSTOELENWERKGROEP 'MYCOLOGIA'

Christine Hanssens, Jan Breydellaan 94, 8500 Kortrijk, Tel: 056/21 23 13
christine.hanssens@gmail.com
Rek: 738-0106620-39

PLANTENWERKGROEP

Piet Missaen, Wielevaallaan 23, 8500 Kortrijk, Tel: 056/20 51 77
piet.missaen@pandora.be
Rek: 979-0793485-30

VOGELWERKGROEP

Luc Vandeghinste, Wolvenstraat 4, 8500 Kortrijk, Tel: 0498/90 92 90
Rek: 738-0031133-18

ZOOOGDIERENWERKGROEP ZVWL

Mario Manhaeve, Wijdhagestraat 125, 8530 Harelbeke, Tel: 056/71 55 67
mario.manhaeve@skynet.be
Rek: 738-0027269-34

WERKGROEP TRAGE WEGEN

Secretariaat: Natuurkoepel vzw, Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk, Tel: 056/36 28 04
tragewegen@natuurkoepel.be

STEENUILENWERKGROEP

Ludo Braeckman, Stedemansakker 1, 8800 Roeselare, Tel: 051/24 47 46
ludo.braeckman@hotmail.com

natuur.koepel
zuid-west-vlaanderen
vzw

Zondag 13 maart

//GELEIDE WANDELING MANDELHOEK - NPDB

WANNEER: van 09:30-12:00

WAAR: Mandelhoek, natuurreserveaat, Waterstraat, 8770 Ingelmunster, België

WAT: Hopelijk is de lente dan al in aantocht? Dit is de eerste geleide wandeling voor het werkjaar 2016 in Mandelhoek.

INFO: Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

//LANDSCHAPSWANDELING IN DE SCHELDEMEERSEN TE AVELGEM - NPDPV

WANNEER: 13:45 - 18:45

WAAR: Parking Vlaskouter te Kuurne, Vlaskouter 1, Kuurne

WAT: We gaan wandelen langs de Scheldemeersen te Avelgem. Er is kosten delend vervoer.

INFO: Dirk Desmet (056/70 14 07 of deedeedsmet@skynet.be)

//LANDSCHAPSWANDELING BELLEGEMBOS - NPK

WANNEER: 09:30-11:30

WAAR: Bellegembos afspraak: infobord Argendaalwandelings, Doornikserijksweg (kruispunt Beerbosstraat) in Bellegem

WAT: Op stap door het bos en landschap

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurlandpuntkortrijk@telenet.be)

Woensdag 16 maart

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOLEN - MYC

MEER INFO op blz. 43

Vrijdag 18 maart

//AVOND NATUURFOTOGRAFIE - NPDPV

WANNEER: 19:30 - 22:30

WAAR: Zaal Sint Pieter, Brugsesteenweg 309 te 8520 Kuurne

WAT: Jaarlijkse avond Natuurfotografie in samenwerking met Fotoclub Kuurne. Inkom: 5,00 €

INFO: Dirk Desmet (056/70 14 07 of deedeedsmet@skynet.be)

Zaterdag 19 maart

//BEHEERSWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER: 08:00 - 12:00

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugskes, Kraaibosstraat, Moen)

WAT: Beheerswerken aan de Zwarte brug en dunning van het eikenbosje.

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

//ZWERFVUILACTIE - NPKA

WANNEER: 9:00 - 11:30

WAAR: Ommersheimplein, Vichte (vlakbij brandweer Anzegem)

WAT: Iedereen ruimt een gebied naar keuze op. Materiaal wordt voorzien. Aanwezigen worden getraceerd op een drankje.

INFO: info@natuurpunt_anezem.be

Zondag 20 maart

//GEOLOGISCHE BUSUITSTAP NAAR DE CÔTE D'OPALE - NPA & GEO

MEER INFO op blz. 37

Donderdag 24 maart

//LEZING "OOG IN OOG MET WILDE BIJEN" - BWG & NK

MEER INFO op blz. 46

Zondag 3 april

//NATUURACTIVITEIT "NATUURFOTOGRAFIE IN DE LENTE" - GIDS NATUURFOTOGRAAF; PATRICK DOBBELS - NPWM

WANNEER: Vanaf 15:00

WAAR: NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem

WAT: Natuuractiviteit "natuurfotografie in de lente" - gids natuurfotograaf; Patrick Dobbels

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

Woensdag 6 april

//PADDENSTOLEN WANDELING IN HET KENNEDYBOS TE KORTRIJK - MYC

MEER INFO op blz. 43

Zaterdag 9 april

//WERKEN IN DE NATUUR MET NATUURPUNT AVELGEM - NPA

WANNEER: 08:30 - 12:30

WAAR: Vissershuisje, Meerstraat 45, Avelgem

WAT: Halve natuurklusdag in een diverse waaier van natuurgebieden. We sluiten af rond de middag met een praatje en een drankje.

INFO: Frans De Leersnijder (056/64 54 47)

Zondag 10 april

//PRILLE LENTE - NPK

WANNEER: 09:30 - 11:30

WAAR: Natuurtuin G. Desloovere Afspraak: einde Goedendaglaan (aan de glasbol)

WAT: Prille lente. Verscholen tussen de R8 en een woonwijk ligt een kleine groene long waar stilaan het leven ontwaakt.

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurlandpuntkortrijk@telenet.be)

colofon

KLIMOP:

Kwartal tijdschrift van Natuurkoepel vzw
26ste jaargang nr 1, januari - maart 2016

NATUUR.KOEPEL VZW:

is een samenwerkingsverband tussen natuurverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen.

e-mail info@natuurkoepel.be

website www.natuurkoepel.be

rekeningnr. BE45 7755 7540 1189

BTW 0451156502

SECRETARIAAT:

Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk

contact Hans Vermeersch

Beleids- en verenigingsmedewerker

e-mail hans@natuurkoepel.be

tel 056/36 28 04

gsm 0487/64 45 85

open Van maandag t.e.m. donderdag van

9u-12u en van 13u-16u.

Vrijdag bereikbaar via gsm.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL:

Normandiëstraat 178, 8560 Wevelgem

contact Kristina Naeyaert, voorzitter

tel 056/40 19 79

e-mail kristina@natuurkoepel.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Emmanuel Desmet, Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk, gsm 0499/19 89 49

emmanuel@natuurkoepel.be

LEDENADMINISTRATIE:

Freddy Deckers, Jan Breydellaan 94,

8500 Kortrijk, tel 056/21 23 13

leden@natuurkoepel.be

PUBLICITEITSVERANTWOORDELIJKE:

Hans Vermeersch

OPPLAGE:

4300 exemplaren

DRUK:

Drukta NV, Walle 109, 8500 Kortrijk,
056/234567, info@drukta.be

EINDREDACTIE EN VORMGEVING:

Emmanuel Desmet, Goethalslaan 16

8501 Heule, 0499/19 89 49

Mira Feryn, mferyn@gmail.com

FOTO'S:

Jan Vanaverbeke, Thijs Calu, Herman Nachtergaele,
Kristina Naeyaert, Tom Vercammen, Maarten
Tavernier, Geert Toelman, Patrick Vandenbussche,
Franky Vandenborre, Francis Pattyn, Emmanuel Desmet,
Steven Bankaert, Dirk Libbrecht, Koosroggeveld.nl,
Michael Schmid, Bioweb, Christine Hanssens, Ludo
Braekman, Yves Gevaert, H. Vanhaverbeke, Diane
Appels, Patrick De Clercq, Gunther Van Schelvergem,
Sarah Vandenbroucke, Danny Deceukelier, Ronny
Herremans, Saar Vanwalligheem

REDACTIE:

klimop@natuurkoepel.be

Claudine Decocker, Virginie De Coene, Els

Deprez, Emmanuel Desmet, Mathias Depoorter, Yann Feryn, Dirk Libbrecht,

Kristina Naeyaert, Maarten Tavernier, Hans

Vermeersch, Mira Feryn, Thijs Calu, Piet Mis-

siaen, Luc Capelle, Herman Nachtergaele

DEADLINE:

Artikels voor de volgende klimop moeten uiterlijk op
de redactie zijn op 1 maart 2016. Het volgende
nummer verschijnt begin april 2016.

ARTIKEL:

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor
de inhoud van hun teksten. De redactie heeft het
recht de artikels in te korten. Overname van teksten
en illustraties mag mits toelating van de redactie
en bronvermelding. Artikels, foto's, tekeningen en
ideeën zijn steeds welkom op het redactieadres.
Teksten liefst aanleveren op elektronische wijze. Foto's,
tekeningen en grafieken zet je niet tussen de tekst
maar lever je er als apart bestand bij. Ingescande
foto's hebben bij voorkeur een resolutie van 300 dpi.

LID WORDEN:

Lid worden van Natuurkoepel vzw en Klimop
ontvangen, kan door zich aan te sluiten bij één onze
lidverenigingen. Bij Natuurpunt krijg je automa-
tisch Klimop, andere verenigingen voorzien een
combiformule.

NATUURPUNT:

Is de vereniging voor natuur en landschap in Vlaan-
deren. Als lid van een afdeling van Natuurpunt die
aangesloten is bij Natuurkoepel vzw, krijg je Klimop
vier keer per jaar gratis in je bus.

Lid worden van Natuurpunt vzw kost 27€ per jaar,
te storten op rekeningnummer BE17 2300 0442
3321. Of je kunt je de rompslomp besparen én met-
een ook de administratieve kosten voor Natuurpunt
beperken door een domiciliëringsoverdracht in te vullen
via www.natuurpunt.be > lid worden.

Alle nieuws, activiteiten en aankondigingen van Na-
tuurkoepel heet van de naald? Volg Natuurkoepel op
Facebook en Twitter en kom alles als eerste te
weten! Voor Facebook ga je naar <http://www.facebook.com/Natuurkoepel> en klik je
op 'vind ik leuk'. Voor Twitter ga je naar <http://www.twitter.com/Natuurkoepel> en klik je
op 'volgen'.

DRUKPROCES:

Het drukken van Klimop verloopt 100%
isopropylalcoholvrij, met biologische inkt en
chemievrije drukvormvervaardiging op 100%
gerecycleerd papier.

klimop
Met de steun van:

BOSS
paints
PAINT YOUR DREAM!

enjoy plant power
alpro

Zondag 31 januari

NIEUWJAARSRECEPTIE EN UITREIKING KLIMOP.AWARD

ook jij bent welkom!

Natuur.koepel vzw nodigt graag alle leden van Natuurpunt en Velt uit op haar jaarlijkse Nieuwjaarsreceptie – netwerkmoment - met uitreiking van de prestigieuze 'Klimopaward'.

9u30 Natuurwandeling

Traditiegetrouw trekken we onder leiding van Natuurpunt Gaverstreke op ontdekkingstocht langs de mooiste plekjes van provinciedomein De Gavers.

11u Nieuwjaarsdrink

We blikken terug op een succesvol werkingsjaar 2015 en klinken op het nieuwe jaar!

11u30 Uitreiking Klimop.award

Jaarlijkse uitreiking van de Klimop.award aan een bedrijf of organisatie die natuur en milieu hoog in het vaandel draagt. Wie wordt het deze keer?

Tijdens de Nieuwjaarsdrink worden we verwend met lekkere hapjes verzorgd door de coöperatieve Stadsboerderij. Voor de liefhebbers is er ook een insectenproeverij van de firma Deli Ostrich uit Wingene.

*Afspraak in het Provinciehuis van De Gavers -
parking zuid - Koutermolen - Eikenstraat 131, Harelbeke*
Iedereen welkom!